

Tribuna

1. julij 1993

študentski časopis

Cena 130 SIT

STRAN **30** , **31** **POPELJAL BOM LJUDSTVO V BOJ**
Slovenija na poti v preteklost STRAN **5** , **7**

m i a

M.C. Ashtray: "Snemam, pazi kaj govoriš!"

MIA: "Nikoli ne pazim, kaj govorim, tisto, kar pride ven, pride ven. A kadiš?"

M.C.: "A ti ne?"

MIA: "Kadim ja."

Ko sva prižgala, je vstopila velika pošast, ki se izdaja za psa.

M.C.: "Katere pasme je?"

STRAN **22** , **23** **JUNIJ - KONCERT NI MESEC**

- **FNM** •
- **DUBLINERS** •
- **LIVING COLOUR** •

STRAN **8** **1968 zakaj so se borili**

STRAN **29** **IZOLSKI CRACK**

STRAN **4** **IZUMIRAJOČA SVOBODA**

nadaljevanje na strani 2

Intervju z Mio Žnidarič

SE DOBRO, DA SEM IZBRALA JAZZ

MIA: "Ruski hrt."
M.C.: "Kateri po vrsti?"
MIA: "To je moj prvi pes, no, enega sem imela tudi, ko sem bila majčkena."
M.C.: "Meni so dva ukradli."
MIA: "Tega mi ne bojo, ker je preveč svojeglav, ne da se ga vzgojiti - čisto mačji karakter."
M.C.: "Te v intervjujih običajno gnjavijo, da poveš tisto zgodbo o Pepelki?"
MIA: "V glavnem me sprašujejo, kako sem začela, zakaj sem začela, kdaj sem začela, kaj mi to pomeni, ali bom vzdržala.... To so standardna vprašanja."
M.C.: "To lahko napišem v obliki pravljice - nekoč je živela majhna deklica, ki je bla, bla, bla..."
MIA: "... in potem je kar naenkrat z nekega velikega kupa gnoja prišibala na oder. Štos pa je v tem, da je vse to res, da sem res ob šestih zjutraj stala na ogromnem kupu gnoja, ovčjega, kravjega ... okrog deset vrst. Najprej sem se skožlala, potem pa sem si zavezala ruto čez obraz. Tisti gnoj se te tako prime, las in vsega, naležeš se ga. Na avtobusu iz Ruš v Maribor sem vedno našla prostor - vsi so se mi umaknili, ker sem smrdela kot kuga."
M.C.: "Koliko let si to počela?"
MIA: "Devet let."
M.C.: "Kapo dol."
MIA: "Zdaj me ni več sram, včasih me je pa bilo."
M.C.: "Si bila tudi kelnerca?"
MIA: "Tudi, eno leto v Mestni galeriji."
M.C.: "Pa je bil tam kultiviran folk?"
MIA: "Dovolili so mi rolat jazz, to mi je bilo nad d' best, v bistvu nisem bila kelnerca, folk se me spominja potem, da sem se stalno smejala, klepetala ... Dosti folka je prihajalo zaradi mene. Kar odneslo me je, samo, da je bil jazz. Potem je igral nek bend in sem spustila pladenj, ker nisem več vzdržala. Šla sem tja in rekla: "OK, gremo blues iz B", odpela in šla nazaj za šank."
M.C.: "Čigava pa so bila tista ušesa, ki so te slišala?"
MIA: "Kaj vem, od marsikoga."

M.C.: "Ni bilo princa?"
MIA: "Princev ni."
M.C.: "So beli principi, avtomobili in konji."
MIA: "Kam bi potem vtaknili moškega, kaj misliš?"
M.C.: "Res smo malo čudni, ampak ..."
MIA: "Ni večne ljubezni in princev."
M.C.: "Veš v čem je razlika med ljubeznijo in herpesom?"
MIA: "V čem?"
M.C.: "Herpes je za zmeraj."
MIA: "Točno."
M.C.: "Tistega veš, kdo ima dobro pljučno kapaciteto?"
MIA: "Ne."
M.C.: "Tisti, ki tako močno pihne biku v rit, da mu zravna rogove."

Po smehu je bilo treba pocrkljati psa.

MIA: "Ravno sem se preselila."
M.C.: "Simpatično stanovanje, bal sem se steklene mize, bleska in "domiselno" razporejenih slik na steni."
MIA: "Ne. Si nor! Najprej sem obesila Billie Holiday, potem pa še sebe pri petnjastih."
M.C.: "Saj bi te prosil, da mi kaj posnameš, pa vem, da nimaš časa."
MIA: "Kaj da ti posnamem?"
M.C.: "Billie Holiday."
MIA: "Kasetar mi ne dela, cajta pa tudi nimam. Ob treh imam frizerko, potem pa v Križanke, spektakel zahteva veliko, na vajah smo od sedmih do enih ponoči, včeraj smo imeli koncert in z njega smo šibali direktno na vajo. Še preseliti se nimam časa."
M.C.: "Koliko spiš?"
MIA: "Po štiri ure."
M.C.: "Pa ti znese?"
MIA: "Ne vem kako, ampak se kar dobro držim. Zamenjala sem okolje, malo sem še žalostna, ker sem se z nekom, ki ga imam zelo rada, razšla po treh letih. Šok je velik. Spoznaš, da ni ljubezni, ki si jo pričakoval. Če se ukvarjaš s petjem ali kakšno drugo umetnostjo, si malo prfuknjen, da to lahko počneš, obenem pa moraš biti blazno senzibilen človek. S petjem se lahko ukvarjaš samo nekaj časa. Hvala bogu, sem si izbrala jazz, ker se imam

še veliko za naučiti in bom lahko pela pri šestdesetih, ne da bi mi bilo treba biti lepa na pogled. Vsak človek pa si tudi želi družine in tudi sama si želim končno imeti mir in dom. Če ni šlo z moškimi, bom morala poskusiti sama. Vsaj še dve leti se ne mislim čustveno vezati."

M.C.: "Zapečenega kruha se največ poje."

MIA: "Nikoli nisem bila čebelica, da bi mi posteljne akrobacije kaj pomenile. Te stvari sem vedno jemala s filingom. Iskala sem moškega, s katerim sem lahko počela stvari, katere pač ljudje počnemo. Hočem vse ali nič, če si razumel, kaj sem rekla."

Bil sem tako razburjen, da sem češnjevo koščico vrgel v pepelnik, čeprav je bila za ta namen na mizi majhna skleda. Gostiteljica me je opozorila, tako, da sem priznal, da bananini olupki in ogrizki ne sodijo v pepelnik. Bila sva si tudi edina, da ni boljših češenj od tistih, katerih se še drži rosa, ko jih zjutraj z mačkom obiraš.

MIA: "Si sploh že slišal kakšen moj posnetek?"

M.C.: "Od prijatelja sem si posodil kaseto."

MIA: "Ti je všeč?"

M.C.: "Super je, imaš mega razpon."

MIA: "Dva tona manj kot tri oktave, samo kajenje moram pustiti. Ampak glede na to, kakšno nočno življenje živimo vsi po vrsti ... Ko pojem v zakajenem klubu, je isto kot bi kadila."

M.C.: "Na ovitku kasete sem prebral o čudesih otorinolaringologije."

MIA: "Moja prijateljica Irena Hočevar mi je vedno pomagala, če sem imela prehlad pred koncertom. Lahko sem prišibala na inhalacije, kar ti pomaga, da se

izčistiš. Včasih sem morala peti z vročino, vsak dinar pride prav."

M.C.: "Je denar spodoben?"

MIA: "Ne, denar ni spodoben, ker to še vedno ni komercialna varianta. Še vedno mislim, da so za to krivi predvsem mediji. Folk je lačen tudi takih nezahtevnih stvari, kot je vokalni jazz."

M.C.: "Nataša te pozdravlja, da ne pozabim."

MIA: "Katera Nataša?"

M.C.: "Na uredništvu je naročila, naj te pozdravim, najbrž te veliko ljudi tako pozdravlja."

MIA: "Če bi videla obraz, bi se spomnila. Imen si pa ne zapomnim."

M.C.: "Si poskusila tudi zunaj?"

MIA: "To ni tako lahko, imeti moraš pogum."

M.C.: "Si imela kakšno kronično pomanjkanje poguma?"

MIA: "To imam že od malega. Še vedno se tresem, ko šibam na oder, potem pa padem not. Tisti, ki ti bo rekel, da nima treme, se ti bo zlagal - vsak ima vedno malo treme. Ni tako lahko naenkrat stopiti pred toliko folka in dati vse od sebe. To ni samo glasba, samo note ... zraven je še energija, ki jo moraš imeti."

M.C.: "Duh?"

MIA: "Duh, ja, če ne daš noter svoje duše ... sliši se banalno in patetično, a je res. Tako gre to, bi rekel Vonnegut."

M.C.: "Si brala Vonneguta?"

MIA: "Seveda, čeprav sem drugače bolj romantik."

FOTO DIANA ANDELIC

Mia

M.C.: "Kaj še bereš?"

MIA: "Lahko ti pokažem moje tri najljubše knjige."

To so bile: Ulicá ribjih konzerv (Steinbeck), Čista ženska (Hardy) in Mojster in Margareta (Bulgakov). Okusi so enaki. Ali pa tudi ne. Mia mi je v češnji pokazala luknjo od črva, sem dejal, da sicer ne jem mesa, ampak glede črvov nimam predsodkov. Zasmejala se je in rekla, da je tri leta živela z vegetarijancem.

MIA: "Vse lepo in prav - dobro sem se naučila kuhati vegetarijansko hrano, ampak on ni jedel nič živalskega, niti jajc in mleka. To se mi ne zdi zdravo, posebej če zraven kadiš in piješ veliko kave. Mislim, da mora do teh stvari priti človek sam."

M.C.: "Te je spreobračal?"

MIA: "Seveda, ne bi mu bilo prav, če bi jedla meso. Nisem se hotela prepirati zaradi hrane z nekom, ki ga ljubim. Če se mi je zahotelo, sem šla ven kaj požret. Imela pa sem neverjetno željo po mesu, prav zato, ker mi je bilo prepovedano."

M.C.: "Imaš kaj slik, ki jih daješ oboževalcem?"

MIA: "Tega ne delam, ker bo tisti, ki me ima rad, prišel na koncert. Nimam se za zvezdo, ker imam preveč rada svoje delo. Pred dvema letoma sem zafarbala, ko sta se proti meni vsula dva razreda elektrotehniške šole, mahali so z zvezki in hoteli podpis. Obstala sem rdeča kot kuhan rak, nisem vedela, se mularija zajebava ali ne."

Prešaltala sva nazaj na hrano. Mia mi je povedala, da so jo v otroških letih silili s hrano in je bila zato vedno debela, potem pa ji je bilo prepovedano meso.

MIA: "V bistvu pa si je vsaka ženska sama kriva. Če se ne znaš postaviti zase pred svojim tipom in delaš, kar ti paše, in se potem jasno drug drugemu prilagodita, potem gre veza lahko v kurac, meni je šla. Še vedno mi je žal, da nisem bila tako pogumna, da bi udarila po mizi in rekla: 'Oprosti, ampak rada imam meso in ga bom tudi jedla.' Pa nisem zmogla, ker me je tako prestrašil s svojim načinom. Idealne ljubezni pa ni, prvih šest mesecev si čisto nor in bi naredil vse, če to premagaš, je prekrasno, ker nastane prijateljstvo, zaupanje, navezanost, to pa je že višja točka. Celo življenje sem si želela nekoga, s katerim bi lahko živela, ki bi me imel rad in jaz njega, pa klavir in psa."

M.C.: "Saj klavir in psa že imaš."

MIA: "Še pred dvema mesecema sem imela vse troje. Z nikomer sem nisem pofukala, odkar sem nehala z Janezom."

M.C.: "Z lepim se hvališ."

MIA: "Saj bi lahko, pa nisem taka."

Mia je nekoč ukradla šminko, jaz pa čokolado, ampak mene so dobili. Pravi, da krasti ni dobro.

MIA: "Vzgojeni smo katoliško in v tem ni nič slabega, nič slabega ne uči deset božjih zapovedi, ali kolikor jih je že."

M.C.: "Jih ni devet?"

MIA: "Potem sem eno dodala."

M.C.: "Jaz pa sem zgihlal na pet, ampak prešustvo je še vedno vmes."

MIA: "Mislim, da se ti vse grdo, kar si storil, nekoč vrne. Enako je z dobrim."

M.C.: "Sveto pismo pravi, da kdor seje ..."

MIA: "... ta melje."

M.C.: "Kakšne izkušnje pa imaš z ljudmi v šoubiznisu, dobre ali slabe?"

MIA: "Oboje, na biznis se skoraj ne spoznam, rada bi le sfurala tako daleč, da lahko samo zašibam na oder in imam muzkantarje, s katerimi se razumem."

Mia ima rada Jacka Nicholsona in ga tudi pije, jaz pa imam raje Four Mias. Ne mara piva, čeprav ga reklamira. Pravi, da je življenje glasbenikov težko. Poleg jazza posluša vso glasbo, ki ima kaj v sebi (Leonard Cohen, Sex pistols ...). Pripravlja glasbeno kaseto za otroke, zagotovi mi, da bo super in zapoje: "Na sončni strani, tu prav blizu raste res visoka trava ...". Je pa zvedela, da otroke bolj zanima jazz.

Želi si dobrih odnosov s sosedi. Z Otom (njen pes) sta trenutno zelo žalostna in bosta hvaležna za razumevanje. Oto na glas joka, če Mie ni doma.

MIA: "Moram peti, če hočem preživeti psa in sebe, seveda tudi pojem, ker hočem peti, ker mi je to vse - edina stvar, preko katere se lahko zdravim, spravim ven vsa čustva, žalostna, vesela ..."

Ugotovila sva še, da fuk v bistvu ni kletvica, ampak zelo fajn stvar, potem se je mudilo k frizerju in sem se poslovil.

M.C. ASHTRAY

N
O
F
L
O
O
K

TRIBUNA je časopis, ki ga izdaja ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE v Ljubljani (ŠOU). Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, soba 206, telefon 061-319-496, telefax 061-319-448.

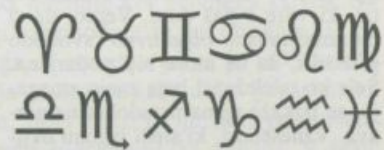
Oblikovala je Nataša Novak • Urednikovali so: Samo Resnik, Nataša Novak, Lara Lah in Gorazd Drevenšek, ki je za vse odgovoren.

• Tehnična in računalniška podpora časopisa: Zeki O. • Prelom: Nejc Suhadolc

• Tribuna šteje med proizvajalce iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

OPRAVIČILO: v prvi cifri smo v kolofonu pozabili napisati, da so bile vse nepodpisane fotke v številki delo TINE HAUSER.

ZAHVALA: prelom te in prejšnje številke smo naredili ZASTONJ v laboratoriju za namizno založništvo fonda Open Society (na KUD France Prešeren, po zunanjih stopnicah v prvo nadstropje, tel. 33-22-88). Radi pomagajo in bodo delali tudi za druge neprofitne in pomoči vredne, le prositi jih je treba. In še naša osebna zahvala vodji laboratorija Mitji Doma.

KAŽIPOT/VODILO

4. Marginalizacija svobode
5. Intervju Hubert Požarnik
8. 1968
11. Kajenje upada, alkoholizem narašča - Prepada med šolami se veča
12. Intervju Ivan Štuhec
17. INFORMATOR
22. Intervju Faith No More
25. Bienale v Benetkah
30. Intevju Sašo Hribar
33. Izolski crack
34. Mis univerze

MARGINALIZACIJA S V O B O D E

"Samo smejim se lahko vsem tistim ponižanim, ki se najprej pustijo zapeljati hujšakcem, nato pa si upajo govoriti o svobodi, ne da bi karkoli vedeli o njej in si - medtem ko v svojih srcih nosijo vse mogoče suženjske pregrehe - domišljajo, da za to, da so svobodni, zadostuje, če so uporniki.
O svoboda, ponosna in sveta! Če bi te ti ubogi ljudje mogli spoznati, če bi vedeli, za kakšno ceno se te pridobi in obdrži..."

Jean Jacques Rousseau

S sesutjem komunističnega bloka je prišlo tudi do tega, da je meja med "Svobodnim" in "Nesvobodnim" svetom, ki se je tako dolgo zdela očitna in jasno začrtana, nenadoma postala nejasna in zabrisana. Še več, v trenutku, ko je Vzhod postal "svoboden", zahodne države svojih bratov ne le niso sprejele kot sebi enake, temveč so postale svoboda, demokracija in človekove pravice nenadoma drugorazredne, ospredje pa je prevzelo priseganje na "tržno gospodarstvo". To je bilo za novonastale demokracije le prvo razočaranje. Še zadnje iluzije o idealiziranem Zahodu pa so se izgubile ob soočenju z balkansko krizo. Namesto trdnega in jasnega nastopa za stališča, na katerih naj bi stal sodobni svetovni red — gledamo vrhunec sprenevedanja, nesposobnosti in nemoči, prav groteskno impotenco - predvsem Evrope. Tako je pravzaprav ostal nedotaknjen le še zadnji tabu, ki se pa nanaša na notranjo ureditev zahodnih držav - mit o parlamentarni demokraciji kot idealnem sistemu (ki sicer ni popoln, a boljši menda ne obstaja), ki naj bi posamezniku zagotavljaj najvišjo možno raven individualne svobode.

Vprašanje svobode je eden osnovnih človekovih problemov, a nanj se spomnimo šele tedaj, ko nam na najbolj neposreden način zre v oči. Ko so tanki vojske, ki smo jo nekoč imeli za svojo, skušali pokoriti našo domovino, se je zdela popolnoma jasno in očitno, kaj je svoboda. Tedaj je postala nekaj skoraj predmetnega, kar nam je hotel nekdo ukrasti, kot tat, ki vdre v naš dom. Vemo, da si moramo takšno objektivno svobodo priboriti, da ne more biti podarjena. Šele ko udeleženci boja zanjo zmagaajo, se pokaže njena paradoksalna narava. Vznesenost, ki sledi izgonu okupatorja, se poleže, za svobodo samo pa se zadrž, kot da se je izmaknila. Problemi, povezani z objektivno svobodo, naj bi bili sicer odpravljani, ostali pa so vsi tisti, ki nas ločijo od naše subjektivne svobode. A v vsakdanjem življenju smo se tako privadili na njeno odsotnost, da se nam zdi tako stanje "normalno" in samo po sebi umevno. Stari in srednji vek sta bila čas, ko sta se objektivna in subjektivna svoboda prekrivali. A le za plemstvo in redke druge izbrance, saj svoboda nikoli ni pomenila neke splošne danosti in je tudi nikoli ne bo. Največja perverznost sodobne, novoveške družbene ureditve je seveda v tem, da nas država skuša pepričati o ravno nasprotnem — vsi naj bi bili svobodni, vendar pa smemo svojo svobodo konzumirati le enkrat na nekaj let, ko izpolnjemo volilne lističe, za ves preostali čas smo jo prepustili državi v zameno za mir in varnost. Dovoljeno nam je tudi, da se aktivno udeležimo volilne igre in, če nas izvolijo, okužamo sladko opojnost oblasti, še enega nadomestka svobode. Nekateri ljudje ne prenašajo

takšnih pravil igre in ker ne morejo na legalen način zagotoviti svojega gona po svobodi, ta včasih hipertrofiira. Od tod ni več daleč do stremenja po absolutni svobodi, ko se človek ne čuti več dolžnega spoštovati veljavnih zakonov, presodkov in družbenih konvencij, ko svojo popolno osvobojenost od človeške pogojenosti dokazuje z življenjem onstran družbeno sprejemljivih norm.

Ko govorimo o subjektivni svobodi, govorimo tudi o nekem "stanju duha". V uvodu *Fausta*, ko si obupani Goethejev junak že hoče končati obstoj, mu božični zvonovi nenadoma priključijo jasen spomin na otroštvo in ga "znova vrnejo v življenje". Spomni se časa, ko "nebeške milosti poljub * v slovesen mir je lil z neba utešitev" in pravi - "Tja v gozd, med trate zeleneče * sem hitel od miline sanj prevzet * in v solzah nepopisne sreče * nastajal v meni je nov svet." Podobno ekstatično, mistično vznesenost ob "vrnitvi v življenje" občuti junak

Moči in sijaja (The Power and the Glory, 1941)

G r a h a m a Greena, ko je na tem, da ga usmrti strelski vod. Tedaj n e n a d o m a spozna, "da bi bil prav zlahka postal svetnik" in počuti se kot nekdo, ki je imel srečo ves čas pred nosom, pa se mu je za las izmaknila. Sliši se skorajda smešno, a tako je. Živimo svoja življenja in in vse stvari se sčasoma zdijo tako samoumevne, da nam njihov očitni smisel uide. Nekakšna inercija nas vleče k tlom, občutek, da se nikamor ne mudi, da je še veliko časa, da za današnjim dnem pride jutrišnji, za njim pa pojutrišnji. Greenovemu junaku šele spoznanje, da bo njegovega življenja vsak čas konec, da nikoli več ne bo videl vsega tistega, kar je bilo prej vsakdanje in samo po sebi umevno, omogoči preboj na tisto duhovno raven, ko ga vsega prevzame občutek potencialne svobode, neskončnih možnosti, ki jih je zapravil, ter hkrati obupa, ko se zave, da bi se do tega spoznanja lahko že davno prikopal tudi sam, v kateremkoli trenutku svojega zavoženega življenja, ki ga je "prespal", namesto da bi "živel". Naš resnični izvirni greh je prav tovrstna "katatonija".

Zadzi se torej, da gre zgolj za izbiro, za zavestno odločitev med "spanjem" in "življenjem". Lahko si torej domišljamo, da je takšna subjektivna svoboda dostopna vsem, a neizprosno dejstvo ostaja, da "prebujenih živi" kaj malo ljudi, pa še od teh se nekateri "zbujaajo" le občasno in za kratek čas. Velika večina se o izbiri

med eno in drugo možnostjo sploh ne sprašuje, saj niti ne ve, da vsakdanja "katatonija" ni edina možnost. ("These are dead, these fellows; they feel not." - Liber Al Vel Legis, II-18). Ta inherentna neenakost postane še bolj očitna, ko pridemo do aspekta, ki ga Bertrand de Jouvenel (Du Pouvoir, Paris 1972) imenuje "la grandeur d'Ame". Najlažje bomo to ponazorili z znanim reklom, da je svoboda najdragocenejša stvar na svetu. Za zelo dragoceno dobrino sploh ni treba, da bi bila nujna za preživetje. Voda je bila še do nedavnega skoraj zastoj, in šele onesnaženost okolja ji je v zadnjih desetletjih postopoma zvišala ceno, tudi kruh je sorazmerno poceni. Zato pa je katera koli Rembrandtova slika izredno draga - a skoraj nihče ne bi razmišljal o njej, če bi se znašel brez kruha ali vode. Dragocenega blaga si torej v resnici želi le malokdo, pa še ta navadno šele potem, ko si je zadovoljil osnovne potrebe. V tej luči moramo gledati tudi svobodo. Razred tlačanov se je začel oblikovati po zatonu antike, v času preseljevanja ljudstev, ko so se svobodni ljudje, boječ se vdorov barbarskih hord, zatekali pod okrilje utrjenih postojank mogočnih posestnikov. V zameno za varnost so se odrekli lastni svobodi in svobodi svojih potomcev ("ruunt in servitutum"), zato pa jih ni težila vojaška obveznost, ki je bila ena osnovnih dolžnosti zemljiškega gospoda. Dajave gospodarju so bile

konstantne in strogo predpisane - fevdalec si novih bremen za svoje tlačane ni mogel preprosto izmišljati

(čeprav je danes marsikateri dobronameren demokrat prepričan v nasprotno). Sistem se je začel krhati šele s poznim srednjim vekom, ko je plemstvo začelo izgubljati svoje pozicije, hkrati pa je porasel vpliv mest, ki jih je podpirala kraljeva oziroma cesarska oblast, ker je z njihovo pomočjo brzdata moč aristokracije; nove dajavte so tedaj pripeljale do kmečkih uporov, ki jim pri nas pripisujemo tolíkšen pomen in katerih cilj seveda ni bila nikakršna "svoboda", temveč izključno "stara pravda".

Izguba osebne svobode srednjeveškega tlačana se zdi malenkostna, če njegov položaj primerjamo s položajem današnjega povprečnega "državljana" v naši deželi. Ta je svojo osebno svobodo prepustil državi v zameno za fizično varnost (ki naj bi mu jo zagotavljala policija, za katero vemo, da je nikoli ni na kraju in v času, ko jo potrebujemo, vendar ima v večini parlamentarnih demokracij - izjema so ZDA - praktično monopol nad nošenjem orožja in izvajanjem prisile, ko gre za obfamo državljanov pred kriminalci; "poštenim davkoplačevalcem" je tako rekoč prepovedano, da bi se sami branili z orožjem, pa tudi brez njega lahko kaj hitro zagrešijo "prekoráčeni silobran") in ekonomsko varnost (bežanjé v službe, po možnosti državne, ker samostojen poklic pomeni preveliko tveganje, če že pride do "privatne iniciative", bo to

pritlehna "podjetnost" v smislu odpiranja bifejev, "finačnega consultinga" (beri - oderuštva) in preprodavanja uvoženega blaga - same dejavnosti ki se jih pravi *liber homo* nekoč ne bi nikoli pritanil - tistih, ki se samostojno preživljajo z resničnim ustvarjalnim delom, pa je izredno malo). Pri vsem se zvestim podanikom države zdi samo po sebi razumljivo, da jim le-ta naloži splošno vojaško obveznost in da ima vlada (s parlamentom) pravico, da jim kadarkoli naloži nove in nove davščine. Najbolj zanimivo pa je, da se je tlačan - kljub očitnim privilegijem, ki jih je imel proti svojemu današnjemu vrstniku - jasno zavedal svoje nesvobode, povprečen državljan pa vam bo zatrdil, da je "svoboden", sveto prepričan, da je temu res tako. Bolj absurdno je morda le sklicevanje sodobnih "demokratov" na atensko demokracijo, od koder naj bi izhajal njihov svetovni nazor - v Atenah je bila namreč v najboljšem primeru svobodna desetina prebivalstva, antično pojmovanje svobode in demokracije pa nima nikakršne zveze z današnjim (v aristokratski Šparti je bilo razmerje med svobodnimi in nesvobodnimi še bolj surovo, ena proti nekaj tisoč ali celo deset tisoč; če si hočemo predstavljati avtoriteto Špartancev na ozemlju, ki so ga obvladovali, si predstavljajmo slabih tisoč mož, ki bi držali v suženjstvu prebivalstvo celotne Slovenije.

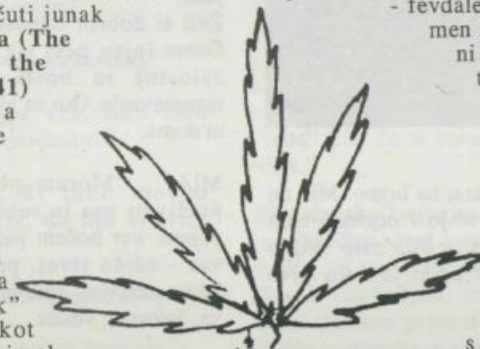
LIBERTARNI IN SEKURITARNI LJUDJE

Večini ljudi je očitno *svoboda* sekundarna, *varnost* pa primarna postavka. Pojem "varnosti", "gotovosti" si zasluži, da si ga boljše ogledamo, a izkaže se za dokaj kompleksnega, lažje se ga lotimo preko njegovega nasprotja, *negotovosti*. Definirajmo jo kot občutek ogroženosti, strahu pred pogubnimi dogodki. Za nekoga je pogubna že preprosta izguba denarja, najdejo se pa tudi ljudje, ki jim niti smrt ne predstavlja pogube. Eni pri tem še precenjujejo, drugi pa podcenjujejo nevarnosti. Večji ko je pri kom občutek negotovosti, bolj bo iskal varno zatočišče in višjo ceno bo pripravljen plačati zanj. In večji ko je občutek gotovosti, močnejša bo volja po svobodi. Vselej lahko najdemo posameznike, ki se ne čutijo dovolj zaščitene, in take, ki se ne čutijo dovolj svobodne.

Prve imenujmo za *sekuritarni*, druge za *libertarni* tip. Tu je ključna zgoraj navedena "la grandeur d'Ame". Čeprav se namreč tudi tu zdi, da imamo vsi ljudje možnost izbire, si bo večina vedno izbrala varnost, in le manjšina svobodo. Kot pravi Aleister Crowley - "Therefore the kings of the earth shall be kings forever: the slaves shall serve. There is none that shall be cast down or lifted up: all is ever as it was." (Liber Al Vel Legis, II-58).

V različnih državah, kjer je stopnja tveganja enaka, bo duh svobode bolj razvit tam; kjer je več ljudi "libetarnega" tipa. Razmere pri nas so res specifične, a svobodi se tudi nikjer drugod ne godi nič bolje. Boj "libetarnega" pozameznika je tako dandanes praktično zreduciran na njegovo osebno sfero, pri tem pa nikoli poprej - kot piše Julius Evola v svojem *Človeku med ruševinami* - ni bil tako zelo prepuščen samemu sebi.

IGOR KERNEL

SLOVENIJA

na poti v preteklost

INTERVJU: DR. HUBERT POŽARNIK

V politiki ni več tistih, ki so bili zraven zato, da bi sprožili družbene in politične spremembe. Ostali so tisti, z redkimi izjemami, ki jim je bilo do prevzema oblasti..... Del slovenskega značaja so poslušnost, opreznost, naivnost in nesložnost..... Lahko gre tudi za pomanjkanje politične kulture, intelektualne poštenosti in osebne odgovornosti.....

Dr. Hubert Požarnik, psiholog in politik ob enem, je prav gotovo ena najmarkantnejših osebnosti slovenske politične scene. Sedanje, pravijo da demokratske, in tiste prejšnje, totalitarne. Njegova študijska pota so ga najprej prisilila, da je živel nekaj časa v Ljubljani, Mariboru, Frankfurtu,... in se na koncu spet vrnil v Ljubljano. Kmalu po tem, ko je začel živeti tretje desetletje svojega življenja, je vstopil v Komunistično partijo Jugoslavije. Zaposlen je na psihiatrični kliniki in spozna, da lahko oblast zmanipulira človeka tako, da le-ta izgubi zdrav razum. Tako postopoma začuti odpor do oblasti, ki človeku odvzame identiteto in edinstvenost, zato se začne ukvarjati s študijem mentalne higijene. Stvar obvlada in jo kot izredni profesor predava na medicinski fakulteti. Ker mu tudi pisanje ni tuje in se zna celo zelo dobro izražati, ni nič presenetljivega, da napiše kar sedem knjig. Med najpomembnejše bi lahko uvrstili 'Kako ohranimo duševno zdravje', 'Alternative' in 'S.O.S. za naravo in človeka'. Aktivno sodeluje z nekdanjo Zvezo socialistične mladine Slovenije. Ko pa se začne politična mnenja in ideje na območju Slovenije tretji, ali vsaj diferencirati, naredi revizijo in se odloči, da bo iz Komunistične partije izstopil. Svoj izstop argumentira in o tem napiše odprto pismo, ki pa ga takrat in tudi kasneje nihče ne objavi. Je pa bila zato UDBA toliko bolj aktivna in z gotovostjo lahko trdimo, da je prisluškovala vsaj enemu telefonskemu pogovoru - leta 1980, istega leta, ko je naš veliki lider zapustil ta svet. Vsebino tega pogovora je objavilo Delo leta 1992, podpisano s kraticami H.P.. Kljub temu, da se v času

demokratske prenove odloči za pripadnost Slovenski demokratski zvezi kot član PEN kluba, ves čas občuduje naravo. Kot član SDZ je zelo aktiven, ko pa DEMOS na volitvah propade, dr. Požarnik kampanjo prizanesljivo označi kot volontersko in predvsem naivno. Oboje je razvidno iz intervjuja, ki sledi. V tem času tudi vodi skupščinsko Komisijo za varstvo naravne dediščine in ko se SDZ razcepi, se ne odloči za nobeno stran, temveč svojo dušo zapiše Zelenim. Zavzema se za spremembo izredno tehnokratsko - industrijsko usmerjene družbe v naravi in okolju prijazno. Pred kratkim v Delu objavi tekst, v katerem sesuje sedanjo vlado - predsednika in njegove ministre. V osmih točkah razloži, kaj počnejo narobe in zakaj bi morali odstopiti. Do danes mu nihče ne odgovori. Pa poglejmo, kaj pravi v Delovi sobotni prilogi pod naslovom 'Gospod predsednik, odstopite!' (skrajšano in strnjeno, seveda): V prvi točki očita, da dr. Drnovšek in LDS (na katere se bodo v nadaljevanju nanašali vsi očitki), kljub sloganu

"Zgodba o uspehu", s katerim so apelirali na volilce, niso storili nič opaznega v smeri izboljšav, torej uspeha. Nasprotno. Pravi, in predvidevam, da so podatki, ki jih navaja, preverljivi, da ekonomsko gledano Slovenija čedalje bolj peša in je namesto uspeha v prvem trimesečju tekočega koledarskega leta pridelala velik deficit. V naslednji točki jim očita, da je naraslo število brezposelnih, kar spodbija njihovo obljubo o sto tisoč novih delovnih mestih. Dalje pravi, da je vlada samovoljno odstopila od že sklenjene kolektivne pogodbe za negospodarstvo, gospodarska zbornica in preko nje posredno vlada, pa nočeta določiti najnižjega izhodišča plač niti za gospodarstvo. Tako je vlada najhujše prizadela tiste zaposlene, ki prejemajo najnižje dohodke. V četrti točki spomni na pravice ljudi. V podjetjih in tovarnah vlada popolna samovolja vodilnih, s tem pa so kršene njihove elementarne pravice. Za varstvo delavcev ni dovolj poskrbljeno, celo zelo pod evropskim nivojem je, vlada pa zavlačuje s sprejetjem novega zakona o delovnih in socialnih sodiščih, ki naj bi te spore reševala. Še vedno smo pri krivicah. Vlada krši človekove pravice tudi s tem, ko ne popravlja tistih krivic, ki so bile storjene v komunistični vladavini. LDS imenuje kot glavnega krivca, da ne 'steče' lastninska in privatizacijska zakonodaja in zakonodaja, ki bi preprečila krajo družbenega premoženja. Nasprotno pa se je LDS toliko bolj zavzemala za sprejem zakonodaje o slovenskem državljanstvu, ki nam je, tako Požarnik, vsem škodila, prav tako pa je tudi poskušala preprečiti oborožen odpor Slovenije proti Jugoslovanski armadi. V šesti točki primerja stopnjo demokracije po svetu (v Nemčiji), kjer funkcionarji odstopajo s položajev zaradi majhnih napak, z dr. Drnovškom, ki je nekoč kot predsednik SFRJ podpisal akt o ustanovitvi koncentracijskih taborišč na Kosovu. Omeni še tri velike spodrsaljke: postavitve nekdanjega udbovskega ovađuha na mesto ministra, razcvet mafijskega in državnega kriminala, kjer je vpletena tudi LDS in postavitve članov LDS na ključne pozicije, ne glede na sredstva. 'Teoretikom' in 'duhovnim očetom', ki jih je največ prav v vrstah LDS, pa očita, da je mladostniški kriminal skokovito narasel, saj intelektualno in politično denuncirajo tiste, ki se javno zavzemajo za duhovne in kulturne vrednote. Prav tako, piše Požarnik, preprečujejo sprejetje zakona, ki bi reguliral, omejil ali prepovedal prikazovanje nasilja, pornografije in podobnega, s čimer so soodgovorni za moralni razkroj slovenske družbe. Na koncu jim očita še to, da je sedanja koalicija popolnoma brez programa in vlada brez strategije tudi na drugih področjih. Našteje kmetijstvo, varstvo okolja, kulturo. Toliko o biografiji dr. Požarnika in njegovem pisanju, ki se zdi dovolj zanimivo in radikalno, da smo ga prosili za intervju. Če se vam zdi načeta tema dovolj zanimiva preberite in si ustvarite svoje mnenje.

FOTO:Tina Hauser

H. Požarnik

berite in si ustvarite svoje mnenje.

TRIBUNA: Bili ste eden vodilnih ljudi Demosa. Kaj bi rekli danes - se je splačalo?

POŽARNIK: Splačalo se je, če pomislim, da brez Demosa danes ne bi imeli suverene slovenske države in parlamentarne demokracije. Splačalo se ni, če pomislim na primer, v kakšnem položaju so danes delavci, kolikšna je brezposelnost ali kako si sedaj vladajoči vsem na očeh, brez sramu, prilaščajo nekdanje družbeno premoženje.

Mnogih, ki so bili v Demosu, sedaj ni več v politiki.

Ni več tistih, ki so bili zraven zato, da bi sprožili družbene in politične spremembe. V politiki so ostali tisti, z redkimi izjemami, ki jim je bilo do prevzema oblasti.

Tudi Demosa ni več.

Ni ga, ker ni dovolj obvladal tehnologije vladanja.

Hočete reči...

Reči hočem, da so jo staro-novi znali bolje obvladati. Znali so domnevno prostovoljno sestopiti z oblasti in pred tem zasesti vse položaje, ki pomenijo realne vzvode moči. Znali so spraviti v tek mašinerijo za proizvodnjo in kapitalizacijo strahu, opreznosti in

iluzij pri volilcih. Znali so se infiltrirati v opozicijske stranke in jih postopno spodkopati. Znali so se prikazati pred volitvami v treh, štirih "samostojnih" strankah in se po njih spet zlit v eno. Znali so vzpostaviti koalicijske povezave, ki so v škodo partnerjem.

Je bil tudi razkol v Slovenski demokratični zvezi in Zelenih Slovenije, katerih član in poslanec ste bili, rezultat tehnologije, o kateri govorite?

Da. Vendar gre v obeh primerih za pomembno razliko. Slovenska demokratična zveza je razpadla tudi zato, ker je bilo v njenem vrhu na kupu preveč frustriranih in predvsem egocentričnih intelektualcev. Pri t.i. "Plutovih" Zelenih, pa je izbil na dan odtonek zelene barve, ki nastane iz politične nezrelosti.

Teško sprejemem vašo misel, da so 'staro - novi', kot jih imenujete, dobili na zadnjih volitvah toliko glasov, da so spet v vladi, zgolj z manipulacijo.

Tega tudi nisem trdil. Nočem metati vseh ljudi v isti koš, saj pravijo, da so samo za duhovnike in zdravnike vsi ljudje enaki. Med številnimi razlogi je vlogo igral gotovo tudi specifični slovenski značaj. Trstenjak v svoji

knjigi "Misli o slovenskem človeku", citira Edvarda Kocbeka in meni, da njegov opis velja še danes. Glasi pa se tako: "Slovenec več nikjer ne izstopa kot živ, svobode in resnice željan človek, temveč kot oprezni kombinator... mi smo izgubili sleherno monumentalnost, sleherno napetost, sleherno veliko idejo..." Trstenjak dodaja, da so del slovenskega značaja tudi poslušnost, opreznost, naivnost in nesložnost.

Toda tudi v mnogih drugih nekdanjih komunističnih deželah so se komunisti dobro odrezali na demokratičnih volitvah.

Potem ima večina človeštva slovenski značaj. Zeleni, na primer, v vseh deželah ugotavljajo, da so politične stranke, ki obetajo priti z moped na mercedes, bolj atraktivne kot tiste, ki menijo, da je treba preiti z mopeda na kolo.

Nedavno tega ste, kot eden redkih v zadnem času, trdo prijeli vladajočo koalicijsko in dr. Drnovška. Našteli ste osem razlogov, zaradi katerih naj odstopi. Ali to pomeni, da v Sloveniji danes nimamo prave politične opozicije?

Trenutno res nimamo enotne in močne politične opozicije. Prišlo je do

najbolj nenormalne koalicije in do 'čudnih' metamorfoz. Krščanski demokrati so s svojim vstopom v vladno koalicijsko krepko izigrali in prevarali mnoge idealiste in še zlasti najbližje partnerje znotraj Demosa. Jelinčič pa je svojo 'desno' opozicijo tako ali tako samo odigral tako, kot mu je bilo naloženo, in ponovno dokazal, da je politična naivnost Slovencev neizmerna. Res pa je tudi, da imajo ljudje, potem ko nekaj generacij ne izkusijo demokracije, tudi zato - in ne samo zaradi svojega nacionalnega ali univerzalnega značaja - krepko izlužene možgane.

In vendar so v vodstvu Demokratske stranke dokaj močne in ugledne osebnosti.

Rupel in njegovi so v opoziciji samo zato, ker so izpadli iz kadrovske kombinatorike. V prvi vrsti oponirajo iz osebne užaljenosti.

Nekateri menijo, da se tudi mladina ni več pripravljena politično angažirati.

Tisti, ki vladajo doma ali v svetu, si od samega veselja manejo roke, da se gredo mladi rajši Coca-Cola, Rock, New Age in druge podobne kulture, kot da bi se vtikali v tisto, kar se jih tiče.

Vladi in Liberalno-demokratični stranki ste med drugim očitali, da skušata legalizirati krajo večjega dela družbenega premoženja. Vendar se je v zadnjem času oglasilo več uglednih pravnikov in pojasnilo, da bi bilo vse drugo kot opustitev spornega 29. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju pravno nezakonito.

Neverjetno, koliko domnevno uglednih ljudi je nenadoma zajela skrb za obstoj pravne države. Čudno je le, da se nihče od njih ni javil k besedi, ko se je zaradi umetno vzdrževane pravne praznine kradlo. Lepo tiho so sedeli ob strani, sedaj, ko je večji del kraje izpeljan, pa jih grozno skrbi, da bi se mogle stvari pravno preveriti in tatovom odvzeti, kar so si prisvojili. Revizija dosedanjega lastninjenja je nujna.

Vlada je po vašem mnenju tudi nesocialna.

Prav pred dnevi je vlada sama poskrbela za novo dokazno gradivo. Kot je znano, je krepko zmanjšala finančno pomoč brezposelnim in ukinila denarne dodatke za vzdrževanje njihovih družinskih članov. Je to kaj drugega kot piratstvo? S to razliko seveda, da so pirati jemali bogatim, naša vlada pa revnim.

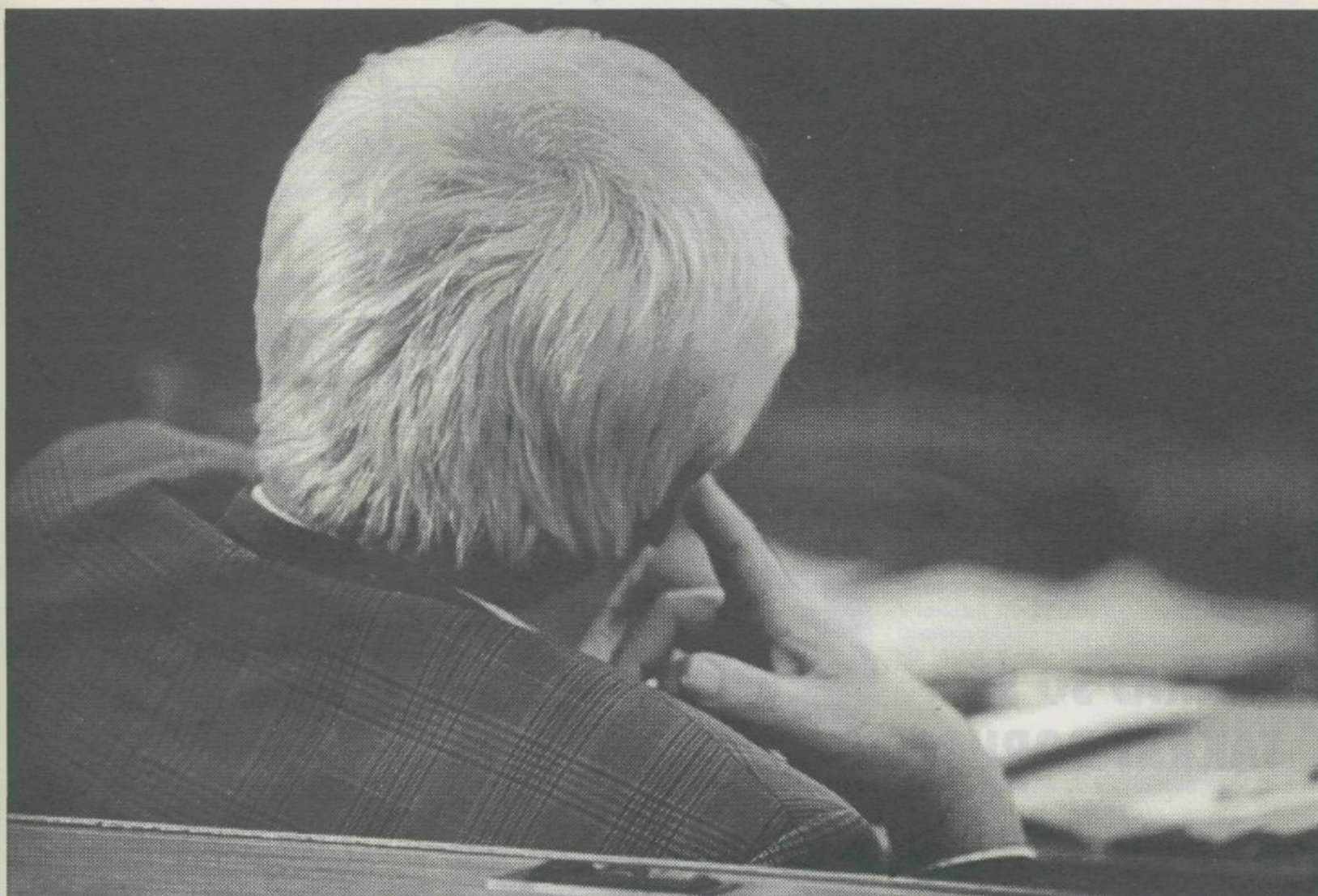
Kljub vašim javno izrečenim očitkom na račun vlade, LDS in njenega predsednika, vam ni nihče odgovoril. Tudi odstopil ni nihče. Kako si to razlagate?

To je mogoče razumeti tako, da imenovani niso mogli ovreči navedenih dejstev in so se raje potuhnili. Lahko gre tudi za pomanjkanje politične kulture, intelektualne poštenosti in osebne odgovornosti. Najbolj verjetno pa gre pri njihovem molku za oboje. Nimam samo jaz občutka, da bi nekateri

MED ODMOROM KORISTNO IZRABLJENI ČAS

FOTO: Diego A. Gómez

IN KAKO NAPREJ

FOTO: Diego A. Gómez

sedanji ministri in predsednik vlade odstopili le, če bi bili pravnomočno obsojeni za naklepni umor.

Toda "fenomen Drnovšek", kot mu nekateri pravijo, vsaj po javnomnenjskih raziskavah sodeč, še ni zbledel.

Iz terapije zakonskih konfliktov vemo, da se negotove ženske še posebno rade oklepajo navzven razumarskih, umirjenih, redkobesednih, "ne levo - ne desno" moških. Njihovo razočaranje se prične čez čas, ko se izkaže, da za to fasado tiči negotovost, neodločnost, neustvarjalnost, togost in nemoč. Vemo tudi, da so tisočletja podlegale besedam ženske, moški pa meču in da se je tudi to danes spremenilo. In končno vemo, kako se ljudje svojih enkrat izbranih idolov oklepajo.

In vendar ne morete zanikati, da je sedanja vlada strnila okoli sebe veliko uglednih strokovnjakov in se upravičeno zanaša na svoj pragmatični pristop k problemu.

Vsaka oblast potrebuje in najde svoje manekene in manekeni oblast. Goli, nenačelni pragmatizem pa se mora šele izkazati kot pravilni pristop k današnjim zapletenim problemom. Do sedaj se še nikjer ni.

Vendar tudi pomembne mednarodne institucije priznavajo vladi, da je na pravi poti.

Ker gre za glasove iz direktorskih etaž

multinacionalnih družb, velikih bančnih konzorcijev in mednarodne jet - set birokracije, skratka, iz najbolj konzervativnih krogov, ni nujno, da sledimo pravim kažipotom.

Mar ni preveč preprosto misliti, da bi bilo z odstopom dr. Drnovška in njegove vlade že vse urejeno?

Nič takega ne mislim. Kdor ni slep in gluhi ve, da so problemi sodobnega sveta, in s tem tudi naši, izjemno veliki. Ne samo tradicionalne politične stranke, ampak tudi veliki industrijski koncerni, akademske in druge institucije, sedaj veljavne vrednote, sedanja orodja, človekova podoba sveta, sedanji način življenja in dela, pripadajo namreč kulturi, ki je v zatonu. In kar je najhuje - današnja generacija, ne samo da nima nobene identitete, ampak tudi ne ve, kje naj jo išče.

In vendar velja v intelektualnih krogih, da se giblje sodobna civilizacija v smer postmoderne oz. postindustrijske družbe.

Recimo, da tako mislijo in se tega razvoja celo veselijo le v naših pol-intelektualnih krogih. Kdo na primer res ve, kaj označuje pojem "postmoderne"? In kje sploh opazimo družbeni fenomen, ki bi opravičeval ta termin? Prvotno se je pojem postmoderne uporabljal za literarno smer, pozneje za tokove v arhitekturi, slikarstvu, v zadnjem času ga kot oznako najdemo celo v družboslovju, filozofiji, tehnologiji, ekonomiji, turizmu,

kuharski umetnosti in religiji. Poleg tega je pojem postmoderne, ki naj bi po mnenju nekaterih označeval celotno kulturno obdobje po moderni, nekam kratkega veka in lokalnega značaja. V ZDA, kjer se je rodil, je bil fenomen petdesetih let. Ko je prišel v Evropo, je minilo že četrto stoletje in je bil potemtakem fenomen sedemdesetih let; tedaj je v New Yorku že veljalo, da je postmoderna že mrtva in je na pohodu post - postmoderna. Tudi "rešilna vizija" postindustrijske družbe, v katero naj bi, po mnenju nekaterih, v naše dobro čimprej vstopili, je seveda hudo vprašljiva, če nam seveda ni do tega, da bi ozka elita managerjev v politiki, znanosti in industriji odločala o položaju posameznika v družbeni hierarhiji, o njegovem delu in življenju, vrednotah in ciljih.

Kritika, če želi biti konstruktivna, ne sme biti le proti, ampak mora povedati tudi kako. Imajo domača politična opozicija ali kritiki industrijske civilizacije sploh kakšne realne alternativne koncepte?

To, kar ste rekli o konstruktivni kritiki, ne drži. Če prične na primer nek koncert graditi kemično tovarno v mestnem parku, je konstruktivna kritika že to, če posamezniki ali skupina ljudi na glas rečejo, da to ni prava lokacija. Prav nič jim ni treba ob tem navajati, kje konkretno je boljša ali bolj primerna. To naj najdejo strokovnjaki, mestni ali državni urad-

niki, saj so za to plačani. Če kdo, potem so v tej zgodbi kvečjemu oni pokazali veliko mero nekonstruktivnosti s tem, da so odobrili tako abotno lokacijo, ne pa tisti, ki tovarne preprosto nočejo imeti v parku. Da se bomo prav razumeli. Seveda obstajajo tudi zelo konkretni in realni alternativni politični, razvojni, gospodarski, socialni, ekološki in kulturni programi.

Nekateri ugibajo, koliko časa bo še trajala sedanja vladna koalicija.

Še dolgo, če bodo prevladovali lastni interesi koalicijskih politikov in njihovih strank. In zakaj bi bilo drugače? Kaj jih končno briga, če zdaj deprivilegirani sloji, prihodnje generacije ali narava v sedanji skupščini nimajo dovolj svojih političnih reprezentantov in srčnih zagovornikov?

Dovolite, da vas na koncu vprašam nekaj, kar z današnjim razgovorom nima neposredne zveze. Kaj mislite kot psiholog o zahtevah, ki jih je zadnje čase slišati, in sicer o legalizaciji poroke med istospolnimi partnerji?

Mislím, da je v vladnih uradih očitno več tistih, ki jih muči ta problem, kot tistih, ki se zavzemajo na primer za odpravo nočnega dela žensk, za večjo varnost delavcev pri delu ali za boljše življenske in študijske pogoje njihovih otrok.

1968

ZAKAJ SO SE TAKRAT BORILI

Letos maja je minilo četrto stoletje od tako imenovanih študentskih uporov. V dveh nadaljevanjih bomo prikazali turbulentne dogodke po svetu in doma in se že na začetku pohvalili, da je tudi Tribuna sama bila močno vpletena v študentsko revolucijo. Da je stala na pravi strani dokazuje z zaplembo več števil, a o tem in še več samohvale v drugem nadaljevanju.

Kaj se je pravzaprav zgodilo konec šestdesetih? Za nepoučene je danes to vprašanje tako težko, da bi lahko bilo že nagradno. Kaj je povzročilo nastanek homogenega študentskega gibanja in ga marsikdaj nasilno pognalo na ulice? Je bilo to preveč marihuane, rock'n'roll-a in nekakšne svobodne ljubezni? Tako bedasto posplošujoče seveda ni bilo, kajti če bi količino revolucij merili po količini zaužite marihuane in glasnosti rocka, bi revolucije trajale non stop. Pa saj vidite, da ne. Ravno nasprotno. Kar nekam preveč oportuno je vse skupaj. Yuppiesko. V nasprotju s svetovno razsežnostjo študentskih konfliktov. Pojem študentski konflikt ali upor ozko označuje to, kar bi lahko imenovali generacijski spopad, kriza vrednot, seksualna revolucija, kontrakultura, antiavtoritarizem in kaj vem kaj še vse. Torej ne gre samo za študentsko gibanje oz. stanovsko gibanje študentov, temveč za fenomen z močno specifičnim odrazom splošnega stanja sveta. In splošno stanje je bilo takrat splošna kriza. Študentje kot eksistencialno najmanj obremenjen in najbolj progresiven del družbe so bili prvi znanilec prihajajoče svetovne družbene krize, ki je sledila v začetku sedemdesetih. Zato se sprehodimo po dveh kontinentih in treh državah in si oglejmo, kako in zakaj se je začelo. *Za začetek let's go America!*

SONČNA KALIFORNIJA, ZDA

Berkeley, mestece s komaj 103.000 prebivalci, železarsko industrijo in univerzo, velja za rojstni kraj sodobnih študentskih gibanj. Povod zanje je bil banalen. Povezan je s spontano nastalim gibanjem FSM (gibanje za svobodo govora), ki se je potegovalo za svobodo politične diskusije na univerzi in jo od

njene administracije tudi dobilo. Ob neki priliki, ko je policija intervenirala proti trem študentom, ki so nosili transparent z napisom "fuck", se je gibanje preimenovalo v "gibanje za umazani govor". Jerry Rubin, udeleženec večine berkeleyjskih dogodkov, je reakcije študentov na policijsko nasilje v knjigi z naslovom "Do it!" opisal zelo kratko: "That was it! Now we had it!". Kratak prevod bi se glasil "To je bilo to! Dost mamoi!" ali še krajše "odjebite!"

Dogajanje na Berkeleyju je naletelo na odmev na drugih univerzah, študentska organizacija SDS (študentje za demokratično družbo) pa se je radikalizirala in postala dejavnik koordinacije akcij in diskusij med univerzami v ZDA. Vietnamska vojna je samo še konsolidirala dogajanje v mirovne marše in akcije zoper sodelovanje univerzitetnih znanstvenih ustanov s Pentagonom in.

Študentski nemiri so se pričeli polegati, ko je policija na univerzi Kent State ustrelila (!) štiri študente. Ameriško študentsko gibanje je bilo eno najboljše opozicijskih gibanj v ameriški zgodovini in je repertoar nenasilnega upora obogatilo s tehnikami kot so "sit-in", "teach-in" ali "street the-

atre". Da o umetniškem, predvsem glasbenem bumu, ki je direktna posledica, sploh ne govorimo.

NANTERRE, FRANCIJA

Francosko študentsko gibanje se je porodilo v univerzitetnem naselju Nanterre, kjer se je vznemirjenje razširilo zaradi prepovedi obiskov študentov pri študentkah in obratno. Tipično francosko, povrh tega v nenavadni povezavi z dejanjem, opisanim na transparentu, ki je sprožil ameriške študentske nemire. Temu je sledila provokacija nekega Daniela Cohn-Bendta, ki je ob obisku prosvetnega ministra v Nanterreu temu očital, da v svojem 600 strani debelem referatu o visokem šolstvu ni omenil seksualnega življenja študentov. Nastal je škandal, ki jih "Gibanje 22. marec" poleg resnih diskusij ves čas svojega obstoja ni prenehalo izvajati. Z napadi desničarskega tiska na "anarhistične skupinice" in

HO CHI MINH
IS A YIPPIE AGENT!

klicem dekana sorbonske univerze po policiji pa se val protestov ni končal. Maja '68 so študentje v stilu francoske revolucije postavili barikade po središču Pariza in izzvali ulične nemire ter nekajdnevni popoln zastoj prometa. Zanimiva in poučna je izjava sovjetskega vojaškega atašeja v Parizu, ki je ob teh dogodkih vprašal svojega francoskega kolega, zakaj vendar ne pomirijo direndaja z nekaj tanki. Stodvajsetisočglavi množici, ki je med drugim skandirala tudi "mi smo skupinica", se je z največjim generalnim štrajkom v francoski zgodovini priključilo tudi delavstvo.

DEUTSCHLAND, DEUTSCHLAND

Nemško študentsko gibanje podpore delavstva ni dobilo. Tudi povod za nemire ni bil ravno banalen. Nemiri so pričeli še prav posebej naraščati po demonstracijah proti perzijskemu šahu, ko je 2. junija '67 pod policijskimi strelji padel 26-letni študent filozofije. Položaj se je zaostroval predvsem na črti med SDS (študentska socialistična zveza) in agresivnim "Springerjevim tiskom". Nemiri in napadi na

Springerjevo tiskarno so se razširili po vseh večjih mestih, ko je delavec omenjene tovarne s strelom v glavo hudo ranil ognjevitnega voditelja SDS "rdečega Rudija" Dutschkeja, prebežnika iz takratne DDR. V Muenchnu so nemiri terjali še dve smrtni žrtvi. Po letu '68 nemško študentsko gibanje nikoli več ni izbruhnilo s takšno intenzivnostjo, vendar je ves čas ostalo aktivno in se postopoma transformiralo v razna alternativna gibanja, kar ostalim gibanjem ni uspelo.

Življenski ritem študentskega gibanja je imel tri faze. V prvi se je, moderno rečeno, konstituiralo okrog univerzitetnih vprašanj, predvsem modernizacije univerze in izobraževalnega sistema sploh. Tedanji sistem je poznal samo dva zelo toga univerzitetna sistema, v katerih ni bilo govora o participaciji študentov v odločanju ali nastajanju učnega procesa. Pojavile so se zahteve po sodelovanju v univerzitetnem odločanju, rušenju klasičnega ocenjevalnega režima, odpravi izpitov, preseganju vloge študenta kot pedagoškega objekta in nepopisanega lista. Prvič v zgodovini se zaradi navedenih frustracij izkaže "študentski interes."

Tipično mnenje o univerzi je v imenu celotne generacije povedal Jerry Rubin v knjigi "Do it!": "The university is a place for making it, a high-pressured rat race. Competition for grades, degrees, books, recommendations, getting into graduate school and getting a job. The academic world is a hierarchy, and everybody's always kissing the ass of the guy on top of him." Še danes tako resnično.

Upor proti takšni univerzi je kot posredna posledica globalnih sprememb povojnih družb svoje iskricke kmalu prenesel v širša družbena razmerja. Štu-

dentsko gibanje, ki sedaj ni več izrazito stanovsko, vstopa v drugo fazo, močna politizacija.

Cilj kritike postane družba obče, nastopijo novi elementi, rasni in etični nemiri, mirovna gibanja, rock. Paleta napadov na svet odraslih se razcveti kot pahljača. Represija, ki jo je gibanje v imenu reda in miru deležno, potrjuje pravilno usmerjenost in nadaljnjo smer prodiranja. Prihodi policij na univerze, aretacije in kazenske sankcije na univerzah samih okrepijo čustveno dimenzijo nastopa in prispevajo k pravi

množičnosti gibanj. Rodi se maj 68.

Formulira se sintagma "nove levece". Pride do poskusov sodelovanja z delavstvom, delavskim razredom, kar pa, razen v Franciji, spodleti. Tudi krvavo zatrate delavske demonstracije leta '70 na Poljskem niso imele direktne povezave s študentskimi dve leti prej.

Na drugi strani se prebujajo reakcija, privilegirane družbene plasti, ki poskušajo položaj izrabi sebi v prid in oblast, ki prvotno odkrito in fizično represijo nadomesti z bolj rafiniranimi metodami. Z ukrepi poskuša razrešiti nekatere zahteve iz prve faze. S tem in s hkratnim diferenciranjem v študentskih vrstah se je začel izgubljati neposreden povod gibanja. Maju '68 je sledil junij izpitov, temu poletne počitnice.

Na obzorju je tretja faza študentskega gibanja, njegov iztek. Univerza se modernizira, njenega znanja je lahko deležen skoraj vsak. Možnosti za doseg relativno privilegiranega položaja v družbi se razširijo na širšo populacijo. Študentsko reformno gibanje se tako omeji na ozek krog aktivistov. Odrekanja lastnega možnega bodočega privilegiranega položaja je bil zmožen le manjši del.

Po drugi strani so študentsko gibanje utemeljevali na tako širomi idejni paleti, da njegovi deli v nadaljnjem razvoju postanejo konstitutivni element družbenih gibanj, deli pa popolnoma propadejo.

V naslednji Tribuni boste lahko brali drugi del o študentskem gibanju pri nas in se naslajali ob mladostnih idejah današnjih univerzitetnih profesorjev. Živela revolucija!

BORUT OSONKAR

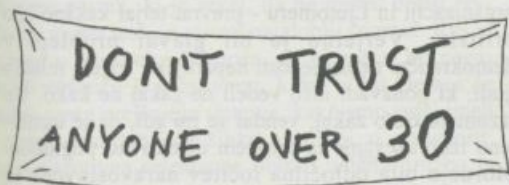
Dodatek.

Literature o študentskem gibanju je pri nas zelo malo. Zato naj za tiste, ki jih tema zanima preko okvirjev članka, izpišem nekaj naslovov.

Študentska gibanja 1968-72, KRT, Ljubljana 82.

Študentske pomladi, Pričevanja, december 85, Ljubljana.

Arsič Mirko, Markovič R. Dragan: '68. Študentski bunt i društvo.

POŠTNA VREČA — POŠTNA VREČA

Nacional socialna zveza Slovenije

Velenje, Tomšičeva 17, fax 063-851-645

Matjaž Gerlanc, generalni tajnik in podpredsednik za socialna vprašanja

Velenje, 18. 6. 1993

Zvezi društev upokojencev Slovenije, Sindikatu nezaposlenih in socialno ogroženih, Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani

Spoštovani!

Zaradi medijske blokade, ki je je deležna naša stranka (iz nam nerazumljivih razlogov) Vam sporočamo o naši zadnji (dvajseti) pobudi državnemu zboru RS (podani v skladu s 45. členom ustave RS):

Državnemu zboru predlagamo, naj preuči možnost spremembe 96. člena ustave RS, ki govori o sestavi državnega sveta.

Predlagamo, da se Državni svet razširi na 45 članov, torej poveča za pet svetnikov, in sicer:

- tri predstavnike upokojencev,

- enega predstavnika nezaposlenih,
  - enega predstavnika študentov.
- Menimo, da bi takšna sestava Sveta odražala prave skupine državljanov, ki jih sedaj, žal, ne upošteva. Seveda predlagamo, da se sprememba 96 člena opravi skupaj z ostalimi napovedanimi spremembami ustave, da se zmanjšajo stroški potrditve. Pozivamo Vas, da javno podprete ta predlog.

Pripis uredništva: če gledamo na stvar ad rem in ne ad hominem, če gledamo skratka tako, kot naj bi se spodobilo izobraženim ljudem, je to dobra pobuda, vredna vse podpore. Kdo ve, morda je bila tudi med ostalimi devetnajstimi kakšna. Mandat predstavnikov študentov in brezposelnih bi moral biti seveda omejen na eno leto.

ŽUR ZA MEJE

Skupina kolegov, ki se ne strinjamo z medlo politikom, ko gre za obrambo slovenstva povsod, kjer se ga tlači (tudi doma), smo vložili pobudo na študentski parlament, naj se organizira shod za Slovenijo ob proslavi osamosvojitve in za odločno prihodnost.

Študentski parlament je našo civilno pobudo podprl in naročil študentski vladi, kot izvršilnemu organu ŠOU-a, naj vložijo vse napore, da se ta prireditev izpelje. Podpisniki smo bili in smo še pripravljene zastopati pomagati pri organizaciji.

Tako smo v enem dnevu dobili dovoljenje za tako prireditev, ki ji je, kot kaže, večina ljudi naklonjena.

Na študentsko vlado smo se obrnili prav zato, ker smo študentje, ker nismo člani nobene stranke in smo videli, da je študentska vlada našla denar in plačane ljudi ter organizirala Dan radosti z ansambli iz nekdanje Jugoslavije pod geslom, ki ni preveč originalno: "Lepo je v naši domovini biti mlad!"

Rekli smo si, naj pač bo, nekateri študentje, ki so kulturno, sorodstveno in materialno vezani na Balkan, si ga

želijo nazaj, pa jim je študentska vlada organizirala nekaj takega. Naj torej še nam organizirajo koncert, saj je ŠOU organizacija vseh študentov. Če študentska vlada ne bi organizirala Dneva radosti, ampak bi delala le nesporne stanovske reči, se sploh ne bi obrnili nanjo, ampak bi šli kam drugam.

Jasno je, da smo vsi mladi za žur. Smo pa proti enosmernemu posiljevanju žurerjev z jugoslovanskimi gesli in simboliko a la rdeča stoenka, ki prinese srečo in potem hvalisanju, da smo prišli in dokazali, da smo za klavsko Jugoslavijo, prišli pa smo le enostavno na koncert.

Naj se naredi še nekaj takega v kontra smeri, nadaljuje tradicijo bivših študentskih organizacij in izkoristi nezasišano dejstvo, da velike proslave na državni ravni najbrž ne bo.

Ker nas je študentski parlament vseeno podprl, vemo, da nismo osamljeni.

Za študente podpisnike zahteve po koncertu

BLAŽ CESAR IN JANEZ DOLENC

Ljubljana, 23. 6. 1993

ENO NA GOBEC

DEJAN MURKO, čeprav že malo plešast pa vseeno poslanec Univerze v prejšnjem parlamentu, tako kot vsi ex poslanci prejema plačo 3000 DEM. A kljub temu svojo izbranko vabi na večerje, ki jih plačuje s študentskimi boni. Je namreč redno vpisan na mariborski pravni fakulteti.

TONE ANDERLIČ, predsednik parlamentarne komisije za imenovanje in kadrovske zadeve, je Murkovo nelegalno potezo komentiral s: "Pa saj mi ni predložil frekventacijskega potrdila...". Nategni državo, če se le da!

1990 (MLADINA): "Predsednik predsedništva SFRJ Janez Drnovšek i ministar vanjskih poslova Budimir Lončar leže u krevetu. Između njih jedna PLAVUŠA."

- "Šta radi Plavuša?"

- "Smeta!"

1993 (TRIBUNA): Plavolaska spremlja Janeza Drnovška vedno nekaj korakov (diskretno) za njim. Najdemo jo tudi v zgoraj omenjeni situaciji.

Nagradno vprašanje:

- Kam se je izgubil Budimir Lončar?

Slovenija med dvema lažema

Pred leti, ko sem po tedanji Jugoslaviji spremljal opazovalca iz Bundestaga, sem v zagrebškem Saboru govoril z Vladimirjem Šeksom. Pred slovesom sem ga vprašal za mnenje o slovenski sodbi, da so Hrvati eno represivno oblast zamenjali z drugo. Šeks, o čigar politiki se je tedaj in kasneje slišalo marsikaj kritičnega, je pomislil in odgovoril - "Možda." Slovenskega politika prve garniture, ki bi bil pripravljen tako odgovoriti na boleče vprašanje, doslej še nisem srečal, in niti ne verjamem, da obstaja.

In tako tudi ne verjamem, da bi lahko našli v Slovenski povolilni politiki kakšno skupino ali smer, ki bi zmogla uiti obema velikima lažema hkrati -

(1) "45 let samega mraka."

(2) "Nič ni narobe, da smo bili komunisti."

Prva laž pravi, da smo pol stoletja blodili v prazno, in bi bilo sedaj najbolje vse pozabiti, se vrniti v pozna trideseta leta in ponižno nadaljevati od tam. Marsikdo, ki ji verjame, je dober in pošten

človek. O drugi laži se mi zdi, da je pogosteje sebična, a morda je to zdrav odnos: pozabimo, odprimo knjigo na novi strani. In spomniš se svarila velikega konservativca Churchilla, da **danes** tvega, da bo za veselje sojenja svojemu **včeraj** izgubil **jutri**. Mamljivo je reči - "kar je bilo, je bilo, potegnili smo črto in sedaj ni nihče nič kriv za to, kar je bilo." Zdi se tudi, da je bilo to rečeno.

6645 let samega mraka. Ne bo držalo. Spomnim se besne reakcije kolega, ki je večji del življenja preživel v Nemčiji (pa še leto v ZDA) na besede študenta iz Argentine, da se bomo morali v Sloveniji navaditi delati tako, kot se dela v svetu. Kolega je bil trdno prepričan, da je Slovenija vseeno bliže standardu razvitega sveta od omenjene južnoameriške republike. Gotovo je, da smo sebi in svoji deželi šterili mnogo slabega, da se je "leni turški Balkan" v mnogih navadah ugnézdil v deželi, da je nivo korupcije v državni upravi in ménežméntu najbrž previsok, glede na to, kaj bi dežela še lahko prenesla, da je bilo šolstvo že pred usmerjenim izobraževanjem v žalostnem stanju, da je bilo vse preveč udbe, pokoriščine in malih kapojev, **ampak**. Težko bo kdo zanikal, da je

bila dežela še konec 80. let v najboljšem stanju od vseh socialističnih držav; da je bil tisk razmeroma svoboden, meje odprte, pritisk ideologije in nadzora dovolj znosni, da se je večinoma dalo normalno živeti. Svet je prehodil svoj kos poti od poznih tridesetih let, in marsikdaj tudi nam ta pot ni bila tuja. Samoupravljanje je bilo laž, a ne čisto, ne vselej; socialna država ni bila čisto resnična, čisto zlagana pa tudi ne. Sistem je ljudem teoretično dal precej pravic, zanašajoč se na pol-javne varovalke, da te pravice ne bodo resno izkoriščane. In ko so se 80. leta prevešala h koncu in so se te varovalke omehečale, so te pravice začele prihajati v rabo. Civilna družba se je bolj in bolj uveljavljala proti partijski oblasti, in verjamem celo, da je bila v zadnjih letih pred volitvami država morda pod boljšim nadzorom kot sedaj. Pa čeprav je to heretična in osupljiva trditev.

Naj uporabim kot model mladinsko organizacijo (ZSMS), ki sem jo kar dobro poznal. Bila je najšibkejši člen sistema, in verjetno bi prva padla, če se sistem ne bi razformiral.

Poleg dobro znane in spominjane "prenove od zgoraj", kateri akterji so danes pomembne, ugledne in dobro preskrbljene osebe (občudovanja vredna primera sta privatizaciji s študentskim denarjem sezidanega mladinskega doma v Bohinju in enako s študentskim denarjem ustanovljene MikroAde), je organizacijo upogibal stalni in vedno uspešnejši pritisk od spodaj. Ker je bila organizacija kadrovska šibka, po drugi strani pa se je formalno držala demokratičnih pravil, so partiji lahko izgubili oblast, če se je le našlo nekaj neodvisnih gverilcev z dovolj za nekaj ur sestanka in volitev angažiranimi simpatizerji ali znanici. Res je, da se to ni zgodilo preveč pogosto in da je v dveh najbolj znanih bojiščih - ljubljanski študentski organizaciji in Ljutomeru - prevrat terjal kakšno leto pritiska. Verjetno je bil glavni problem v demokratični nepismenosti nepartijske "raje", mladih ljudi, ki ponavadi niso vedeli ne zakaj ne kako. Ne razumem čisto zakaj, vendar se mi zdi, da je usmerjeno izobraževanje ta problem učinkovito poglobilo. Mordaje bila odločilna ločitev naravoslovcev in družboslovcev na srednjih šolah, zmanjšanje možnosti, da bi različni mladi ljudje vplivali eden na drugega.

Kakorkoli že, z zmago ljubljanskih študentskih Kupornikov v letu 1986 (na morda prvih demokratičnih volitvah v Jugoslaviji) in ljutomerskih kolegov dve leti kasneje je v slovensko politično kulturo vstopil fenomen agresivne demokratične opozicije in politikov, ki niso šli skozi partijske šole.

To je generacija, ki je pomagala ustvariti SDZ in DEMOS in bila potem večinoma izginjena. Lahko si pripiše dva nacionalno pomembna uspeha in žal dva enako pomembna poraza: omogočila je neodvisen študentski tisk, ki je s svojim pritiskom ohranjal dokajšnjo kvaliteto Mladine in odpiral prostor ostalim medijem; organizacijsko in finančno je pomagala rasti revni in neizkušeni opoziciji, ki ji je pokazala, da se da boriti tudi za zmago in ne le za preživetje. In velika poraza: demokratičnih izkušenj ZSMS jim ni uspelo prenesti v DEMOS; in ni jim uspelo pretesti univerze. Ko je Ciril Zlobec zlomil študentski poskus, da bi ljubljanski univerzi vsilili dobrega rektorja, je bila to le še formalna potrditev veliko širšega poraza, v Mariboru in Ljubljani, v strukturah in med študenti. A ne pozabimo, da je bila to generacija, ki je vseeno prva zmagovala.

Prepričan sem, da bi se z nekaj več dostojnimi ljudmi z državljskim občutkom podobne, in vidne, stvari dogajale tudi v SZDL, sindikatih, in celo v Partiji. Do neke mere so se. Pomladi '89, ko se je še ni zdelo, da se bo sistem zlomil, sem napovedal, da bomo v naslednjem mandatu s SDZ prevzeli vsaj tretjino občinskih konferenc SZDL. Naslednja kandidatura za vodstvo ZSMS, kot je bila tista "Janševi" skupine, bi verjetno uspela, in glavna zavora že pri "Janševi" skupini ni bila ideološka nesprejemljivost nepartijskih kandidatov, temveč inercija birokratskega aparata, ki se je upiral zunanjim vsi-jivcem. Pri tem pa naj ne bo pozabljeno, da je bila kultura dela v "naši" ZSMS 2. polovice 80. let, kjer

se je moja študentska generacija učila politike, kot dan in noč različna od lepih boljševiskih časov, v katerih so se šolali sedanji demosovski voditelji. Običaji v nastajajoči SDZ so bili za nas korak nazaj v 70. leta, in zdi se, da nasplošno velja, da je demokracija v Demosovih strankah danes na primitivnejšem nivoju od pokopane ZSMS, morda celo SZDL. Zdi se, da isto marsikdaj velja za pravice ljudi v podjetjih. Ko se je sistem sesul, smo najprej zdrsnili nazaj.

Verjame, da je veliko krivde za to v tedanjem Demosovem vrhu. Ne mislim zgolj na nesrečni politični atavizem iz 50. let, ki je koaliciji predsedoval, in tudi ne na kadrovske šibkosti krščanskega dela, ali "fenomen Podobnik". Kar me skrbi, se je izkristaliziralo že v cvetu slovenske pomladi, ko marsikistično izobraženo vodstvo Bavčarjevega odbora ni vedelo, kaj hudiča početi z ljudskim gibanjem, na katerega čelu so se znašli. Znali so uporabljati statistike, niso pa ne znali ne želeli razviti kreativne energije nacionalnega gibanja. Prištevajo k temu še dvome o pošteni uporabi denarja, manipuliranje in čiščenje v kolegiju odbora, manipuliranje s poročanjem o delu Odbora v naklonjenih medijih (RŠ, Mladina), enačenje kritičnosti z nelojalnostjo, samozadovoljstvo in občutek pomembnosti vsaj pri delu starejših intelektualcev, ki imajo danes v slovenski državi veliko moč, pa imamo vzorec in veliko zamujeno priložnost. Kasnejša polomija Demokracije je pokazala, da je na oblast prišla klika, ki ni bila sposobna niti toliko, da bi pripravila dober časopis.

Na začetku eseja omenjeno pot po Jugoslaviji smo končali v Ljubljani, s pogovori z Rajkom Pirnatom, Veljkom Rusom in Danetom Zajcem. Utrujen pesnik, ki je rekel, da ne more delati revolucije vsako leto, je vtisnil najgloblji spomin. Rus je govoril o neuspehu Demosa, da bi prešel od negativnih definicij k pozitivnim, kako je bil Demos še vedno senca prejšnjega sistema, kako smo tedaj imeli v parlamentu dve (obe šibki) opoziciji, o nevarnosti, da bi negativna orientacija oblasti uničila družbo in oblast samo tudi.

Na simbolni ravni daje svojo sliko oklevanje oblasti, da bi kaj storila za odtehanje nematerialnih krivic. Bivši politični zapornik mi je resignirano rekel, da so še Hrvati sprejeli ustrezen zakon, Slovenija pa ne. A še bolj me skrbi, da se šibka in grešna oblast boji kritike. Demos, nesposoben in primitiven kot je bil, je prišel na oblast na valu nacionalne želje, da bi bila Dežela tako dobra, kot bi lahko bila. Zlom tega projekta, katerega dediči sicer ostajajo na oblasti, in dvomljiva sposobnost nekdanje oblasti, da bi se učila iz svojega padca in neuspehov svojih naslednikov, nam ne ponuja prijazne slike prihodnosti. Krščanski prijatelj, ki je kot študentski funkcionar imel opravka tako s Peterletom (ki ga osebno sicer zelo ceni) kot s Šinigojem, me je nedavno presenetil z izjavo, da je bil Šinigoj vseeno sposobnejši. Bila bi obupna šala, če bi se zgodovina Demosa čez leta videla kot pot od ZKS k SDP.

Ob vsem, kar lahko rečemo dobrega o naši Sloveniji v osemdestih letih - celo absolutno, še veliko bolj pa v primerjavi s kakšno Srbijo ali Romunijo, ob dejstvu, da je bil naš socializem najbrž najprijaznejši na svetu in da bi brez vplivov požrešne in nesposobne beograjske birokracije verjetno celo deloval - bi se pa težko dal prepričati, da je bila ta dežela zdrava.

Kot semnekoč v neumnem prepiru rekel enemu od Pučnikovih oprod - "socialdemokratu" - govori sva o prednostih Demosove oblasti pred staro: "Vi ste bili partijske svinje, oni so bili partijske svinje - ja kakšna je pa razlika?" Mož mi je povedal, da je sedaj večstrankarski sistem in da lahko volilci izbiramo. Na svojih strankarskih funkcijah ima bojda izvrstno plačo. Slovenska država ima rada svoje stranke in njihove elite.

SAMO RESNIK

MANJ JIH KADI, VEČ SE JIH ZAPIJA

(ŠTUDENTJE IN ZDRAVJE)

"Pogoj za srečno in ustvarjalno mladost sta nedvomno znanje in zdravje - dosegljiva cilja za razcvet, razvitost in napredek vsake, pa tudi naše mlade države. Šolski zdravniki želimo ponovno pokazati našo globoko skrb za mladi rod in velik interes, da jim po svojih najboljših močeh pomagamo zdravo rasti v zdravem okolju." Tako je bilo zapisano v programu prvega kongresa šolske in visokošolske medicine Slovenije, ki je potekal 4. in 5. junija v Radencih.

Predavalo je več kot 73 strokovnjakov. Bolni otroci in mladina, Mladi v prostem času, Psihosocialni problemi, so bile naslovne teme.

Dr. Jelka Maren, spec. spl. med. v Zdravstvenem domu za študente v Ljubljani je za kongres pripravila Analizo obolevnosti študentov Univerze v Ljubljani v zadnjih desetih letih.

OBOLEVNOST NA PREVENTIVNIH PREGLEDIH

Na prvih preventivnih (sistematskih) pregledih so se skozi deset let pokazali naslednji rezultati:

na prvem preventivnem pregledu so visoko na prvem mestu očesne bolezni (27%), ki ob zadnjem sistematskem pregledu narastejo na 29%.

Na drugem mestu so bolezni kosti in mišic (18%), ki do zadnjega pregleda narastejo na 22%, to je predvsem posledica slabe držice, nepravilnega sedenja, športne neaktivnosti.

Tretje mesto zasedajo bolezni kože in podkožja (15.5%), ki na zadnjem pregledu upadejo na 14%.

Za tem sledijo bolezni ožilja in srca, bolezni dihal in bolezni prebavil in sečil.

OBOLEVNOST V KURATIVNI AMBULANTI

(kurativni pregledi, ko študentje pridejo s problemi)

Na prvem mestu so respiratorne in notranje bolezni (32.9% - na preventivnih pregledih so bile šele na petem mestu). Na drugem so bolezni kože in podkožja (18.4%), na tretjem mestu pa refrakcijske bolezni (70% očaljarjev, 30% bolnikov z vnetji). Sledijo bolezni sečil (7.9%), kosti in mišic (6.9%), prebavil (6.2% - največkrat bolezni želodca: dvanaštsternik, slinavka), in na zadnjem mestu so bolezni srca in ožilja.

RAZVADE IN NAVADE ŠTUDENTOV

(kažejo kvaliteto življenja)

Zajemajo tri področja: šport, kajenje in alkoholizem. Zelo razveseljivi so rezultati pri kajenju, saj je le to začelo vidno upadati.

Medtem ko je v šolskem letu 1981/82 na prvem preventivnem pregledu ugotovljenih 26% kadilcev, jih je l. 91/92 le 14.5%. Leta 81/82 upade število na 23.6% in l. 91/92 na 13.8%. Upadanje kajenja med študenti pripisujejo vsem množičnim akcijam v boju proti kajenju, s katerimi je dosežena takšna družbena klima, v kateri kajenje ni več modno. S cigareto se nobeden več ne postavlja.

Napredek je viden tudi pri odnosu študentov do športa. Počasi, vendar vztrajno, narašča število tistih, ki spoznavajo, da jim šport koristi, da izboljšuje njihovo zdravje in dobro počutje.

Na prvem sistematskem pregledu 81/82 je športno aktivnih 20.3% vseh vpisanih študentov, l. 91/92 pa že kar 27.3% in kar je najbolj razveseljivo, istega leta pride prvič do pozitivne razlike med prvim in zadnjim pregledom. Na zadnjem se jih za šport opredeli že 32%.

Na žalost pa se med razvadami študentov pojavlja tudi uživanje alkoholnih pijač, ki v zadnjih desetih letih skokovito narašča. Od l. 81/82 se je povečalo iz 0.5% na 7.7% v l. 91/92.

MANICA FERENC

INTELEKTUALNI PREPAD MED ŠOLAMI SE VEČA

Po dolgih letih zatišja pri raziskovanju mladine so letos dr. Mirjana Ule, mag. Vlado Mihelj in Metka Mencin z Raziskovalnega inštituta pri Fakulteti za družbene vede na pobudo Urada za mladino Republike Slovenije pripravili obsežno raziskavo o stališčih, problemih in potencialih mlade generacije v Sloveniji z imenom "Mladina v Sloveniji - 93". Terensko delo so opravili študenti 1. letnika FDV med 1. in 10. junijem in obiskali približno 3000 dijakov iz naključno izbranih srednjih šol po vsej Sloveniji. Dr. Mirjana Ule je povedala, da so se za dijake odločili predvsem zato, ker problematični segment mladine postaja mlajši. Ugotavlja tudi, da je velika škoda, da v Sloveniji nimamo nobenega centra za proučevanje mladine. Cilj letošnje raziskave ni samo obelodaniti rezultate in se nad njimi zamisliti ali pa jih enostavno spraviti v predal, temveč si raziskovalna skupina želi, da bi bila raziskava trajna. Rezultati letošnje raziskave bodo delno znani že v začetku julija, končni pa skupaj z analizami pozno jeseni ali najkasneje pozimi. Raziskovalna skupina namerava rezultate raziskave tudi publicirati v časopisih in izdati knjigo (sistematski zvezki naj bi izhajali za vsako raziskavo posebej). Študenti FDV, ki so raziskavo opravljali na terenu, so že zaznali določene probleme, stališča in obnašanje dijakov.

Ugotovili so, da se intelektualni prepadi med gimnazijami in ekonomskimi šolami na eni strani, tehničnimi, gostinskimi, trgovskimi in drugimi šolami na drugi, zelo povečuje. Po mnenju raziskovalne skupine in študentov je raziskava uspela. Če bodo pristojne inštitucije njene rezultate pametno uporabile, bomo pa še videli.

MATEJ KOŠIR

Odperto pismo KUD-u France Prešeren

Karunova 14
tel. 33-22-88
Ljubljana

Spoštovani Kudovci!

Open Society Fund, ki ste jim odstopili svoje prostore v uporabo, nam je omogočil prelom Tribune. Tako tudi mi uporabljamo vaše prostore in nihče ne bi pričakoval, da jih bomo zasedali tako dolgo v noč in tako pogosto.

S tem odprtim pismom sem vam poskušamo oddolžiti za vašo potrpežljivost in obilico dobre volje. Upamo, da se vam bomo lahko oddolžili tudi na novinarski način v bližnji prihodnosti.

UREDNIŠTVO TRIBUNE

ŠTUHEC

dr. Ivan Štuhec, teološka fakulteta

“—katoliško cerkev lahko razumem le kot odprto in na dialog pripravljeno skupnost —“

Gospod Štuhec, obiskal sem vas kot teologa, ki ima stik s študenti in kot hkrati po nekem mnenju najbolj talentiranega politika v slovenski Cerkvi, drugo mnenje pa vas ima za netolerantno in ostro osebo. Najprej pa me zanimajo vaše korenine. Samo to vem, da se imate za Prleka. Koliko ste sploh stari?

Rojen sem 53. leta, v Celju, ker so takrat moji starši živeli v Sl. Konjicah oz. na kmetijskem posestvu v gradu Golič pri Konjicah. Ko sem imel pet in pol let, smo se preselili k Mali Nedelji. Oba starša sta iz Prlekije, zato sem tudi sam v otroštvu veliko časa preživel v Prlekiji in sem se s to pokrajino, s temi ljudmi močno identificiral. Del osnovne šole sem preživel pri Mali Nedelji, v takratnih Bučkovcih, nadaljeval pa sem šole v Ljutomeru, stanoval sem v župnišču, kjer je moja teta gospodinjila. Ta kraj in njegova velika kulturna prebujenost sta vplivala name. V gimnaziji sem se veliko ukvarjal z gledališčem, dijaki smo na oder sami postavili dve predstavi, obe sem režiral. Bila so to zgodnja sedemdeseta leta, ko smo dijaki od daleč, bolj intuitivno spremljali dogajanja po Evropi, leta študentskih protestov, a ta generacija nam je bila daleč. Posebno v humanistiki je bila ljutomerska gimnazija takrat zelo dobra. V tem času, ko je v Sloveniji potekal dialog med marksisti in kristjani, smo imeli na gimnaziji krožek, kjer smo se srečevali kristjani in bolj markistično usmerjeni dijaki. Izdajali smo tudi revijo, Polet Prlekije, v glavnem poezijo in prozo, manj družbeno kritične tekste.

S svoje gimnazije se spominjam tako prijaznih kot smešnih in malce represivnih plati našega socializma. Vi ste imeli dokaj odprt prostor.

Da, iz gimnazijskih let nimam nobene izkušnje represivnosti do mojega načina mišljenja, ravno obratno. Bil sem vendarle zaznamovan s tem, da prihajam iz župnišča, iz centra katolištva v kraju, in vendar me zaradi tega ni nihče šikaniral. Nihče mi ni preprečil kulturnega angažiranja, ravno obratno. (Kolikor vem, je gimnazija ostala odprta tudi kasneje.) Naša profesorica slovenščine je na šolo povabila Edvarda Kocbeka, ki nam je bral pesmi iz svoje Zemlje, kar je bilo za tiste čase vseeno pogumno dejanje. To je bilo seveda pred Titovim pismom in nekaj let pred intervjujem v Zalivu.

Najprej sem se potem vpisal na pravo, kjer pa se nisem dobro počutil. O teologiji sem začel razmišljati ob predavanjih, ki sem jih poslušal pri frančiškanih na Tromostovju, kjer se je vsak mesec vrstila katoliška intelektualna smetana - spomnim se predavanj Janžekoviča, Rebule, Ošlaka. Moja prva odločitev za teologijo je bila povezana z študijskimi, intelektualnimi vprašanji. Z odločitvijo o duhovništvu sem se postopoma ukvarjal v naslednjih letih na bogoslovju, in dozorela je konec tretjega letnika. Zadnja tri leta sem študiral v Mariboru, potem sem bil leto kaplan v Sl. Bistrici, nato pa sem odšel študirat na jezuitsko univerzo Gregoriano v Rim.

Kako so vas izbrali za podiplomski študij?

Ko sem končal diplomsko nalogo (iz socialnega nauka), me je mentor, sedaj že pokojni prof. Štajner, spodbudil, naj nadaljujem. (Nikoli nisem bil bleščeč

študent, saj sem se tudi na fakulteti veliko ukvarjal s kulturo, zato nisem pričakoval kakšne posebne prihodnosti kot znanstvenik ali teolog.) Pozneje so me spodbudili še nekateri drugi profesorji, ki so verjetno opozorili tudi škofa in stvar je gladko stekla.

Predavanja v Rimu so seveda v italijanščini, o kateri nisem imel pojma, a do decembra sem se jezika že toliko privadil, da se je dalo, sicer jecljajoče, narediti tudi kak izpit. Družčina profesorjev in študentov v Rimu je zelo mednarodna, zato je tudi jezikovno tolerantna. Bilo pa je naporno, človek ima strah pred jezikom in ta strah te veliko stane. Za doktorsko tezo ("Odgovorna in svobodna moralna odločitev vernika") sem izbral tri nemške avtorje, ki so po 2. vaticanskem koncilu razvijali t.i. avtonomno smer v moralni teologiji, vezali so se na novoveške filozofske koncepte, predvsem Kantova, heglovska in heideggerjanska izhodišča. Vsi trije - Böckle, Auer in Fuchs, so bili Rannerjevi učenci. Njihov skupni cilj je bil narediti t.i. krščansko etiko ter moralo komunikabilno in kompatibilno s pluralistično družbo. Zato so postavili v ospredje avtonomni subjekt kot nosilec moralne odločitve, ter človekovo svobodo. Problem pri teh avtorjih in po koncilu nasploh je bil, da je teologija na eni strani skušala iskati most s sodobnimi koncepti mišljenja, na drugi pa je seveda morala ostati zvesta svoji tradiciji, predvsem Sv. pismu. Vprašanje je bilo, ali je krščanska etika nekaj specifičnega, ali pa gre za enega od obrazov splošne človeške etike.

Sedaj predavam osnovno moralno teologijo - tretjemu

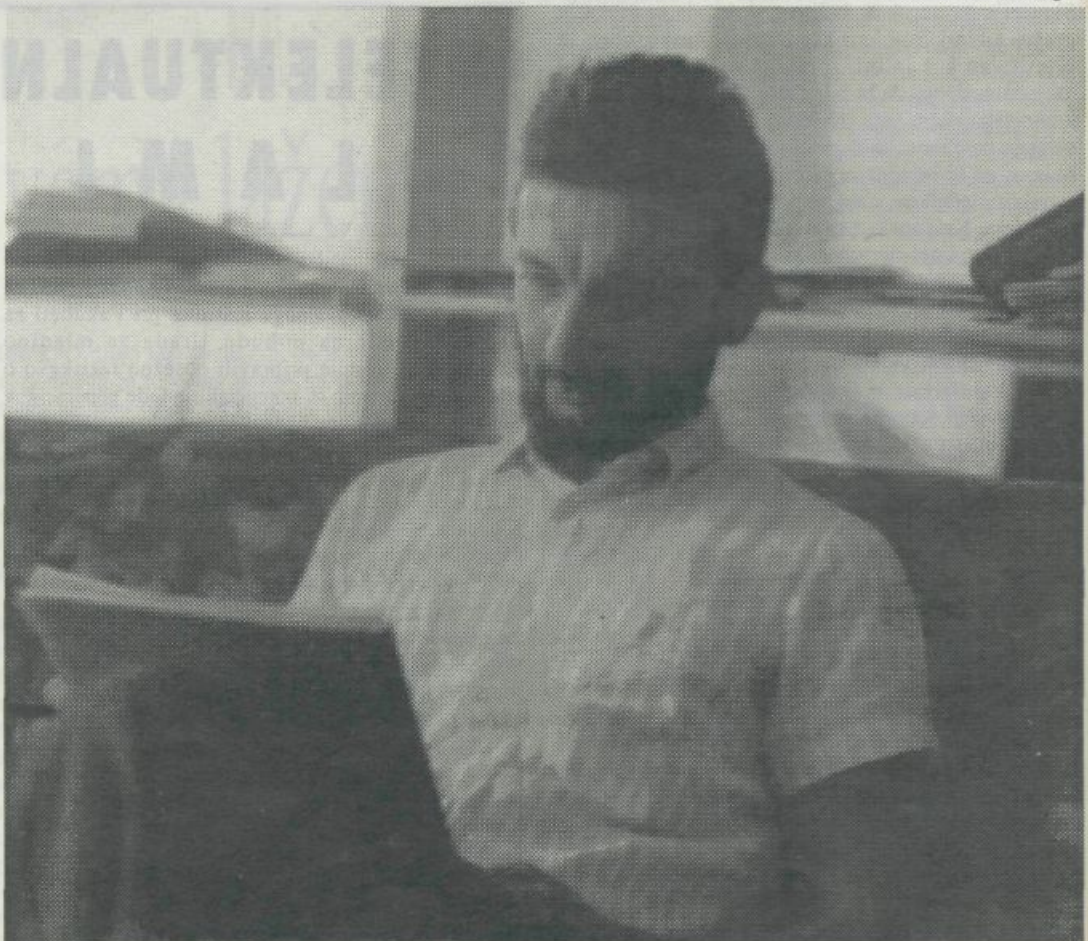
letniku teologije v Ljubljani in družbeni nauk Cerkve - četrtemu letniku, en semester v Ljubljani in enega v Mariboru. Na TF sem četrto leto, sem višji predavatelj in v postopku za docenturo. V Mariboru sem prevzel tudi mesto študentskega duhovnika. **Kako bi opisali svoj položaj v katoliškem prostoru?**

Moram reči, da pri uresničevanju idej in projektov nikoli nisem imel konfliktov ali težav s hierarhijo. Cerkveni prostor je bil zame vedno prostor, ki je moje osebno svobodo ščitil. Nikoli nisem doživel kakšnih velikih pomislekov avtoritete o svojih početjih, edine majhne težave sem imel med študentskimi leti v Mariboru, ko se nisem strinjal z nekaterimi teološkimi približevanji samoupravnih ideologiji, kar naj bi bila progresivna teološka misel.

Imeli ste nekaj opravka s študentsko organizacijo v Mariboru.

Nimam se za politika v smislu operativnosti, mislim pa, da imam nek čut za politična dogajanja. Nanja sem se vedno odzival, a moje primarno poslanstvo je vezano na vprašanja vere in etična vprašanja. Ko morda navzven delujem politično, vseeno delujem v smislu tega verskega ozadja. Moje vodilo je, da je v tej družbi, kjer so ljudje zakrneli kot politična bitja, tudi naloga teologov in Cerkve, da prebudimo zavest, da je vsak od nas tudi politično bitje. Seveda sem sodeloval pri vstopu študentov s krščansko provinenco v študentsko življenje. Katoliški študentje, ki so se vključevali v delo št. organizacije v Mariboru, so bili člani moje študentske skupine. Najprej je tedanja univerzitetna konferenca sama poiskala stik z mano, kot študentskim duhovnikom, da bi jim pomagal vključiti študente teologije v aktivno študentsko življenje. To sta bili leti 89 in 90, poiskal me je tedanji predsednik UK Božidar Novak. V študijskem letu 91-92 so se potem naši študentje organizirali in kandidirali za vodstvena mesta v št. organizaciji. Zanimivo je bilo to - dokler so študentje s krščansko provenienco sodelovali kot pasivni opazovalci, ni bilo nobenih težav, ko pa so aktivno nastopili in se pojavili kot konkurenti na volitvah, so se stvari začele polarizirati. Mislim pa, da se je ta odpor v drugem mandatu nekoliko polegel, da so se vsi sprijaznili s tem, da bo treba računati z ljudmi, ki drugače razmišljajo.

Je bila morda težava v monolitnem nastopu

katoliških študentov?

Zanimivo je, da so študentje, ki so prinesli pobudo s krščanske strani, v svojo vlado vključili študente, ki niso bili kristjani, in da ni tega nihče od nasprotnikov štel za nekaj pozitivnega. Ob vladi, ki jo je vodila teologinja Alenka Šverc, je bil predsednik parlamenta, ki je bil odgovoren tudi za medije, in je bil čisto "socialističnega porekla", pa je bilo sodelovanje v njeni vladi popolnoma normalno.

V Ljubljani smo sicer videli rdečerno neovisnih dokajštvih odporom do navdvis z študentov. Zaradi takih izkušenj se mi včasih zdi, da se moramo Cerkev bati - nagnjenja vaših ljudi, da se povežejo z "drugo veliko vero" in so sovražni ali se vsaj ne znajdejo dobro z neodvisnimi.

No, v Mariboru jaz nisem videl kakšnega lobija neodvisnih. Moram pa reči, da so mariborski mediji naredili vse, da so še bolj polarizirali liberalni in krščanski blok, in da niso imeli razumevanja niti za tistega nekaj sodelovanja, ki je v začetku še bilo. Katoliške študente so takoj identificirali s stranko, ki nanje ni imela čisto nobenega vpliva, ker je stranka SKD v Mariboru daleč prešibka, da bi lahko podpirala nako študentov.

Rekli ste "mariborski mediji" - profesionalni, študentski ali oboji?

Vsi. Najbolj odprta sta bila profesionalna radio in televizija. Študentska Katedra se je v tistem času osamosvajala, oziroma je uredništvo naredilo iz bivšega študentskega časopisa in z njegovim premoženjem svoje podjetje. Temu konfliktu študentje niso bili dorasli, imel pa je ta proces tudi vso podporo vodstva univerze.

Kolikor razumem, je bil poluradni strah, da bodo katoliški študentje naredili čistko, pometali agnostike iz časopisa, časopis uničili. Druga hipoteza je, da se je stara garnitura, ki je že dolgo urednikovala, bala volitev in konkurence. Kolikor se spominjam, se tej garnituri nikoli ni bilo treba na volitvah srečati z drugo opcijo, kar je bilo v Ljubljani vseeno skoraj običajno. Lahko trdite, da bi Katedra, če bi ostala pod študentsko organizacijo, ki so jo takrat vodili krščanski študentje, ostala svobodna?

Kolikor sem poznal te krščanske študente in njihovo vlado, njihov potencial ni bil takšen, da bi lahko ogrozili katerikoli medij, in kdorkoli se je tega bal, se je bal fantoma, ki ga nikjer ni bilo. To je bil prvi, nevesč poiskus peščice katoliških študentov, da vstopijo v javno življenje, za njih je bil to velik novum, in bili so prezaproseni s svojimi funkcijami. Med njimi ni bilo nikogar, ki bi bil novinarsko tako sposoben, da bi lahko komurkoli konkuriral.

Mislil, da je obstajal strah, resničen ali umeten, da morda niso sposobni prevzeti, da so pa morda sposobni uničiti, kar jim ne bi ugajalo. Koliko je po vašem mnenju slovenska Cerkev sposobna živeti z drugačnimi, kadar je na oblasti ali blizu nje? To je - po mojem legitimen - strah agnostikov v Sloveniji, da bodo cerkveni na oblasti odv-

gli svojo prijaznost in ponižnost in vladali z železno roko. Preprosto rečeno, marsikdo se boji Irana.

Odrpli ste temo, ki zadeva celoten slovenski prostor. Začuden sem in dostikrat zaprepačen pred tem strahom. Mislim, da je krščanstvo med vladavino komunizma dokazovalo tolerantnost, do tistih, ki so bili do nas izrazito netolerantni. Med osamosvajanjem Slovenije se je vedno iskalo stik s krščanstvom, s Cerkvijo, a to, kar se je potem zgodilo, predvsem v intelektualnih krogih, recimo s strani Spomenke Hribar in Dimitrija Rupla, je zame čuden simptom, ki ga povežem z neko tezo iz preteklosti, lansirano od komunistične ideologije, strah pred katolištvom kot totalitarnostjo v družbi, ki naj bi vladala med obema vojnama. Komunistem je seveda moral preteklost prikazati kot neko drugo totaliteto, če je hotel opravičevati svoj totalitarni sistem. Vidimo, da v evropskih demokratičnih deželah katoliška stran ni nikjer vzganjala totalitete ali enoumja. Meni se zdi ta strah popolnoma neutemeljen, iz večih razlogov. Naša inteligenca je zdesetkana, in v družbenem življenju nimamo večjih ljudi. Idejo revanšizma je lansirala bivša partija, ko so se kristjani pojavili na politični sceni, in zgodilo se je, da so se kristjani, ki so šli v politiko, te ideje ustrašili in postali preveč tolerantni tam, kjer bi morali v družbi narediti spremembe.

Zelo se strinjam. Mislil pa, da ta strah lahko izrazimo z Orwellovim stavkom, da so morda ljudje dostojni le, dokler so brez moči. Mislim, da je bil strah, da se bo Cerkev zmešalo od moči, ko jo bo pol stoletja dobila nazaj. Marsikaj smo rekli, da smo Partijo v času njenega vladanja počasi spravljali k pameti. Cerkev te izkušnje ni imela. Njen edini lastni vzorec obnašanja na oblasti so pozna trideseta leta, zelo drugačen čas.

Mi lahko poveste en sam primer iz zadnjih let, da so imeli kristjani, ko so se pojavili na družbeni sceni, tak vzorec obnašanja?

Kristjani te moči večinoma še niso imeli, in kjer so jo, recimo preko Venclja v šolstvu, bi se strinjal, da je bil pristop izredno previden. Capudrova osovraženost je bila precej umetno ustvarjena, mislim pa, da je bil kot minister neroden in preveč samovšečen. Sam sem imel z njim slabo izkušnjo, pravijo pa, da naj bi bil sedanji minister manj odprt od njega.

Zdi se mi, da je trenutno v šolstvu neprimerno večje enoumje, kot med Vencljevo vladavino. Capudrove reakcije res niso bile medijsko vpljudne. Pomembno pa se mi zdi, kako je organiziral svoj resor in kakšno vizijo je imel. Je med svojim vladanjem vnašal pluralnost ali enoumje? Če je nastavljal tudi nekaj kristjanov ali ljudi iz demokratičnega kroga, se mi to zdi prav in normalno. Končno so bili kadri v državni upravi prej popolnoma enoumno izbrani, in še dolgo ne bomo dosegli ravnotežja. Dobro, morda sta bili dve smeri, strogo partijska in bolj neodvisna kul-

turniška. Katoliške smeri v državni upravi gotovo ni bilo.

Ne bojim se za katoliške intelektualce, da bi poskušali v slovenskem prostoru uvajati enoumje, pač pa se bojim, da tisti, ki se imajo in so se tudi takrat imeli za največje demokrate, nas niso tolerirali. Mislim, da je to tudi drama razpada Demosa, z umetnim strahom, da si bo SKD podredila vse smeri znotraj gibanja. Ne razumem, kako intelektualci z organizacijskim znanjem ne vidijo, da katoličani za to preprosto nimamo ljudi.

Vendar na nacionalnem nivoju nismo videli pripravljenosti katoličanov, da bi enakopravno sodelovali z agnostiki. SKD je nastopala zgolj kot stranka zelo katoliških oseb, kot nazorska organizacija. Marsikoga je prestrašil odnos, ki ga slika govornica o stari Peterletovi direktivi, da nihče, ki sodeluje z revijo 2000, ne sme dobiti dela na Slovincu, pa gre le za malo drugačne kristjane.

Slovenska hierarhija v samo politično delovanje stranke ni nikdar imela tako velikega vpliva, kot so si nekateri predstavljali. Mislim, da se je stranka razvijala dosti avtonomno. Če bi jaz imel na življenje stranke malo večji vpliv, bi marsikje želel videti drugačen razvoj. Ne vidim nobene identifikacije med nami teologi, ki nas stranka sicer dostikrat povabi, da o čem predavamo - a eno je načelna, ex-cathedra raven, drugo pa je delo v politiki, parlamentu, organizacijskih strukturah na terenu. Tisto je lahko zelo daleč proč od idej v kakšnem predavanju.

Za svoje poslanstvo čutim, da razlagam nekatere antropološke in družbene koncepte, pomembne za kristjana, ki vstopa v politiko. Ali bo to uresničeval ali ne, ni v mojih rokah. Presojanje okolice, kako se kristjan v politiki vede, zame največ pove, koliko ti ljudje uresničujejo ideje, na katere se sklicujejo.

O Peterletovi direktivi Slovincu ne vem nič. Danes se v reviji in časopisu pojavljajo ista imena. Zadnje čase tudi Mladen Švarc piše za Slovincu.

Kakšno je vaše mnenje o navezanosti SKD na avstrijske sveltvalce?

Premalo vem, kakšen je res njihov vpliv. Kolikor pa se je ta vpliv pokazal pri volitvah, je po moji presoji prevelik.

Zakaj po vašem Slovincu ni uspel in kakšno prihodnost mu vidite?

Slovinc je začel izhajati v času vojne, ko so bile v ospredju usodnejše odločitve. Za drugačen časopis - kar je bila Slovincova ambicija - bi bil potreben drugačen kapital in drugačni ljudje. Obojega je bilo premalo. Sam idealizem takšnega projekta ne more nositi, treba je profesionalizma, v novinarstvu in trženju. Slovinc ima v naši pluralni družbi svoje mesto, in mislim, da to začenjajo sprejemati tudi gospodarstveniki. Časopis se pomlaja z novimi imeni in to vpliva upanja.

Kolikor razumem, je leta 91 kandidatura Veljka Rusa za rektorja lj. univerze sesul študent teologije

Andres Poznič. Je bila to njegova akcija, ali akcija Cerkev?

Bil je akcija študentskega parlamenta pod Pozničevim vodstvom. Zagotavljam vam, da ni šlo za akcijo uradne Cerkev ali nas teologov. Priznam pa, da nas dr. Rus ni prepričal o svoji svetovljanski humanistični razgledanosti.

Kakšna se vam zdita oba slovenska rektorja?

Ljubljanskega poznam le od daleč, mariborski pa je bil tako po politični orientaciji kot v odnosu do Cerkev nepredvidljiv, in tudi do študentske politike ni bil jasen. Verjetno je za mariborsko univerzo storil marsikaj koristnega, in reči moram, da ni onemogočil vključitve teološkega študija kot B programa na Pedagoško fakulteto.

Kraj manite o sožitju in sodelovanju kristjanov in nevernih, ali drugače vernih, in kaj meni o tem slovenska Cerkev?

& Odnos do majhnih drugače vernih skupin, kot so npr. bahajci?

Katoliško Cerkev lahko razumem le kot odprto in na dialog pripravljeno skupnost, a dialog zame ne pomeni vnaprejšnjega odpovedovanja lastni identiteti. Krščanstvo in v njem katolištvo izgrajuje svojo identiteto skozi stoletja. Mnoge sodobne izkušnje so bile v podobni obliki prisotne že v preteklosti. Dialog je zato proces, in treba je upoštevati troje - svetopisemsko tradicijo, tradicijo Cerkev od Kristusovi smrti in vstajenja do danes, ter sodobne izzive ljudi, skupin ali časa, ki ga živimo. Pri mnogih nastajajočih religioznih skupinah pogrešam ta trojni kriterij. Sklicevanje na svojo osebno izkušnjo zame ni dovolj zanesljivo. Tukaj se začenjajo problemi.

Kako razumete odnos hrvaške Cerkev do Slovenije in Slovincu?

Globlje greste v notranjost Hrvaške, manj je napetosti. Sam imam zelo dobre odnose z nadškofijo Zadar in škofijo Krk. Odnosi so dobri tudi na karitativni ravni, kot tudi med teološkimi fakultetami. Ko bo meja dokončno določena, se bodo tudi odnosi popravili. Obe Cerkvji bosta morali sistematično skrbeti za dialog in medsebojno razumevanje. Nemška in poljska škofovska konferenca sta bili v svojih naporih uspešni pod neprimerno hujšo zgodovinsko hipotezo.

Bilo je še eno klasično vprašanje, a za odgovor ni več prostora - Kocbekova vloga v poznih 30. letih? Reči moram, da se je zame sl. državljanska vojna začela tudi z napadom Cerkev na "Premišljevanja o Španiji".

BEGUNSKI ŠTUDENTJE ali ŠTUDENTSKI BEGUNCİ

V soboto, 19. junija, so se v Kapelici na Kersnikovi 4 zbrali begunci - študenti iz Bosne. Ni jih bilo veliko, 15 ali morda 20, čeprav jih je v Sloveniji vsaj 50. Dejali so, da jih je tako malo zaradi slabe informiranosti in brezplodnega dela njihove organizacije. Namen srečanja je bil, da ugotovijo, kakšno je stanje glede študija v naslednjem šolskem letu. Po besedah Stanislava Kneza "so uradne informacije slabše od neuradnih. Upam, samo da ne bo tako kot lansko leto, ko se je vlada RS šele oktobra odločila, da za eno leto bosanske študente oprosti šolnine. Takrat pa je za vpis že pre-

poznó." Opozoril jih je tudi na to, da se morajo na vpis prijaviti na Univerzi. "Kdor koli od vas ima namen študirati, se mora oglasiti pri g. Ferjakovi na Univerzi, ne glede na osebne dogovore po posamznih fakultetah." Na Univerzi se bodo seveda oglasili, vendar imajo glede na izkušnje iz preteklega leta bolj malo upanja. Pri vpisu so se srečali s problemom financiranja, saj bi kot tujci morali plačati šolnino. Le-ta se giblje od 2.500 do 3000 US\$. Tega denarja seveda nimajo in tako jih večina, razen redkih izjem, v tem šolskem letu ni študirala. Na FER je omogočen študij štirim štu-

dentom. študirajo kot občani, kar pomeni, da nimajo statusa študenta, ne morejo dobiti niti študentske mesečne vozovnice za LPP ne študentskih bonov za prehrano.

Na nekaterih fakultetah so od njih zahtevali poleg šolnine tudi vse dokumente o preteklem študiju in izpisnico Univerze v Sarajevu. Vseh teh dokumentov večina seveda nima, saj so v Slovenijo prišli v takšnih razmerah, da si tega niso mogli urediti.

Drug velik problem, s katerim se begunski študenti srečujejo, je problem bivanja in preživetja. Zelo radi bi stanovali v študentskih ali dijaških domovih. Vemo pa, kakšne so tam razmere in koliko študentov ljubljanske univerze zamača na pristo mesto.

Kaj torej lahko pričakujejo v naslednjem šolskem letu? Predsednik Zveze študentov Univerze v Sarajevu, ki ima trenutno sedež v Ljubljani, Zijad Bećirović, jim je vendarle vlil nekaj upanja.

V sodelovanju s ŠOU bodo začasno

vsem preskrbeli stanovanja v študentskih domovih, zaenkrat le čez poletje, za naprej se še dogovarjajo. Rešitve iščejo tudi na področju štipendiranja. Koliko štipendij bodo uspeli dobiti, ne morejo povedati, obljubljenih jih je kar nekaj. Za dvajset študentk naj bi prispevale štipendije arabske države - spisek že pripravljajo, dvajset štipendij pripravlja Republika Slovenija, dogovarjajo se še s predstavniki iz Belgije, Nemčije, Avstrije ... Vendar so to zaenkrat šele dogovori. V Avstriji lahko študirajo brez šolnine vsi begunci (taki in drugačni), ki prihajajo iz dežel nekdanje K&K (Avstroogrške monarhije), pogoj je pasivno znanje nemškega jezika. Nekaj jih lahko študira tudi v Maleziji, vendar le islamsko pravo in islamsko ekonomijo. Časa za ureditev vpisa, bivališča in štipendij je po mnenju vseh tam prisotnih do novega šolskega leta še dovolj.

MANICA FERENC

I S T R A

Šole od leta 1550 do 1772

Šole, drugačne od dotedanjih mestnih in cerkvenih, se pojavijo s protestanti. Ti so želeli troje - šola naj bo elementarna (za vpis ni potrebna nobena izobrazba), namenjena naj bo vsem, ne glede na spol in premoženje, in naj bo v materinščini. Začetnik take šole je bil Primož Trubar, slovenski protestant. Svojo zamisel o osnovni šoli je izrazil v znamenitem Abecedniku iz leta 1550, saj ga je imenoval "vsem mladim inu preprostim Slovincem", da bi jim pokazal "en kratig pot koku se ima an vsaketeri skoraj brati navčiti." To idejo pa je dokončno izoblikoval v predgovoru k delu "Ta prvi dejl tiga noviga testamenta", ko je izrazil upanje, da bo vsemogočni Bog vernikom odprl oči in duše, da bodo spregledali in spoznali Odrašenika, in nadaljeval: "In ker je Gospod Bog tako poskrbel in dopustil, da se naš slovenski jezik šele v teh poslednjih časih bolje tiska, upam, da boste odslej pošiljali v šolo in dajali poučevati v čitanju in pisanju ne samo tiste vaše mladine, ki jo nameravate poslati v tuje dežele, da bi se učila drugih jezikov, ampak tudi tisto, ki jo obdržite doma." Poleg verskega nagiba je Trubarju narekovala skrb za šolo tudi iskrena želja, dvigniti "preproste Slovence" iz kulturne zaostalosti.

Ni mogoče ugotoviti, koliko osnovnih šol je bilo pri nas med reformacijo ustanovljenih. Vemo pa, da so bile. Trubar sam pravi, da njegove knjige ne berejo le v mestih, kjer so navadne šole, bero jih z velikim poželenjem in veseljem tudi kmetje in njihovi otroci po vaseh. Otroci v mestih in na deželi so torej znali brati slovenske knjige in so se tega naučili tudi v navadnih šolah po mestih, kot Trubar imenuje osnovne šole. Izraz osnovna ali ljudska šola se namreč pojavi šele konec 18. stoletja. Protestantske šole so nastale v Ljubljani, Celovcu, Kranju in po mnogih drugih mestih in trgih (Bela na Koroškem, Brežice, Ptuj, Bled, Kamnik, Žužemberk, Breže, Stari dvor na Koroškem, Velikovec, Črnomelj, Metlika, Idrija, Velenje ...). Po doslej objavljenih virih v Istri ni mogoče zaslediti nobene protestantske šole.

Protireformacija je onemogočila šolsko delo protestantov. Pozamezni učitelji in

šole so se obdržale do tretjega desetletja 17. st.. Škof Tomaž Hren je leta 1616 sicer poročal v Rim, da je s svojimi komisarji uničil zadnje tri protestantske šole na Kranjskem, vendar sta delovali na Koroškem dve protestantski šoli še l. 1622. Po zatrtju protestantskih šol so otroke pošiljali v "prave stare župniške in druge šole", kjer pa za deklice ni bilo prostora. V 17. st. se glede šol v Slovenijo vrne srednji vek. Težko je reči, koliko šolskih lučk v tem času še sveti na Slovenskem. Če seštejemo vse kraje, kjer je bila po doslej znanih podatkih med leti 1598 in 1772 vsaj enkrat omenjena šola ali učitelj, je bilo na Primorskem 6 šol, na Kranjskem 26, na Štajerskem 54, na Koroškem 23 in v Prekmurju 12, a ti podatki so le približni.

Čas protireformacije pozna tudi pedagoško delo jezuitov. Na naših tleh so pričeli ustanavljati gimnazijske razrede v Ljubljani l. 1597, v Celovcu 1604, Gorici 1619, Trstu 1620 in Mariboru 1758. V 18. st. so na slovenskem ozemlju ustanavljali semenišča z nalogo, da duhovnike z upoštevanjem slovenščine praktično uvajajo v poklic: v Ljubljani 1708, Kopru 1710, Gorici 1757 in v Celovcu 1759. V teh zavodih so dobili revni gojenci brezplačno oskrbo, kar je zlasti slovenskim otrokom olajšalo pot med izobraženje.

MILAN MARUŠIČ

energijo," pravi Šorli. Namen vseh meditacijskih tehnik je namreč postopno dvigovanje človekove seksualne energije iz abdominalnega, trebušnega predela v možgane, kjer pride do kozmičnega orgazma, ki omogoča večurno meditativno doživljanje. Na tej osnovi so potekale tudi meditacije, pri katerih je šorli uporabljal metode: Kundalini - metoda, ki poveča pretok seksualne energije, šakti - metoda orgazmičnega refleksa, ki je bazičen za zdravje, Zazen pa je metoda, ki nastopi, ko je energetska pot že odprta. Vse tri so

zasnovane na izsledkih nemškega zdravnika Wihelma Reicha in indijskega modreca Oshoja.

Šorli pa se osustrova že dve leti ukvarja s posebno dihalno tehniko, ki omogoča, da človek enostavno "pade" v orgazmični refleks. Poleg meditacij, ki so v lepem vremenu potekale na Rožniku, se še študentje na treh okroglih mizah spoznavali tudi s teorijo. Na prvi je bila predstavljena hipoteza angleškega fizika Bohma o implicitnih energijskih redih v vesolju, v kateri Bohm razvija fizikalno teorijo o obstoju skritih spremenljivk, med katerimi je prva "morfogenetsko polje" oz. bioenergija. Druga okrogla miza je imela naslov "Razum in zavest", in je obravnavala tezo o nepojmovnem doživljanju, ki je značilno za meditativno - sintetično doživljanje realnosti, tretja pa podnaslovom "Seksualna energija in meditacija" odprla vprašanje biološke in psihološke komponente seksa pri človeku.

Celoten namen teh dni je bil po Šorlijevem vzbuditi zanimanje študentov za meditacijo in jih pripraviti do večjega zavedanja oz. javno konstituirati vprašanje, ali je razum, ki vlada današnjemu svetu, sploh zadosten, da človek rešuje svoje osebne probleme kot družbeni problem. Šorli je tudi dodal, da je v izobraževanju, ki ne upošteva zavedanja in temelji zgolj na prepričanju, da probleme lahko rešujemo samo s pomočjo razumevanja oz. razuma, velika pomanjkljivost.

Konec junija je študentska meditacijska skupina "Ključ" organizirala meditacijski tabor v dolini reke Dragonje v Istri, ki ga nameravajo naslednje leto razširiti tudi na tujce iz sosednjih držav. Poskušali bodo uveljaviti prepričanje, da je samo razumevanje medčloveških odnosov premalo, potrebno je tudi, da sebe in soljudi doživljamo na ravni čistega zavedanja. "Cogito, ergo sum" ne zadošča več. Zavedam se, torej sem.

B.D. IN U.C.

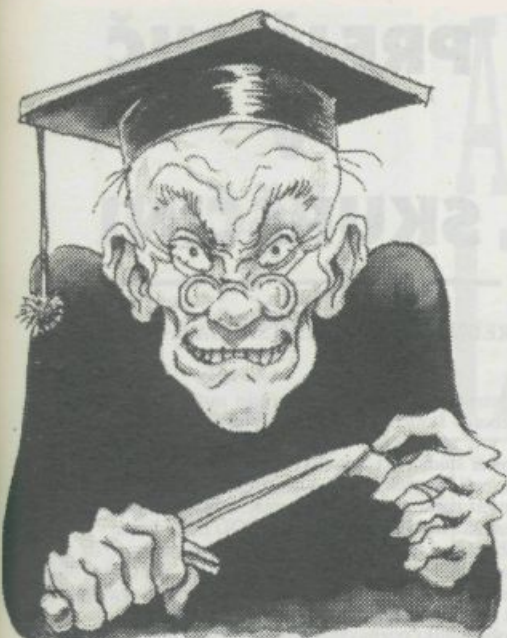
Spontani
orgazmični
refleks

Osnovna funkcija univerzitetnega izobraževanja je nabiranje strokovnega znanja. Pri tem se močno poudarja zgolj objektivni empirizem, medtem ko subjektivni empirizem, meditacija, ostaja pri nas izven univerzitetnega konteksta.

Zato pa na vseh večjih univerzah po svetu že dalj časa potekajo meditacijske seanse, kar dokazuje, da se napredna znanost 20. stoletja zblizuje z meditacijo.

V ta namen je Srečko Šorli (avtor knjige "Konec časa") pod okriljem ŠOU/IC organiziral študentske dneve meditacije, ki so potekali v juniju v Ljubljani, pod delovnim naslovom "Spontani orgazmični refleks". In prav naslov je med nekaterimi študenti po Šorlijevih besedah vzbudil zgražanje.

"To me preseneča, saj je spontani orgazmični refleks popolnoma znanstveno definiran. Poleg tega pa je meditacija kot način spreminjanja človekove zavesti zelo tesno povezana s seksualno

FAKS II KAOS

Kaos -a m (a)

1. knjiž. velik nered, zmeda: v mestu je bil popoln kaos; najti izhod iz kaosa /gospodarski, idejni, politični kaos/

2. po nazoru starih Grkov neizmeren prazen prostor, iz katerega je nastal svet: kaos in kozmos

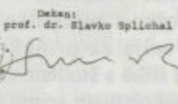
Slovar slovenskega knjižnega jezika, 2. del I - Na

Tako je torej v slovarju razloženo geslo. Pod točko tri ni ničesar, lahko pa bi zapisali 3. slovenska univerza in fakultete. O univerzi ne bom govorila, ker se mi zdi, da je bilo na to temo povedanega in zapisanega že dovolj. Da sta Univerzi med seboj nepovezani, da vsi stremijo samo za denarjem, da je proračun ogromen, za same študente pa se odvaja najmanj, da se odpirajo oddelki v tujini, kamor se z veseljem vpisujejo tuji študentje, pridno študirajo, nato pa izvejo, da ne koncu ne bo nobene diplome, da se rektorski in dekanski stolčki zamenjujejo vroči - so stvari, ki so burile slovensko kvazi intelektualno javnost. Na malo nižje stopnjo, v drebvoletje junih članic. Pa ni natančneje pogledal nihče. Zato smo to za vas naredili mi. Pa poglejmo najprej na nekdanjo FSPN, kjer je vsakdo že iz naziva vedel, kaj bo tam srečal, sedanjo Fakulteto za družbene vede. Sprememba imena je za seboj prinesla tudi spremembo študijskega programa, ki se od prej veljavnega razlikuje predvsem po tem, da je manj izpitov in da so drugače porazdeljeni. Tako naj bi se znebili odvečnega balasta in uskladili program tako, da bi mu študentje najlažje sledili. Seveda se pojavi klasični problem pri prelomni generaciji. Kako so rešili problem, je jasno - ponavljajči in pavzerji študirajo dalje po novem programu, nekateri prej opravljeni, sedaj neaktualni izpiti, pa se jim upoštevajo v sklopu novih predmetov tako, da predelajo samo dodatno gradivo in le - to potem tudi zagovarjajo. Seveda morajo opraviti vse dodatne ali diferencialne, kot jih imenujejo, izpite iz prvega letnika, ne glede na to, da imajo prvi letnik priznan. Do sem bi stvar še razumeli, prišlo pa je do nesporazuma med študenti in dr. Splichalom, predavateljem javnega mnenja, ki je istočasno tudi dekan, tako da se občutno zmanjšajo možnosti za pritožbo. Dr. Splichal in dr. Vreg predavata omenjeni predmet, slednji v prvem semestru. Po starem programu se je ta predmet imenoval Obča komunikologija in tudi predavana snov je enaka. (Da ne bo nesporazuma, predmet komunikologija je še vedno v programu, snov pa je malo razširjena.) In tako je dobri dr. Vreg v dogovoru z dr. Splichalom dosegel, da njegovega dela predmeta ni treba opravljati tistim, ki imajo narejen izpit iz 'stare' komunikologije. Krasno. Žal pa je ta dogovor veljal samo do konca maja, potem pa - še enkrat od začetka. Študentom to seveda nikakor ni šlo v račun in so odkorakali do prodekan za študentske in študijske zadeve, dr. Ivana Bernika, in se mu potožili. Pomirjeni z 'vse se bo uredilo' zdaj študirajo za druge izpite. Za nas pa je dr. Bernik povedal naslednje:

"Jezi me, ker niso študentje prišli prej. Ne morem vedeti, da prihaja do nesporazumov med profesorji in študenti, če mi tega ne povedo. Ravno kar imam na mizi akt o opravljanju navedenega izpita, jutri bo obešen na oglasni deski."

Povprašali smo ga, kako je sploh urejeno s ponav-

ljači in pavzerji in odgovoril nam je, da so na začetku letošnjega koledarskega leta sprejeli sklepe, ki pa so vsi na ogled na deski pred referatom, kjer piše 'obvestila'. Kljub temu, da se na meter in pol krat dva metra mi povzročim pol ure iskanja, kak došla, ki bi mi vidno površini na vprašanje, se nam našla samo naslednji akt, ki ga objavljamo takšnega, kot je. AKT O IZBIRNIH PREDMETIH. Obveščeno in preglednost je torej izborna, težave pa kar naraščajo. Kako bodo rešili še vse ostale nesporazume, ne vem. Očitno pa je, da vedno več profesorjev, za katere je nekoč veljalo, da so ljudje, postaja birokratov. Pa da ne boste mislili, da se zgodbja konča na FDV. O ne, mreže so dobro razpredene. Na mariborski Ekonomsko poslovni fakulteti lahko tisti, ki ponavljajo drugi letnik ali pavzirajo, tretji letnik vpišejo samo evidenčno, kar pomeni, da ostanejo brez statusa, čeprav lahko vsak študent enkrat ponavlja in ne izgubi statusa. Ostane jim seveda še alternativa, da se ponovno z vsemi opravljenimi izpiti vpišejo v drugi letnik in opravijo tiste štiri, ki bi jih sicer imeli v tretjem letniku. Tu se mi poraja misel, da fakultete pravzaprav niso poskrbele za izboljšave programov, ampak so samo premetale predmetnike, tako da je nastal - kaos. Pa naj še kdo reče, da prvi odstavek teksta pred tabo ne drži. Pogovarjala pa sem se tudi s Petrom Bratuškom, predsednikom študentske organizacije oddelka za farmacijo na FNT. Seveda tudi pri njih ni vse tako, kot naj bi bilo. Peter pravi: "Na začetku študijskega leta so imeli študenti drugega letnika sestaneke veliko in predstojnico za študentske zadeve na oddelku za farmacijo na FNT, profesor Julijano Kristl. Zvedeli so, da so jim spremenili program, jih obvestili o novih obveznostih in študenti so se odločili, da bodo študirali po tem, sedaj še bolj zahtevnem programu." Kot v začaranem krogu se spet pojavi težava pri tistih, ki ponavljajo ali pavzirajo. Pogoji so zahtevnejši, saj pomenita dva izpita pri študiju farmacije veliko. In večina 'prizadehtih' ima opravljene vse obvezne vaje, na predavanja so tudi že nekoč hodili in so se s pomočjo pripravili za manjkajoče izpite. In izvedel, da bodo morali krepko poprijeti, da bodo uspeli splezati naprej po lestevici znanja. S pravnega vidika tu seveda ni nič narobe, z moralnega pa veliko. Peter je povedal še svoje mnenje o profesorjih, ki je zelo pomembno pojemu. Pravi, da se večkrat znajdeš v situaciji, ko sploh ne potrebuješ znanja iz predpisane literature, vsega se naučiš po hodnikih in od prejšnjih generacij. Tega namreč, kaj in kako moraš govoriti, kako se moraš obleči in kako

	UNIVERZA V LJUBLJANI Fakulteta za družbene vede
	8100 LJUBLJANA, SLOVENIJA Karstljova pot 2 Telefoni: 061 381-461 (n.o.), 341-777 (Dekani) Faks: 061 341-522 07.01.1993 21-43-1/1-93
Na podlagi 85. člena Statuta FDV in sklepe študentskega pedagoškega sveta, sprejetega na podlagi 96. člena Statuta FDV, s dne 24.12.1992 izdajam	
SKLEP za študente, ki se bodo v 3. in 4. letnik vpisali po novem programu	
Za študente, ki se bodo v študijskem letu 1993/94 oz. 1994/95 vpisali v 3. ali 4. letnik po novem programu, in so izpite za 1., 2. in 3. letnik opravljeni po starem programu se lahko opravljeni izpiti, ki se jim za novi program ne prilagajajo, priznajo v okviru izbirnih predmetov za 3. in 4. letnik posamezne smeri.	
Za priznanje teh izpitov morajo predložiti neločitni in predekan za študijske in študentske zadeve.	
Dekan: red. prof. dr. Slavko Splichal	
	

se moraš uesti. Seveda velja to samo na ustnih izpiti. Omenil je še primer nekaj študentk, ki niso uspeli opraviti osnovnega izpita v prvem letniku. Zato so zaprosile za ponovni rok, vendar se tudi Peter, tako kot profesorji, seveda, nekaj časa ni strinjal z njimi in jim svetoval, naj se ponovno vpišejo v prvi letnik. Tako dolgo, dokler ni izvedel, da to žal ni mogoče in da tako ne bodo nikoli več mogle študirati farmacije. Profesorjev stavek, da je življenje pač kruto, ga je navedlo k razmišljanju, da konec koncev morda obstajajo objektivni razlogi, zakaj izpita niso opravile. Življenje je res kruto. Za konec je Peter še meni zastavil vprašanje, ali smo študentje stroji, ki naj se ukvarjamo samo z doseganjem pogojev. Žal vse kaže na to. Da pa vse skupaj ne bo izven brezupno, vam svetujem, da temeljito preberete statut za vas aktualne fakultete, nato pa sedite vsem mogočim profesorjem in referentom dobesedno na glavi. Nič hudega, če pri dotičnem -ni še niste opravili izpita. In še nekaj. Vseh fakultet, kjer prihaja do 'nesporazumov' nisem našela. Toliko samo za vzorec. Vso srečo vam želim.

študentski servis

●

nov način evidentiranja podatkov

Študentski servis kot organizacija, ki študentom in dijakom posreduje občasnja in začasna dela in deluje v okviru različnih organizacij že 33 let, zdaj deluje kot ena samostojnih enot Študentske organizacije Univerze v Ljubljani. Letos so se odločili, da bodo nekoliko spremenili način poslovanja. Podjetjem in članom ŠS naj bi ponudili boljše in kakovostnejše storitve in se s tem še bolj prilagodili povpraševanju trga po delovni sili. Projekt so poimenovali **Delo**, zajema pa novo banko podatkov o vseh članih ŠS. V naslednji fazi pa naj bi v banki imeli tudi podatke o poslovnih partnerjih. S takšnim načinom vpisovanja bodo dobili ustrežnejše podatke o posameznem članu, ki jih bodo v ŠS računalniško obdelali in shranili v bazo podatkov, katerih tajnost je zajamčena z zakonom. Na zahtevo podjetij, ki sodelujejo s ŠS, bo računalnik med študenti ali dijaki izbral najprimernejšega za opravljanje določenega dela. Vsi potencialni člani ŠS (redno vpisani študenti, »pavzerji«, absolventi in dijaki) morajo prinesiti potrjen indeks, osebno izkaznico, svojo fotografijo in en tolar. Tuji študentje pa morajo poleg tega prinesiti še potrdilo o začasnem bivališču v Sloveniji. Pri vpisovanju bodo vsi izpolnili vpisni list in v njem navedli, katera dela so pripravljene opravljati ter katere tuje jezike znajo (čim več, tem boljše je). Novost je tudi možnost sodelovanja pri skupini **Expert Junior**. To je projekt, s katerim se je ŠS vključil v mednarodno mrežo Junior Enterprize, v kateri sodeluje 176 poslovalnih študentskih svetovalnih agencij iz vse Evrope. Expert Junior bo sprejemal nadarjene študente, ki so pripravljene sodelovati pri zahtevnejših projektih, raziskavah, analizah, izdelavi programov ipd. Če so študenti sodelovali pri raziskavah ali karkoli objavljali v znanstvenih publikacijah, bodo to navedli v vpisnem listu ter s tem povečali možnost zaposlitve in sodelovanja s podjetji. Isto velja za projekt **Top Job**, ki naj bi vzpostavljali stike s študenti in potencialnimi delodajalci - na vsakoletnem sejmu naj bi različna podjetja študente informirala o možnostih zaposlitve in potrebah po strokovnjakih. Zanimirani študent bi potem lahko občasno ali začasno delal pri tem podjetju, ko in če bo le-to potrebovalo delovno silo. Študentski servis s podjetjem sklence pogodbo o medsebojnem sodelovanju in od delodajalcev dobiva tudi povratne informacije o delovnih sposobnostih. Poslovanje poteka prek napatnic, ki jo študent dobi na ŠS. Ta se z njo oglasi pri delodajalcu, ki mu jo izpolni. Študent prejme denar za opravljeno delo že naslednji delovni dan, ko na ŠS prejmejo obvestilo SDK o nakazilu na njihov žiro račun. Za posredniške storitve ŠS podjetju zaračunava 10-odstotno provizijo, tega pa bodo v študentskem parlamentu uporabili za financiranje internih dejavnosti, financiranje študentske vlade, mednarodna srečanja, športne, kulturne, časopisno-založniške dejavnosti ter za socialno pomoč študentom - sobe, kredite, bone za prehrano. Delovni čas študentskega servisa je vsak dan od 7. do 14. ure, v sredo pa od 7. do 13. in od 14. do 15.30 ure.

IVA ROPAC

SLOVENC V GRADCU

Če spregledamo njihovo stilno zaznamovano slovenščino in slovenske vladne bonitete, ki so jih deležni člani **"Kluba slovenskih študentk in študentov v Gradcu"**, sta okoli tega kluba problematični vsaj še dve dejstvi.

Prvo in odločilno dejstvo bo najbrž kar uporaba imena kluba. Vsak Slovenec, ki pride študirat v Gradec, se namreč na moč razveseli, ko sliši za obstoj kluba slovenskih študentk in študentov. Čim pa sreča koga iz kluba, se začudi, da slednji kar po vrsti ne znajo izgovarjati R-ja iz slovenske zborne izreke. Tudi njihovi O-ji i E-ji so preozki, govornice besediče pa nekoliko jurčičevsko ali vsaj pobrano iz slovarjev.

Gre namreč za Koroške Slovence (ne glede, koliko so sami razčistili s svojo narodno identiteto), ki so nadedli svojemu klubu ime po matični domovini. Kakorkoli že obrnemo, je te Koroške Slovence avstrijska stvarnost veliko bolj oblikovala, kot bi jih lahko slovenska. Eno je razumeti slovenske klasike, druga po ne vedeti, kdo so Sokoli ali Buldožer. Tako včasih učinkujejo kot balzamirane mumije fin-desieclovskih intelektualcev, preden so jih popolnoma ponemčili. Če trditev ne bi bila točna, člani kluba po končanem sestanku ne bi tako hlastno planili po avstrijsko intonirani nemški besedi. Saj - nič ni bolj žlahtnega kot komunikacija v pristnem uličnem regionalnem slengu - recimo komu jebat mater po mariborsko, kajti to pomeni tisto globljo, nezavedno "narodnost", ki te res označi. A to je že drug svet, veliko intimnejši in bolj občutljiv.

Ime Kluba torej kliče po dopolnitvi. Zadnja možnost dopustnosti imena bi bilo morebitno sodelovanje "matičnih" Slovencev. A edina Slovenka, ki je aktivno sodelovala na sestankih in delno lektorirala klubski suho načrtani *Infolist*, je zaradi "slabih pogojev dela" zapustila nič hudega sluteče Koroške Slovence, ki se v tem klubu združujejo, da bi širili slovensko kulturo.

Prav tu pa se vnovič zagodi. "Višek poletnega semestra", kot je v *Infolistu* označen t. i. **Slovenski praznik**, postavljen poljubno na 27. maj, je bil letos izrazito neslovenski. Vsa slovenska kultura je namreč končala v nastopih avstrijskih skupin, rokerjev Jacno in bluzerjev Bluesbreakers. Organizatorjem gre morda še majhna zamera, da niso morda povabili katerega od slovenskih rokerjev in da so izpeljali ta slovenski praznik tako mimogrede, brez prave kulturne vsebine, konvencionalno, čeprav jih plačujeta obe republiki, da ustvarjajo kulturo.

URŠKA ČERNE

PREJŠNJIČ V SKUPŠČINI

13. REDNA SEJA ŠTUDENSKEGA PARLAMENTA

Včetrtek, 17.6., se je odvijalo novo zasedanje vseh zborov študentskega parlamenta.

Naši vrli poslanci so mirno sprejemali nekaj dopolnil k obstoječi študentski zakonodaji in stališče v zvezi z našimi izpiti, bolj razvneli pa so se ob dveh točkah, ki sta sicer bili šest mest narazen, pa vendar presenetljivo skupaj. Spotoma so poslanci izvolili še preostalega ŠOU razsodnika.

Če obdelamo najprej zakonodajni del, ugotovimo, da so poslanci dogovorili okoli procedure pri volitvah volilne komisije ter sprejeli spremembo finančnega pravilnika v zvezi z izplačili ljudem, ki opravljajo več funkcij.

O problematiki poznavanja naših pravic v zvezi z izpiti smo obširno brali že v prejšnji številki TRIBUNE. Naši delegati pa so se domislili še, kako nas o naših pravicah čim bolje obvestiti. Zahtevali so od študentske vlade, da takoj zagotovi objavo statuta fakultet in pravilnikov o ocenjevanju v fakultetnih knjižnicah in na Kersnikovi 4. Kdaj in kako to izvedeno, preberite v TRIBUNI.

Razsodnika so poslanci izvolili po krajšem prerekanju, ali ima predsednik Kušar pravico kandidata predlagati na sami seji ali ne. Predsednik je po nekaj uvodnih razpravljalcah udaril po govorniškem pultu in s knock outom razrešil zadevo sebi v prid. Ker Bog očito ljubi pogumne, je bil kot po maslu izvoljen kandidat, ki ga je predlagal predsednik nasproti iz prejšnje številke znanemu Simonitiju. Zadnji izmed izvoljenih je torej študent medicine Erik BRECELJ. Da bi le pravica vedno zmigala!

in sedaj k ljubljensko poslanskemu klanju. Na dnevnem redu sta se znašli točki Poročilo študentske vlade in Koncert za Slovenijo. Verjetno bi prva kmalu ušla iz zgodovinskega spomina, če ne bi vož študentske vlade Verbič odpotovala na Balkansko konferenco tja, kjer se Sava v Donavo zlije. To je povzročilo sveto jezo večine poslancev, ki jim je kaj malo mar za tajno strateško politiko Slovenije, s katero so branili odsotnega Verbiča. Poslanec Stankovič je sicer branil Verbiča, češ da gotovo v Beogradu pomaga zdravim protivojnim silam. Takoj ga je potolkel Tribunašem stari znanec Zorko, poslanec novinarjev, ki je opisal dogodek, ki mu je bil priča, ko sta se lani v Ljubljani stepla novinar neodvisnega beograjskega medija in predstavnik sarajevskih študentov, kar dokazuje da Srbom ni pomoči. Za veliko večino pa je bilo tako ali tako dovolj že dejstvo, da Verbič v imenu slovenskih študentov krši embargo ZN in zelo verjetna domneva, da tam verjetno popiva objet s klavci in posiljevalci sploh ni imela smisla. Poslanci so se odločili, da bodo od vlade najprej zahtevali pojasnila, potem pa sklepali o sankcijah. Če bodo to počeli na evropski način, pa se našim potujočim vladarjem verjetno ni treba posebno bati.

Ko smo mislili, da so poslanci že dokazali svojo visoko nacionalno-moralno zavest, pa so se znašli iz oči v oči s predstavnikom skupine podpisnikov študentov, ki se ne strinjajo z medlo politiko do slovenske južne meje, pa tudi Dan radosti jim po vsebini in izbiri bendov, ki so bili iz bivše Juge, ni bil všeč. Ni se sicer točno vedelo, kako in kaj si želijo. Glasovalo pa naj bi se o tem, da naj vlada 25.6. organizira koncert za Slovenijo proti zgoraj omenjeni politiki in povabi k sodelovanju skupine iz slovenskega etničnega ozemlja od reke Mirne proti SZ.

V uvodu smo slišali kako Slovenci v Istri in Kvarnerju nimajo nobenih pravic in se zanje nihče ne zanima. Študentski parlament pa naj bi se postavil vsaj za zamejske študente. Študentski parlament pa naj bi se postavil vsaj za zamejske Slovence. Vlada pa, če je že organizirala koncert z dvomljivim političnim obelježjem, naj organizira še enega s kontra sporočili.

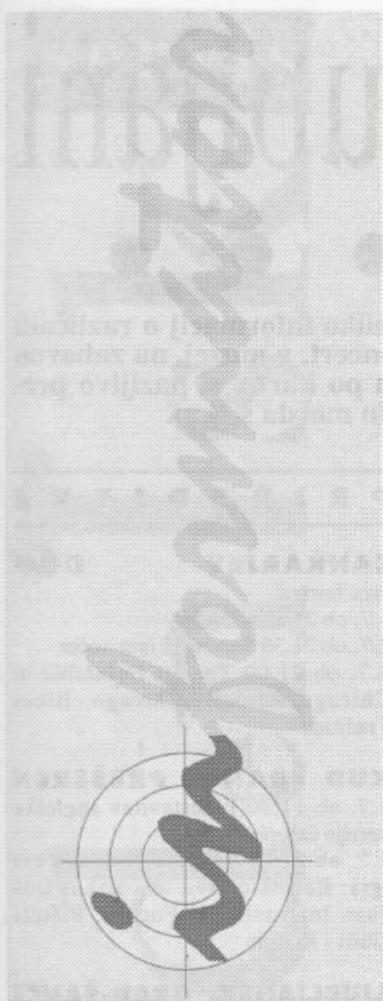
Po tem nastopu so začeli nekateri poslanci strašiti pred ne vem kakšno ksenofobijo, nacionalizmom in Solingenom, predlagatelj pa jih je tolažil, da njihovi cilji niso uperjeni proti nikomur ampak, le v obrambo pravic zamejskih študentov. Potem so nasprotniki posegli po prefinjenjski taktiki, zahtevajoč da naj se najprej izdelajo analize takega koncerta, elaborati i.t.d., verjetno z namenom, zavleči izvedbo. V obraz so dobivali vseskozi tako ali drugače začinjene odgovore v smislu "kje so bili s takimi zahtevami takrat, ko se je delal Dan radosti". Na koncu so nacionalno zavedni poslanci slavili tesno zmago. Sami pa so že izrazili pomisleke o tem, ali bo vlada stvar izpeljala ali ne. Poglavitna se jim je zdela ideja, ki si je po mnenju večine opredeljenih res zaslužila študentsko podporo. Vse lepo in prav, le dokler imajo naši predstavniki le eno tako točko od devetih na dnevnem redu. Drugače naj pa raje razpravljajo o naših stanovskih in stanovanjskih tegobah.

MARKO KUŠAR

AVTOŠTOPARSKA IZKAZNICA

POLETNI KINO

URADNE URE MINISTROV TUDETSKE VLADE

Minister za mednarodne odnose:	
Stanislav Knez	
SRE	13.00-15.00
Minister za kulturo:	
Sašo Stojanovič	
TOR	10.30-11.30
ČET	15.00-16.00
Minister za založništvo:	
Matej Kurent	
PET	10.00-12.00
Minister za izobraževanje:	
Andrej Bartol	
TOR	11.30-12.30
Minister za šport:	
Igor Pšenica	
PON	10.00-12.00
Minister za socialo in zdravstvo:	
Uroš Slamič	
PON	15.30-16.00
SRE	12.00-13.00
Minister za finance:	
Sergej Požar	
SRE	12.00-13.00

Za razgovor s predsednikom Študentske vlade **Kristjanom Verbičem** se morate predhodno najaviti v tajništvu ŠOU, soba 108 v 1. nadstropju, vsak dan od 9.00-16.00.

Vendar samo z avtoštoparsko izkaznico. Danes je tudi to mogoče. ŠOU je organiziral prodajo avtoštoparskih izkaznic (v nadaljevanju AI), s katero ste kot avtoštopar za borih 500 SIT v primeru prometne nesreče nezgodno zavarovani. Z osebno izkaznico (v nadaljevanju OI) in fotografijo se pojavite v torek ali četrtek med osmo in deseto uro (dopoldan) na Kersnikovi štiri, kjer vam bodo AI takoj izročili. Dobi jo lahko vsak dijak in študent, kot tudi vsak ne-dijak in ne-študent. Dijaški ali študentski status torej ni potreben. Pogoj je, da si štopar ali da tako izgledaš. (kaj so obvezni štoparski rekviziti si preberite v knjigi Douglasa Adamsa Avtoštoparski vodič po galaksiji).

Akcijo je speljal ŠOU v sodelovanju z zavarovalnico Triglav. Uroš Slamič, minister za socialo in Vojo Erakovič, vodja projekta sta ob tem povedala, da nobena od preostalih večjih zavarovalnih družb projekta ni bila pripravljena podpreti. Razumljivo, saj ob vplačilu samo 500 SIT za AI in zavarovalni premiji, ki lahko v primeru poškodbe (invalidnosti) znaša tudi dva (2) milijona SIT, ekonomske računice res ni. Zato je toliko bolj pohvalna poteza zavarovalnice Triglav, ki, resnici na ljubo, akcijo podpira zaradi lastne pozitivne promocije. To pa še ni vse.

Skupaj z AMZS bo ŠOU pripravil izdajo kupončkov, ki jih bo štopar izročil vozniku, ta pa bo z njimi sodeloval na nagradnem žrebanju. Tako bi naj vozniki bili za prevoz štoparjev še dodatno stimulirani. To pa še zmeraj ni vse. V sodelovanju z Ministrstvom za

take me to hell and back

notranje zadeve, AMZS in Svetom za preventivo in vzgojo v prometu bodo na glavnih izpadnicah iz večjih slovenskih mest, na krajih kjer štoparji običajno dvigajo palec, postavili posebej označena štoparska mesta. Prepoznati jih bo po talnih označbah in posebnem prometnem znaku. Za začetek bodo takšna mesta organizirana na ljubljanskih izpadnicah proti Kopru in Mariboru. Kot si lahko mislite tudi to še zmeraj ni vse. Ministrstvo za socialo pri ŠOU skladno z vsem že naštetim pripravlja še postavitev Avtoštoparske agencije, kjer bodo lastniki avtomobilov ali drugih prevoznih sredstev, najavili cilj svojega potovanja in čas odhoda, štoparji pa se bodo lahko zagreblji. Početje, ki je v svetu že nekaj časa običajno. Kako se bo obneslo pri nas, na relativno kratkih progah Ljubljana-Štajerska in Ljubljana-Primorska, pa bomo videli. Vse našete zadeve pa imajo samo en *catch* za vse nas, ki nismo *sisati*, *ritkasti* in *lomni u struku*. Uvesti bo treba še en štoparski prometni znak: odpzem prednosti za blondinke.

BORUT OSONKAR

Ljubljanski kinematografi so letos ponovno oživili Poletni kino (v Celju so ga odprli že malo prej in s tem tudi uradno otvorili poletno sezono). V sredozemskih državah takšni kinematografi na prostem (zanje se je tudi v Sloveniji v žargonu udomačil naziv "letni kino", pač pod vplivom izrazoslovja iz naše nekdanje skupne domovine) pomenijo evropski odgovor na ameriški "drive in" kino in npr. v Grčiji imajo še danes precej številno občinstvo. Marsikateri Ljubljančan se še spominja tivolskega "Letnega kina", ki je prenehal obratovati v 60ih letih, Letni kino Doma JLA na Miklošičevi cesti pa je deloval še v prvi polovici 70ih let. Prav prostore slednjega so pri Domu JLA vzeli v najem ljubljanski kinematografi, ko je leta 1989 ideja Poletnega kina postala znova aktualna. Z vojno v Sloveniji (poletnemu kinu je ta pustila "spominek" v obliki luknje v platnu, ki jo je povzročila krogla, izstreljena menda iz pištole nekega oficirja jugoslovanske vojske) pa je bilo tudi tega konec in prav te dni sta minili dve leti, odkar je bilo na takšen način prekinjeno delovanje kina na prostem. Novi poletni kino, ki je imel otvoritev v soboto 26. junija, pa ni več na Miklošičevi cesti, temveč na vrtu restavracije RIO. Kino ima okoli 240 sedežev in slednji naj bi bili v primerjavi s tistimi iz kina na Miklošičevi, kamor smo morali s seboj nositi blazine, da nas ne bi ožulilo, precej bolj udobni, tako je vsaj zatrnila Teja Bivic, programski vodja ljubljanskih kinematografov. Ker gre za drugačno vrsto kinematografa, je drugačen tudi njegov program. V "zlatih časih" Letnega kina Doma JLA smo si lahko tam predpremierno ogledali npr. kulturni horror GROF JORGA, VAMPIR, če se spomnimo le enega od biserov, ki so tedaj prihajali na platna v poletni sezoni. Predpremier tudi v Poletnem kinu RIO ne bo manjkalo, prva med njimi pa je Mallova SRAMOTA (Damage). Ob tako vročem filmu pridejo do izraza tudi vse prednosti kina na prostem: gledalci se ob prizorih eksplozivne kopulacije med Jeremyem Ironsom in Juliette Binoche lahko hladijo na svežem zraku in v miru srebajo pive za živce, da ne govorimo o tem, da je Poletni kino edini, kjer ne boste našli table z napisom "kajenje prepovedano".

IGOR KERNEL

KINO SPORED

(Ljubljanski kinematografi med 29.6. in 20.7.93)

KOMUNA:

29.6. premiera: **SRAMOTA** (Damage) V. Britanija, Francija, 1993. R.: Louis Malle. I.: Jeremy Irons, Juliette Binoche, Miranda Richardson. Razpita erotična drama slovitega francoskega režiserja, z "vročimi" prizori nebrzdanih strasti.

10.7. premiera: **BOTER III** (The Godfather III). ZDA, 1990. R.: Francis Ford Coppola. I.: Al Pacino, Diane Keaton, Talia Shire, Andy Garcia. Tretji del monumentalne sage o mafijski družini Corleona.

UNION:

NINJA ŽELVE (Teenage Mutant Ninja Turtles III: The Turtles Are Back... In Time). ZDA, 1993. R.: Stuart Gillard. I.: Ilias Koteas, Paige Turco, Stuart Wilson, Vivian Wu. Kung fu, ninja želve in potovanje skozi čas.

15.7. premiera: **WAYNE, S WORLD**. ZDA, 1992. R.: Penelope Spheeris. I.: Mike Myers, Dana Carvey, Rob Lowe, Tia Carrera. Medtem, ko se dva mulca trudita s svojo odštekano TV oddajo, prizorišče obvladuje slastna poševnooka lepota Tia.

VIČ:

NE MEČ' TE SE STRAN (Singles). ZDA, 1992. R.: Cameron Crowe. I.: ridget Fonda, Campbell Scott, Matt Dillon, Kyra Sedgwick. Odločanje o tem, "kdo bo s kom", v "sex", "n, drugs", "n, rock", "n, roll" vzdušju.

KINOTEKA, CIKLUS V LJUBLJANI ŠE NEPREDVAJANIH FILMOV

1. do 4.7. **NIKOLI NE RECI NIKOLI VEČ** (Never Say Never Again). ZDA, akcijski, 1983. R.: Irvin Kershner. I.: Sean Connery, Klaus Maria Brandauer, Max Von Sydow, Barbara Carrera.

5. do 6.7. **STRIPTIZETE** (Stripper). ZDA, dokumentarni erotični, 1986. R.: Jerome Garry.

7. do 6.7. **PLANINE V MESEČINI** (Mountains of the Moon). ZDA, pustolovski biografski, 1990. R.: Bob Rafelson. I.: Patrick Bergin, Ian Glen.

10. do 12.7. **NEULOVJIVA LJUBEZEN** (Love at Large). ZDA, kriminalka, 1990. R.: Alan Rudolph. I.: Tom Berenger, Anne Archer.

13. do 14.7. **PARK GORKEGA** (Gorky Park). ZDA, thriller, 1983. R.: Michael Apted. I.: William Hurt, Lee Marvin, Brian Dennehy, Ian Bannen.

15. do 16.7. **DELTA FORCE COMMANDO**. Italija, akcijski, 1987. R.: Pierluigi Ciriaci. I.: Bo Svenson, Fred Williamson.

17. do 19.7. **ŽLAHTA** (Folks!). ZDA, komedija 1992. R.: Ted Kotcheff. I.: Tom Selleck, Don Ameche.

20. do 21.7. **POLNOČNA VROČICA** (The Midnight Heat). ZDA, akcijski thriller, 1992. R.: John Nicolella. I.: Dennis Hopper, Michael Pare.

Prireditve v Ljubljani

Okusi in želje so različni, zato smo se potrudili in zbrali veliko informacij o različnih prireditvah. Če se vam bo v poletni vročini zahotelo na koncert, v muzej, na zabavno prireditev ali raje v galerijo, in če poleg tega ne veste, kam po karte, si pazljivo preberite spodnje vrstice in takoj vam bo jasno kam, kako, kdaj in morda še kaj.

GALERIJE

NARODNA GALERIJA

Evropski slikarji iz slovenskih zbirk (do 4.7.). 3. Razstava iz serij Evropski slikarji predstavlja 81 del iz 14. do 20. stoletja iz slovenskih muzejev in galerij. Na ogled so dela italijanskih, flamskih, francoskih, nemških in srednjeevropskih slikarjev in šol. Rihard Jakopič, to sem jaz umetnik... (do 4.7.). Razstava izbranih slik iz javnih in državnih zbirk. Odprto od 10.00 do 18.00, nedelje od 10.00 do 13.00, ponedeljek zaprto.

MODERNA GALERIJA

20. mednarodni grafični bienale (26.6 do 30.9) Odprto od 10.00 do 18.00, nedelje od 10.00 do 13.00, ponedeljki zaprto.

GALERIJA TIVOLI-MGLC

Janez Bernik - risbe (do 13.6) Osebnostne razstave nagrajencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (do 30.9) Odprto od 10.00 do 20.00, nedelje od 10.00 do 13.00, ponedeljki zaprto

MESTNA GALERIJA

Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki (do 11.7) Dela svetovno znanih avtorjev. Odprto od 10.00 do 18.00, nedelje od

10.00 do 13.00, ponedeljek zaprto

CANKARJEV DOM

Stojan Batič - Miti in legende (do 18.7) Retrospektivna razstava. 40 let grafičnega bienala (do 18.7) Dokumentarna razstava. Razstava prejemnikov velikih nagrad grafičnega bienala 1955-1991 (do 30.9) Emil Schumacher - grafike (do 30.9) Razstava 60 del nemškega klasika sodobne grafične umetnosti. Odprto od 12.00 do 20.00, nedelje od 15.00 do 18.00

GALERIJA ŠKUC

Obrezane figure (do 13.7) odprto od 12.00 do 20.00

PRODAJNA GALERIJA E Q U R N A

Darko Golja - kipi (17-7) Odprto od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 19.00, sobote od 10.00 do 13.00, nedelje, prazniki zaprto

KUL. INFORMAC. CENTER

M U Z E J I

K R I Ž A N K E

Oblikovanje za sožitje s prostorom (do 30.8) Razstava skupine 10 kranjskih arhitektov.

SLOVENSKI ŠOLSKE MUZEJ

Srednješolska glasila (do 30.9) Odprto od 9.00 do 13.00, sobote, nedelje, prazniki zaprto.

NARODNI MUZEJ

Stalna zbirka: Arheološka prazgodovinska zbirka. Bitka pri Sisku - 1593/1993 (do 30.9) Spominska razstava ob 400-letnici bitke pri Sisku. Odprto od 10.00 do 18.00, nedelje od 10.00 do 13.00, ponedeljki zaprto.

P R I E D I T V E

CANKARJEV DOM

Jazz festival 1.7. ob 21.30 Oregon 2.7. ob 21.30 Slovenski jazz večer 3.7. ob 21.00 The art Ensemble of Chicago in the Chicago Blues Tradition

KUD FRANCE PREŠEREN

1.7. ob 11.30 Predstavitev angleške verzije časopisa IZI 1.7. ob 21.00 Tri predstave kot ena igra: Balada o črvu in vojaku, Don Juan International Fuckler, Pištola Guils - Kodum

LJUBLJANSKI GRAD-ŠANCE

6.7. ob 21.00 Pot v delfe - Mednarodni gledališki projekt, 10 gledališč iz Evrope v skupnem projektu

PREŠERNOV TRG

2.7. med 10.00 in 13.00 Alpine 93 - Prihod avtomobilov in zabavni program. Spominski rallye starih avtomobilov (rolls roycev), ki so 1913 tekmovali v znameniti dirki Australian Alpenfahrt.

in formator

servis

ŠOU LJUBLJANA

ZAUPANJE

Zaupanje gradimo na kakovosti našega dela. Naš napor je potrjen z velikim številom uporabnikov naših uslug.

VEČ KOT 14 400 VPISANIH ČLANOV!

VEČ KOT 5 500 POSLOVNIH PARTNERJEV!

SPOSOBNOST IN MLADOST

Študentom in študentkam lahko ponudite vse vrste del, tako fizično kot umsko. Sposobni? SO. Naporov se ne bojijo. Izziv jim ni tuj.

Vse to in še več lahko dobite; samo našo telefonsko številko zavrtite.

SPREJELI SMO KONCEPT EVROPE BREZ MEJA

Prek Expert Junior smo vključeni v mednarodno mrežo Junior Enterprise, v kateri sodeluje 176 poslovalnic študentskih svetovalnih agencij iz vse Evrope. Tako lahko naša projektna skupina izpelje raziskavo trga v kateri koli zahodnoevropski državi. Vsak član te široke mreže, ki združuje najbolj nadarjene študente v Evropi, se mora ravnati po enotnih merilih poslovanja.

ENOSTAVNO IN HITRO POSLOVANJE

Poslovanje poteka prek napotnic. Študentski servis in podjetje najprej skleneta pogodbo o medsebojnem sodelovanju. tuđentski servis na podlagi koncesijske pogodbe zaračunava 10% vrednosti honorarja. Račun izstavimo, ko dobimo izpolnjeno napotnico. Delo študentov ni obdavčeno.

1. POGODBA O MEDSEBOJNEM SODELOVANJU

Dobite v prostoriš študentskega servisa, lahko vam jo pošljemo tudi po telefaksu.

2. PONUDBA ZAPOSLOTITVE

Ponudbe lahko posređujete: po telefonu: vse vrste del: 061 221 215, 221 231 samo za Expert Junior Top Job: 061 154 062 po telefaksu:

061 221 244

po pošti:

Borštnikov trg 2, 61000 Ljubljana

3. NAPOTNICA

Potem, ko smo izbrali študenta, v skladu z vašo ponudbo, izdamo napotnico.

4. IZPLAČILO HONORARJA

Izplačilo poteka prek napotnice, ki jo izpolnjeno pošljete na Študentski servis, in sicer dnevno, tedensko ali mesečno. Napotnico izpolnite tako, da vpišete številko opravljenih ur, postavko na uro in neto znesek. Lahko pa vpišete samo neto znesek. Študent prejme honorar na hranilno knjižico naslednji delovni dan, ko prejmemo obvestilo SDK o nakazilu na naš žiro račun.

OPOZORILO

Ne pozabite na podpis in žig na obeh izvodih potrdil 1 in 2. Zaradi evidence obdržite prvo stran.

5. RAČUN:

Na podlagi pravilno izpolnjene napotnice izstavimo račun, ki mu priložimo virman in potrdilo 1 o opravljenem delu, in ga odpošljemo naslednji delovni dan. Za manipulativne stroške zaračunamo 10%.

6. MOŽNOSTI PLAČILA:

Študentu lahko plačate honorar pred izdajo računa (plačilo vnaprej).

ŠTUDENSKI SERVIS

Borštnikov trg 2, Ljubljana
Informacije: 061 154 062 Vpisi, 221 231 Expert Junior, Top Job: 061 154 062 Fakturni oddelek: 061 155 021
Telefax: 061 221 244

Delovni čas: vsak dan od 7.00 do 14.00 sreda od 7.00 do 13.00 in 14.00 do 15.30

ŠOU MARIBOR

PREHRANA:

GOSTIŠČE EMAVS	90	320
HALO PIZZA	110	340
ŠTUDENSKI DOMOVI	90	320
GOSTILNA ŠKOREC	110	320
HOTEL SLAVIJA	120	360
TF	90	300
EPF	90	300
PF	90	320
TGO POHORJE	140	360
KITAJSKA REST.	150	370

PREHRANA

cenik kasil za študente

AAA-FER	90
E-AJDA	180
AGROBAR	65
BTF Domžale	220
ČRNČUE	175
DAIRY QUEEN	160
DAJ-DAM	100
DIJ. DOM BEŽIGRAD	40
DIC	15
DIJ. DOM NM	100
DIJ. DOM POLJANE	20
DDP-ZUNANJI	60
DIJ. DOM TABOR	25
DIJ. DOM VIČ	75
FIGOVEC	125
INTER EUROP	110
GOS. ČUČNIK	115
ICA	140
STROJNI FAKS	140
KATRCA	180
KORA BAR	170
INTERMARKET	120
KLASJE	100
LJUBLJANA	95
MAXI	135
NEBOTIČNIK	100
NOVI MARN	135
PAPINO (dostava)	235
PARMA	220
PINKI-LOKVANJ	125
PINKI PIZZERIA	195
PLAVA LAGUNA	160
PLEČNIKOV HRAM	140
RESTA	120
ŠEMENIŠČE	25
ŠPORT BAR DIF	115
VIČ	125
POD VRBO	105
ZEL. GOSP. d.d.	50
CASABLANCA	90

Bone lahko kupite na informacijskih točkah ŠOU

ŽUPANČIČEVE n a g r a d e

V Križankah so v nedeljo, 20. junija, "pozdravili poletju". S to prireditvijo naj bi se Mesto Ljubljana, kot pravijo, skušalo oddolžiti svojim umetnikom in kulturnikom s podelitvijo Župančičevih nagrad ter vzpodbujalo kulturno-umetniško ustvarjanje v Ljubljani. Na slovesni prireditvi so sodelovali številni slovenski igralci, balet SNG Ljubljana, glasbeniki ter drugi kulturni ustvarjalci.

Župančičeve nagrade za leto 1993 so prejeli:

GLEDALIŠČE ANE MONRO

za gledališko predstavo **Zveza rdečelasecev** in druge predstave v zadnjih dvajsetih letih.

S svojimi pouličnimi nastopi in potenciranjem komičnosti si je gledališče Ane Monro v skoraj dvajsetletni tradiciji izoblikovalo svojo estetiko in gradilo opus aktualnega, zanimivega, slikovitega in priljubljenega gledališča.

DR. MIRKO CUDERMAN

za dolgoletno uspešno vodenje društva **Consortium musicum**, Slovenskega komornega zbora in koncertne nastope v lanskem letu.

Dr. Mirko Cuderman že 25 let sooblikuje podobo glasbene kulture v Ljubljani ter izrazito prispeva k delovanju glasbenega društva Consortium musicum in Slovenskega komornega zbora. Kot dirigenta ga odlikuje stilna dovršenost in uravnovešenost med vokalom in instrumentalnim delom ansambla.

JOŽE SLAK

za pregledno razstavo v Moderni galeriji.

Razstava del Jožeta Slaka v Moderni galeriji je bil izjemen likovni dogodek, podnaslov razstave **'I do it my way'** pa opozarja na posebnost njegove ustvarjalne prakse, inovativnost in originalnost ter tudi pravokativnost njegove likovne govornice.

TONE STOJKO

za fotografsko monografijo **Slovenska pomlad**.

Z obsežno in natančno fotografsko dokumentacijo slovenskega zgodovinskega trenutka je Tone Stojko reaktualiziral dokumentirano vizualno gradivo in sklenil nekajletno zapisovanje in oblikovanje zgodovinskega časa v fotografiji.

ALEŠ BERGER

za izjemne prevode v slovenščino, še posebej pa **Apollinairovih** pesmi in **Claudelovih** dram.

Aleš Berger je umetnik, kritik, pisec teoretskega dela, v prvi vrsti pa prevajalec. Po njegovi zaslugi so v slovenskem jeziku zaživeli Eckett, Queneau, Feydeau, Marivaux, de Mussel in Moliere, in nenazadnje še prevoda pesmi modernega klasika Guillama Apollinaira *Sonce prerezan vrat* in dveh dram Paula Claudela, *Marijino oznanenje* in *V prelomu poldneva*.

SLAVKO AVSENIK ml., ANTUN POLJANIČ Z ORKESTROM POLICIJE in MIHA Z A D N I K A R

za predavanje o filmski glasbi **MUZIKA & FILM**.

Projekt **MUZIKA & FILM** je zgodovinski pregled filmske glasbe od nemega filma do danes. Predavatelji s svojim sijajnim metodološkim pristopom uvedejo mlade obiskovalce v drugačen način sprejemanja filmske umetnosti.

KEMAL SELMANOVIČ

za dolgoleno restavratorsko delo ter za vzdrževanje osrednje likovne zbirke v mestu.

Kemal Selmanovič s svojo restavratorsko dejavnostjo pokriva celoten nacionalni prostor, v Ljubljani pa že desetletja skrbi in vzdržuje osrednjo likovno zbirko. Poskrbel je, da lahko danes v Ljubljani uživamo zbrano evropsko likovno dediščino tako, kot so jo njeni prvi lastniki.

BOJAN ADAMIČ

za življensko delo.

Vse tisto, kar se današnjim poslušalcem zdi samoumevno, je bil nekoč trd boj, ki ga je s talentom, iznajdljivostjo, svetovljanstvom in erudicijo bil mojster Bojan Adamič. Njegova glasbena ustvarjalnost se dotika vseh področij, kamor se je do današnjih dni zalezla glasba. Od filma, plesa, zabave, pa do odrov vseh vrst, radia in televizije.

ALENKA KUNAVER

STUDENTSKI FILMSKI ABONMA

Ljubljanski kinematografi pripravljajo študentski abonma v letu 93/94. Filmi se bodo predvajali v kinu DVOR, verjetno en ali dva torkova večera na mesec od oktobra dalje. Predvideno je naslednjih deset filmov:

MEDITERRANEO

VOYAGER

THE VAKED LUNCH

NIGHT OF EARTH

HOWARD'S END

MY OWN PRIVATE IDAHO

EDWARD II

THE CRYING GAME

UNFORGIVEN

GLEN GARRY GLEN ROSS

Prednaročila sprejemamo na uredništvo Tribune, Kersnikova 4, Soba 206, tel 319-496. Cena abonmaja: 2.600 SIT.

NE MEČ'TE SE STRAN

Distribucija: Ljubljanski kinematografi
 Proizvodnja: ZDA, 1992.
 Atkinson/Knickerbocker (za Warner Bros)
 Režija in scenarij: Cameron Crowe
 Fotografija: Ueli Sreiger
 Glasba: Paul Westberger, Chris Cornell, Richard Gibbs
 Igrajo: Bridget Fonda, Campbell Scott, Matt Dillon, Kyra Sedgwick, Sheila Kelley, Jim True

Z večernim žurom v petek, 25. junija, je bila v Kinu Vič pospremljena premiera filma *Ne meč'te se stran*. Naslov je vkorporiran v reklamni slogan, ki se glasi "Have fun - ne meč'te se stran" (ideja zanj se je očitno ponudila ob nazivu enega od "poglavij", na katera je razdeljen ta film: "Have fun - Stay single"), z njegovo neobičajnostjo (vsaj za naše razmere) in z načinom promocije, ki je bilo deležno to prijetno delce, pa so Ljubljanski kinematografi želeli vzbuditi pozornost ciljnega občinstva, ki mu je film namenjen. To ciljno občinstvo pa je - mimogrede - prav tisto, ki si ga v čim večjem številu v krog svojih bralcev želi vključiti tudi uredništvo Tribune.

Gre za pripoved o petih "dvajset-in-nekaj-čez-letnikih" iz Seattla, od katerih je ekologinja Linda (K.Sedgwick) edina, ki ima svojo hišo, ostali štirje - Janet (B.Fonda), Steve (C.Scott), Cliff (M.Dillon) in Debbie (S.Kelley) - pa živijo v bloku s samskimi stanovanji. Vseh pet protagonistov se nahaja v podobnem položaju: v tistih letih so, ko ostaja

odprtih še vedno sorazmerno veliko število različnih opcij, obenem pa vsi že začenjajo čutiti potrebo po določeni stabilnosti v osebnem življenju, ki jo pomeni stalen partner. Nobeden med njimi pri tem nima najbolj srečne roke. Linda je po sila neprijetni izkušnji z nekim tujim študentom postala tako nezaupljiva in ranljiva, da le nerada privoli v razmerje s Steveom, nato pa se razide z njim, kar Stevea popolnoma dotolče. Janet je do ušes zaljubljena v Cliffa, ki se mu to zdi samo po sebi umevno, zato raje posveča pozornost "groupie" dekletom (ki se lepijo nanj, ker je vodja ansambla "Citizen Dick"); in ko Janet, ki si hoče dati povečati prsi, da bi se s tem bolj prikupila Cliffu, obišče lepotnega kirurga, ta noče opraviti posega, saj je postal njen zvesti oboževalec. Vsi štirje "samci" si v bistvu želijo ostati vsak s svojim partnerjem in tudi spadajo skupaj, vendar pa obenem počnejo vse, da bi ostali narazen. Skrajni primer pa seveda predstavlja Debbie, ki se iz obupa odloči, da si bo fanta poiskala preko video posvetovalnice, a ji še tega nato prevzame njena sostanovalka.

Med igralci so obiskovalcem naših kinodvoran znani predvsem Matt Dillon, Campbell Scott in Kyra Sedgwick. Matta Dillona poznamo po filmih *Fant iz kluba Flamingo* (*The Flamingo Kid*, 1984, r. Garry Marshall), *Veliko mesto* (*The Big Town*, 1987, r. Ben Bolt) in *Drugstore kavboj* (*Drugstore Cowboy*, 1989, r. Gus Van Sant), Campbell Scotta smo videli v *Čaju v Sahari* (*The Sheltering Sky*, 1990, r. Bernardo Bertolucci), Dolgoletnem prijateljstvu

(*Longtime Companion*, 1990, r. Norman Rene) in *Prvi ljubezni* (*Dying Young*, 1991, r. Joel Schumacher), Kyro Sedgwick pa v filmu *Rojen 4. julija* (*Born on the Fourth of July*, 1989, r. Oliver Stone). Sheila Kelley poznamo po televizijski nanizanki *Zakon v Los Angelesu*, izvrstno Bridget Fonda pa bomo letos videli še v filmih *Boter III* (*The Godfather, Part III*, 1990, r. F.F.Coppola), *Single White Female* (1992, r. Barbet Schroeder) in v "remakeu" Bessonove *Nikite* (1990), z naslovovom *Nina* (*Point of Return*).

Ne meč'te se stran je drugi film, ki ga je režiral Cameron Crowe (njegov režijski prvenec je *Say Anything*, 1989). V bistvu gre za nadgradnjo filma *Fast Times of Ridgmont High* (1982, r. Amy Heckerling), za katerega je Crowe napisal svoj prvi scenarij (ki sloni na njegovi knjigi), in njegovega "sequela" *Divje življenje* (*The Wild Life*, 1984, r. Art Linson - ki je producent tako tega filma kot tudi *Fast Times* ter izvršilni producent *Ne meč'te se stran*). Z nadgradnjo pa nimamo opraviti le po vsebini, temveč tudi po kvaliteti. Če je bilo *Divje življenje* značilna "sexploitation" komedija (spomnimo se le sekvence popivanja v baru, ki jo s svojim kraljevskim oprsem obvladuje *Kitten Natividad*), je *Ne meč'te se stran* zrelo, uravnoteženo avtorsko delo (Crowe je režiser, scenarist in producent), ki si pozornost zgoraj omenjenih potencialnih gledalcev vsekakor zasluži. Na koncu še posebej omenimo glasbo tega filma, ki tokrat ni le zvočna kulisa, temveč ima pomembnejšo, povezovalno vlogo in tudi značajsko definira nastopajoče like. *Ne meč'te se stran* je eden tistih filmov, ki jih ne le gledamo, temveč tudi poslušamo, Cameron Crowe pa je pri tem na svojem terenu - preden se je začel ukvarjati s filmom, je bil namreč izkušen rock kritik.

IGOR KERNEL

FAITH NO MORE

Out of nowhere

Ko jih vidiš na odru, v Hali Tivoli, igrati v živo, se ti zazdijo popolna, uigrana klapa, ki v in z igranjem daje energijo in sebe drug drugemu. Folk nori in pritiska ob prvo vrsto, kjer ženske padajo v nezavest, redarji polivajo z mrzlo vodo... Faithi so cool, dekline iz publike dvignejo na oder, ob koncu dobi bobnarjevo palico...

Po uri in pol uigranosti, agresije in napetosti gredo Faithi v backstage.

Odsotni, utrujeni?

Ne, ni to. Toda težko je verjeti, da skupina, ki drži skupaj že deset let, katere slava se je začela končno dvigati, nažira samo sebe.

Bill: " Ampak saj to za nas ni nič novega! Kregamo se že od samega začetka. Logično je, da postaneš po trinajstih mesecih skupnega skakanja po svetu *sick of each other*. Toda verjetno bi bilo še huje, če ne bi bili na turneji."

Ampak, da stvari pri Faith No More niso OK, sva spoznali v dveh dneh, ki sva jih po naključju preživeli s skupino.

Že prva stvar, ki je dan pred koncertom v Ljubljani prišla iz tabora FNM, je bila, da skupina odpoveduje napovedano press konferenco, fotografom ne bo dovoljeno slikati, receptor v Holiday Innu ima prepoved vezanja na telefone v tretjem nadstropju...

Jim je slava stopila v glavo? Postajajo prepotentni rockerji? Ali gre le za utrujenost po prihodu iz Moskve?

In v tem razmišljanju sva v centru Ljubljane skoraj doživeli šok.

Med-množico, ki se je sprehajala po ulici, mladino, ki je v gručah čvekala, ni nihče reagiral na dolgolasca v črni majici z napisom Faith No More.

Bill: " Danes sem res užival v sprehodu po Ljubljani. Zelo me je prevzela in presenetila. Včeraj smo bili v Moskvi in danes nisem pričakoval tega. Ha, ha, oboževalke? Ja, ponekod so težave z njimi, ampak večinoma pa ne."

In morda sva res bili edini, ki sva verjeli, da je to možno - da se basist skupine FNM, Bill Gould, sam sprehaja po Miklošičevi. Je potem zvezda benda, pevec Mike Patton, mogoče kje na Trubarjevi?

Bill: " Intervju z mano? Ni problema. Pojma nimam, kje so drugi. OK! Se vidimo zvečer."

Brejk do FNM je postal ironičen in glede na to nisva vedeli, ali je mislil resno ali ne.

Toda, ko sva ob devetih zvečer stopili v recepcijo hotela, si je Bill v aperitiv baru naročil kavo.

Bill: " Pravzaprav sem si že dalj časa želel priti v Slovenijo. Smo feni Laibachov. Do zdaj je bilo težko priti sem, ker imajo menedžerji in agenti še vedno predsodke."

Po nepričakovanem uspehu plate The Real Thing leta 1989 so FNM "napadli" sceno z bolj nekomercialno, tršo glasbo, ki jo igrajo na zadnji plošči Angel Dust.

Bill: " Takrat res nismo pričakovali takšnega uspeha plošče The Real Thing. Z njo smo turali eno leto, pa se ni nič zgodilo. Potem, po enem letu, pa je kar naenkrat postala big success. Toda takrat smo se je že naveličali in zadnja stvar, ki smo si jo želeli na Angel

Dust je bila, da bi zvenela kot The Real Thing. Mislim, da je zadnja plošča naš velik dosežek. Vendar nanj zdaj že gledam "zgodovinsko". Premišljujemo o novi."

Kljub dejstvu, da ima skupina za sabo uspešno turnejo po Ameriki, pa je Angel Dust veliko bolj "zažgala" v Evropi.

Bill: " V Ameriki ljudje reagirajo na glasbo glede na ocene medijev, v Evropi je drugače. Tu publika sama posluša in nato oceni. Odziv občinstva je tudi na koncertih različen. Rad imam divjo množico. Občinstva nikoli ne cenim po številu, ampak po njihovi reakciji. Ne, ni me strah, da bi naša glasba v ljudeh še povečala agresivnost - ljudje so agresivni že po naravi."

Presenečeni nad skuliranostjo in umirjenostjo pogovora nisva mogli najti povezave med najinim sogovornikom in Billom, ki ga poznamo iz medijev. FNM namreč veljajo za zelo odštete in kontroverzne predstavnike ameriške radikalne rock 'n funk & roll 'n punk scene in so znani po provokativnih izjavah. Najbolj škandalozne so bile tiste lani, ki so letele na Guns 'n Roses, ko so bili Faith No More njihova predskupina.

Bill: " Bilo je grdo govoriti o njih tako, kot smo mi. Ampak moraš razumeti situacijo, v kateri smo bili.

Smo dva popolnoma različna benda, imamo čisto drugo publiko... Veliko laži je bilo povezanih s to turnejo. Ampak to je politika. Guns so govorili, da smo prijatelji, da se družimo.. To je vse sranje. Ko so vprašali nas, pa smo odgovorili "ne", ker je bila to resnica.

Sovražim takšne reklamne poteze, ko punca v prvi vrsti na koncertu pred kamero dvigne svojo majico. Po nekaj mesecih nam je bilo dovolj vsega.

No, kljub vsemu so bili do nas Guns v redu in jih ne bi smeli napasti tako osebno, kot smo jih. Morali smo iti po svoje, imeti lasten šou."

Pred to samostojno turnejo pa so se stvari v skupini začele slabšati. Kar se tiče glasbe, je bilo še posebej napeto med klaviaturistom Roddyem Buttom, ki v FNM vsiljuje pop in kitaristom Jimom Martinom, ki vztraja na metalnih riffih.

" Frustrirajoče je, če moraš delati z nekom, ki ima velik ego. In Jim definitivno ima velik ego," je dejal Bill in z nekoliko sovražnim pogledom ošnil tipa z rdečimi očali, ki je sedel na drugem koncu bara.

Med njima sva začutili napetost.

Približal se nam je bobnar Mike "Puffy" Bordin in spomnil Billa na rojstni dan avtobusarja Davea; pri tem pa očitno ignoriral Jima.

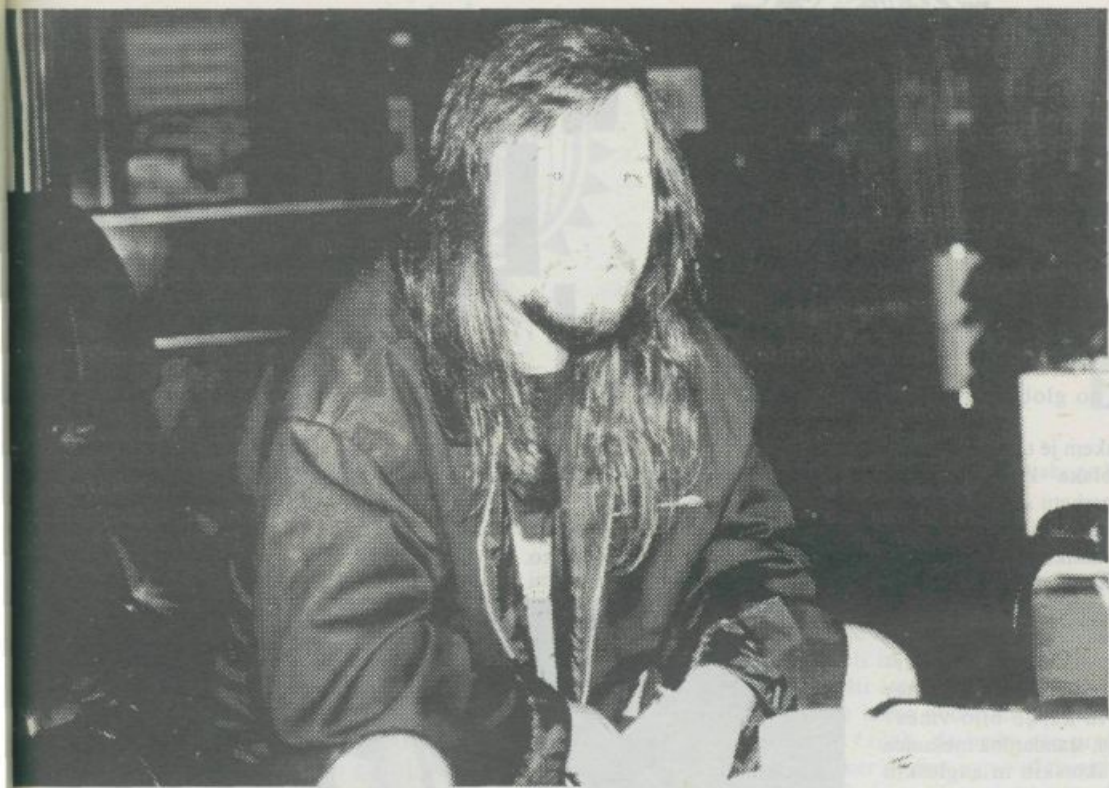
Ta je lenobno sedel na stolu, dajal občutek nedostopnosti, zoprnosti in važnosti.

Ker naju je zanimalo, ali je res tako "tough" oz. ali so FNM trenutno štirje proti nemu, sva zbrali korajžjo in pristopili k njemu.

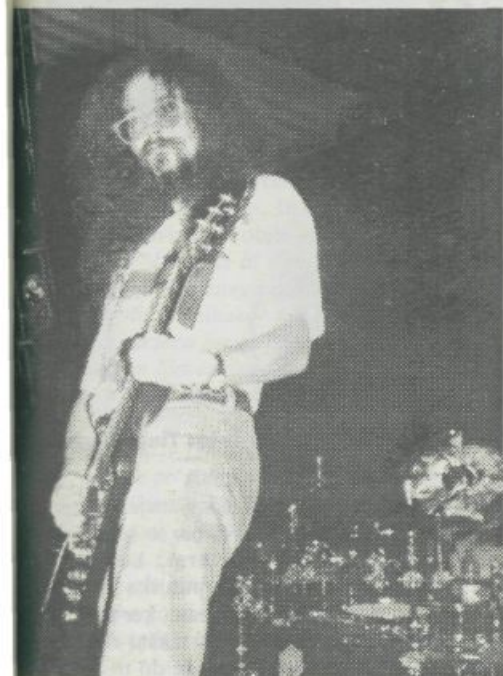
Naslednji dan smo preživeli skupaj.

Ko sva ga pobrali pred hotelom, so ga obdale mladoljetne občudovalke.

"Dokler ni tako kot v južni Ameriki, kjer nas je pred hotelom čakalo dvesto ljudi in mi je nekdo hotel celo izpuliti šop las za spomin, je vse v redu," je Jim povedal med vožnjo po Ljubljani, "Turneja po južni Ameriki mi je šla v celoti na živce. Zaradi nje smo

BILL

JIM

milili snemanje plošče in jaz sem bil edini proti temu, zato sem bil ves čas "cranky" in nemogoč." Vsi sva pograbili njegove besede in ga vprašali o vsih v bendu, vendar nama je dal vedeti, da se o tem nisi pogovarjati. Ker ni imelo smisla drezati naprej, obrnili pogovor v neformalno smer, spoznati Jima in FNM.

"Zanima me, kaj si ljudje mislijo o meni," je dejal, in opazil, da s svojo pojavo provocira Ljubljance in sem vidno užival.

"Kadar smo na turneji, mi je najbolj zanimivo spoznavati nove ljudi. Ha, ha, ampak vedno ne gre tako, ti si želel. Ravno ko smo odhajali iz Rusije, sem spoznal zelo lepo dekle. Najin pogovor je trajal samo minuto - ona je razumela le rusko. Bilo je smešno.

"Tudi nimamo časa niti za ogled mesta. Veš, kaj sem si mislil iz Poljske - samo to, da tam raste zelo visoka trava."

"Najhujišji vročini smo lezli na grajski stolp in takrat je bilo hladno, da ni plaval že pet let, ker misli, da je prestar. In pa bo šel pred naslednjim koncertom, ki bo v Moskvi, še v Italijo, kjer ima sorodnike. Jimova mama namreč izhaja iz okolice Lucce, vendar on pravi, da v Evropi ne bi živel.

"San Francisco je "moje" mesto. Všeč mi je njegovo

va odprtost in svobodomiselnost. Za marsikoga pa je to lahko pogubno. Nekaj časa sem tudi jaz fural takšen "free life" - veliko sem pil, se drogiral... Takšno življenje zahteva človeka, mene pa so zanimale še druge stvari." Na željo staršev je dokončal študij na tehnični univerzi in "udaril" po znani Berkleyevi univerzi. Kasneje sva ugotovili, da so na njej diplomirali bobnar Puffy, klaviaturist Roddy in basist Bill.

Jim: "Tisto, kar sem resnično hotel, je glasba. Pri petih letih sem začel igrati klavir, zdaj se izživljam na trobenti, bendžu in dudah. Ampak moja največja strast je kitara."

Njegove kitarske kvalitete je prvi odkril pokojni basist skupine Metallica, Cliff Burton, danes pa Jim velja za enega najboljših metalnih kitaristov na svetu. Tega se sam dobro zaveda. V svojem delu išče perfekcijo in jo zahteva tudi od drugih.

Je težnja po popolnosti kitare v glasbi FNM tisto, kar povzroča nasprotja?

Dejstvo je, da so Jima zaradi "težavnosti in nekompromisnosti" dobesedno izključili s snemanja zadnje plošče Angel Dust, ker naj bi z njegovim nenehnim "search for perfect sound" porabili veliko preveč časa.

Jimova glasbena karizma je morda res grajena na

nedostopnosti in zaprtosti, toda midve sva ga spoznali kot drugačnega. V njem ni bilo nikakršne zvezdniske prepotentnosti in na koncu sva mu celo verjeli, ko je povedal, da mu garderobo že celo življenje kupuje mama ter da uživa v kmetovanju na svoji farmi, ki jo je lani kupil v bližini San Francisca.

Ko smo se zvečer vrnili v hotel, so se ostali Faithovci odpravljali proti Hali Tivoli, le pevca Mika Pattona še vedno ni bilo na spregled.

Toda ob devetih so Faith No More na odru nastopili kot celota. Brez nasprotij, odstopanj so opravili svoje delo tako kot znajo - profesionalno.

P.S.

Šele po koncertu sva v backstagu videli razlog Mikove "zaposlenosti" - njegovo italijansko dekle, s katero se je takoj po koncertu odpeljal proti Benetkam.

Ostali člani benda so noč prežurali v Ljubljani.

Vtisi o koncertu?

Jim: "The show was so so, but the audience was great!"

BRIGITA DANE & URŠA CVILAK
FOTO: URŠA CVILAK

The eighth drunken night

The Dubliners v Ljubljani, 18.6.1993

Dublinerje, najbolj populistični irski folk bend, je po ca. dveh letih in pol spet zaneslo k nam. K sreči so bile populistične tudi cene vstopnic in kljub temu, da je koncert organiziral P. Barbarossa, je oprema prispela pravočasno na pravo mesto (se spomnite Oyster Banda?). Skratka, glede organizacijskih detajlov bi po mnenju večine obiskovalcev veljalo pokritizirati le pomanjkanje piva - dobro, tudi če ni ravno Guinness... Od tehnikalij pa bi se dalo reči kakšno grdo še o ozvočenju.

Čisto na kratko o bendu: originalna zasedba je prišla skupaj leta 62 v pubu O'Donoghue (na desni strani Liffeya, par ulic južno na Irske narodne galerije). Čas je bil nadvse primeren: ameriški folk revival je spodbudil angleškega, ta pa, jasno, irskega (približno takrat so nastali tudi npr. Chieftains). Za razliko od ostalih kolegov Dublinersi niso niti silili v zapletene instrumentalne partije niti vztrajali na folklorističnem purizmu - še najbližja referenca so jim bili v ZDA živeči in večglasno pojocni rojaki Clancy Brothers. Najbrž so prav zato edini pravi folk bend s komadoma, dostojno uvrščenima na kakšni pop lestvici (Seven Drunken Nights in Whiskey in the Jar), kar pa

ob vseh fanih po globusu sploh ni pomembno.

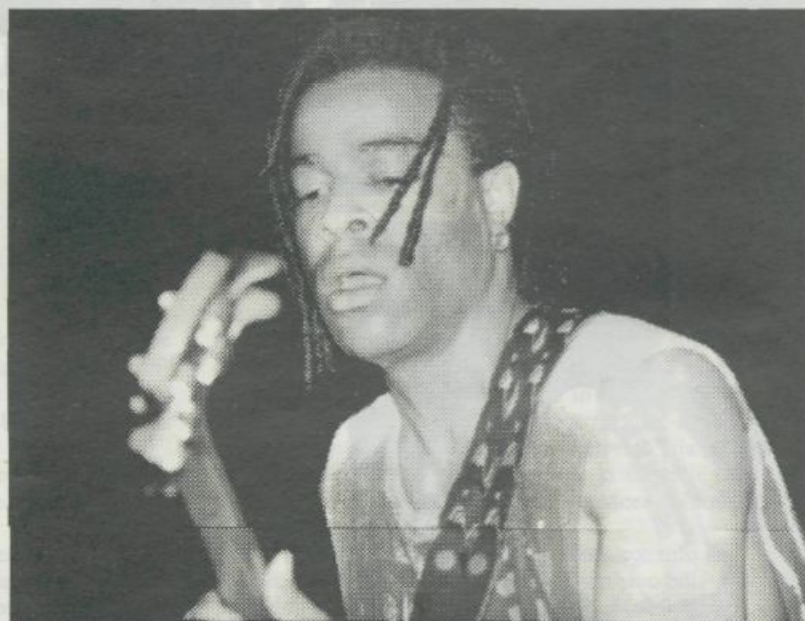
Tudi na Slovenskem je takih ljudi očitno dovolj: tivolska košarkarska (hvalabogu, po parketu se da tako lepo tolči z ного) dvorana je bila tako rekoč polna in publika je enako zavzeto sodelovala od začetnega instrumentalnega do furioznega konca (dve zgoraj omenjeni klasiki, za bis pa še Irish Rover - seveda brez bobnov, harmonike in Shana McGowana - ter Wild Rover). In kaj je bilo vmes? Jedro repertoarja, standardna mešanica znanih irskih, škotskih in angleških narodnih ter ponarodelih (kot npr. The Town I Loved So Well Phila Coulterja) je ostala enaka kot na prejšnjem ljubljanskem koncertu. Prav tako je Eamon Campbell spet malo rocknrollal, John Sheehan spet zaswinal in odgoslal Marino Waltz... skratka, brez kakšnih večjih repertoarnih presenečenj - dobri, stari Dublinersi. In kdo bi jim pri tej starosti lahko zameril, da so bili na odru malo manj živahni kot ob prvem obisku in da je Ronnie Drew kdaj kakšno kitico spustil in kakšno drugo zapel dvakrat - ko pa je njihova muzika tako prekleto hipodermična!

JAKE O'CLEMENT

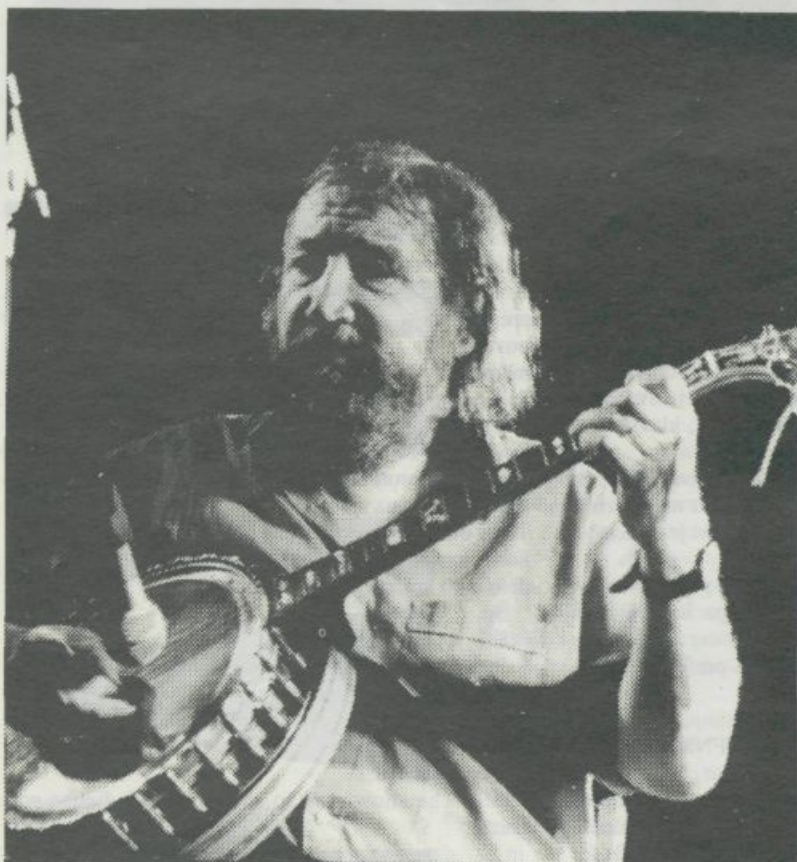
WHAT'S YOUR FAVOURITE COLOUR BABY?

Yes in še enkrat yes!! Motherfucker, make me sweat!! Zares sem se oznojil zaradi njih. Kot prašič. In pri tem užival uro in pol kot prašič v blatu. Več ta trenutek ne morem povedati, preveč sem pod izžigajočim učinkom koncerta. Zato naredite pavzo in si oglejte fotko.

Living Colour

Foto: Tina Hauser

Barney - banjo, mandolina & A Voice You Don't Hear Every Day)

Living Colour v Ljubljani. Črni trdi funk rock. Nemogoče je, vsaj zame, umirjeno in s hladnim očesom kritika opisovati koncert. Nočem narediti preskoka iz nekritičnega gledalca uživalca do distanciranega opazovalca s strani. Ker mi to v sredo zvečer v mali Tivolski dvorani ni uspelo niti za trenutek. Vse kritike so itak subjektivne, ta še posebej. Kljub temu, da Barvice na odru niso počele nobenih vragolij, so občinstvo takoj in brezkompromisno priključile na 220 V in ga zažgale. Kdor je zamudil vlak, si je pač zatiskal ušesa pred tistim hudičevim truščem ali nergal nad skakači po lastnih nogah. Koliko sem lahko prostoočesno ocenil, je bilo takšnih, prav posebej proti koncu koncerta, zelo malo.

Ker sem malo prej napisal, da Barvice na odru niso počele nobenih vragolij, moram to sedaj grobo prekljucati. Vragolije so počeli na svojih instrumentih. Ob ozvočenju, boljsem kot na Faith no more teden prej in tri do štiritisoč glavi publiku, ki kar ni imela dovolj, so se prekršili o svoj običajni koncertni spored. Med pavzo po odlični, a preveč grunche modni predskupini Quicksand, sem škilil na tehnikov urnik ob mešalni mizi. Predvideno je bilo sedemnajst

komadov, od tega zadnji štirje kot bis. Al' so se zajebali. Na bis so se morali vrniti približno trikrat, ker bi v nasprotnem primeru publika zrušila dvorano. Približno pa zato, ker sem na koncu koncerta bil že v takšni ekstazi, da sem znal šteti samo še do tri. Trije bisi pa roka.

Presenetila me je izbira komadov. Proporcionalno z vseh treh plošč, če poleg studijskih Vivid, Time's up in Stain štejem še koncertno Biscuits pač štirih. Po odzvih se mi je zdelo, da so jo najslabše odnesli komadi s Staina, rušili pa so Cult of personality, Type, Time's up ali Should I stay or should I go, priredba MTV klasike Clashov kot zadnji komad, po katerem je bend odšel pod tuš, nam pa so brezkompromisno prižgali luči. Konec magije, konec poročila in posvetilo onim, ki so si upali ostati doma. Kdor je zamudil ta koncert, je tele.

Še to. Pevec C. Glover je bil oblečen v hokejski dres slovenske državne reprezentance, Vernon Reid pa je med špilom menjal štiri kitare.

BORUT L. COLOUR

MOLIÈRE'ST

INSTANT TEATER

O tem, kako so si gledališčniki izmislili še enkrat prodati že prodane predstave in še malo o tem, kako je RTV SLO(N)venija začela skrbeti, da je na ekranih več kot le 'dobra minutka za kulturo'. Seveda pa tudi nekaj o teatru kar tako.

Zlata leta slovenskega teatra so minila. Nova invazija najbrž ne bo tako hitro prizadela denarnic kulture lačnih, ker je generacija režiserjev, igralcev, dramaturgov, scenografov in kar je še zakulisnih mojstrov, dala svoje. Večina se jih je prenapila slave in preobzrla slavi vzporednega dela. Pandurjeva zvezda, ki je zadnja tri, štiri leta žarela na slovenskem, predvsem na mariborskem gledališkem nebu, počasi blede, v Celju se še naprej grede komedije - glej jih, kako so veseli in brezskrbni - Gorica in Trst (je naš, ker igrajo v slovenščini) nikoli nista predstavljala upanja, Kranj pa je preblizu Ljubljani, kjer kaj več kot že stokrat predelanih in prežvečenih ziher kart niso sposobni postaviti. Tako smo našli vse institucionalne, profi teatre.

Zgoraj naštetu je čista resnica, seveda z nekaterimi svetlimi izjemami. In ker so igralci po naravi zvitni, smo novinarji dobili vabilo naslednje poetične vsebine: *"Izkazali bi nam veliko čast, če bi prisotnost Vašega cenjenega obličja blagovolili povzročiti (ta beseda mi nikakor noče logično v kontekst) osmega dne meseca junija leta gospodovega 1993 v prostorih Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani in sicer v sistem delu, na katerega vходу je napisano Klub Drama. Če bi svetlost Vaše spoštovane osebe ugledali v omenjenih prostorih, ko bo ura odbila tri udarce po poldnevu, bi nas nadvse vradostilo.*

Z velikim veseljem Vam bomo posredovali oblilo zanimivosti o MOLIEREFEST-u (nad prvim ejem je naglas, čeprav vemo, da se pri tiskanih črkah ne piše), festivalu gledaliških umetnosti, ki smo ga pripravili. Drznemo si najaviti popolno potešitev Vaše poklicne radovednosti."

Podpisana je TIMARO d.o.o. Ljubljana, v njenem imenu pa Roman Končar. Igralec, ki je zvit. Osnoval je namreč d.o.o. in se začel ukvarjati s trženjem kulture. K zamisli o izvedbi Moliérefesta je pritegnil RTV Slovenija, Dramo SNG Ljubljana, Ministrstvo za kulturo, Francoski kulturni center in Association française d'action Artistique. Zamisel pa je naslednja. Ker je bilo v gledališki sezoni 1992/93 na slovenskih odrih odigranih kar deset Moliérovih predstav, kar je neverjetno za tako omejen prostor, kot je slovensko govorno področje, in torej implicira na to, da je Molière med režiserji in programskimi vodji posameznih teatrov zelo priljubljen, so se organizatorji domislili predstaviti jih vse še enkrat, povezano, pod istim krilom. In tako se je rodil Moliérefest. Tisto vse jim nekako ni uspelo, natančneje, k sodelovanju so pripravili samo polovico. Interesa niso pokazali Celjani, ki so udeležbo kratkoma odpovedali, Mariborčani, ker so istočasno gostovali v Milanu, Ana Monro in Lutke Pengov. Več zanimanja za revitaliziranje projektov so pokazali SNG Ljubljana s Svatbo po sili, AGRFT s kolažem Moliérovih iger, Mestno gledališče ljubljansko z Amfitrionom, Šentjakobsko gledališče s premierno predstavo George Dandin in Slovensko mladinsko gledališče s Tartuffom. Gostujoči umetniki na tem tik-pred-zdajci promoviranim festom so bili gledališčniki iz francoskega

Marseillesa, ki delajo pod imenom Theatre Cartoon Sardines. Predstave so bile pač Moliérovke - komedijantske, vesele in zabavne. Edini problem je, da smo jih že videli in se mi tako zdi kar malo nesmiselno obnavljati staro zgodbo še enkrat, tisti najbolj pozabljivi pa lahko pobrske po gledaliških listih. Takih, ki bi čakali, da bodo vse predstave videli v paketu ni, ker so fest napovedali niti teden pred pričetkom, tistih, ki so jih zavestno zamudili, pa tako ali tako ne zanima, kaj se je dogajalo. Le gostov in uvodne ceremonije ni bilo moč videti prej. Francozi so seveda igrali v francoščini in mi bili zaradi tega nekoliko nerazumljivi, na otvoritvi pa so na odru paradirali Darja Švajger, Jerca Mrzel, Katja Levstik, Alenka Gođec, Nada Žgur, plesna skupina Mojce Horvat, Polde Bibič in še jih je bilo. Da pa je vse skupaj delovalo bolj evropskega formata, je nastopajoče na- in odpovedovala Tajda Lekše. Naj bo o samem poteku festivala toliko dovolj. Vinko Mödendorfer, režiser predstave Svatba po sili v izvedbi SNG Ljubljana, je izrazil željo, da letošnji festival ne bi ostal prvi in edini, kar pomeni, da naj bi se gledališča med seboj dogovorila in postavila na oder po eno predstavo istega avtorja. Tako bi imeli drugo leto na primer Cankarfest, potem Ibsenfest, pa Shakespearefest in še bi jih lahko našli. Vendar se mi zdi, da ta zamisel ni ravno hvalevredna, ker se zna zgoditi, da bomo čez nekaj let hlepeli po predstavah tistih teatrov, ki se bodo temu ovčjemu sindromu

znali upreti in bodo takrat, ko bo leto posvečeno Mannu igrali Gruma ali Ionesca. Ne vem zakaj, ampak stavim na gledališča, ki se tudi letošnjega festa niso udeležila. Vrnimo se spet malo k razmišljanju in si osvetlimo slovensko gledališko sceno. Denarja je vedno premalo. To je vedno in nespremenljivo dejstvo ali, kot bi rekli tisti z malo matematične izobrazbe, konstanta. Le - ta pa včasih vendarle varira na intervalu od nemogoče do komaj mogoče. In tisti komaj mogoče je to, kar gledamo na odru in za čimer stremijo vsi gledališki ustvarjalci. Zato ni nič čudnega, če so se odločili vso, nekoč tako nepojmljivo stvar, kot je teater, sprivatizirati, poiskati sponzorje in pokasirati denar. Zato, da bodo lahko čez pet ali deset let končno naredili nekaj za svojo dušo.

Srečo imajo, da je slovenska gledališka publika bolj potrošniško naravnana, se pravi, da jim veliko več pomeni, da se pridejo v gledališče šopirit v novi obleki iz lokalnega 'in' butika, kot pa takoj po službi uživati predstavo. In tako lahko prej omenjeni zviteži z dobro reklamo prepričajo občinstvo, da ne bodo aktualni, če ne pridejo na predstavo. Za to jim največkrat ponudijo zvezdniško ime, mojstrsko sceno ali fantastične kostume. In ljudstvo je dobilo tudi igre.... Pohvalno, da so se organizatorji domislili že videno na novo zapakirati in podariti ljudem. Ne morem pa jih razumeti, da želijo uvesti monotonost na slovensko sceno, ki bi vsekakor nastopila, če bi imeli režiserji postavitev nekega dela avtorja, katerega sezona bi pač ravno bila, zagotovljeno reklamo in vsaj eno uspešno predstavo. Morda je to dober način, kako gimnazijskem olajšati delo - dobro spoznati enega avtorja, narediti o njem referat,... nisem pa prepričana, da bi ta šok preživel tisti še zadnji iskreni ljubitelji gledališke umetnosti.

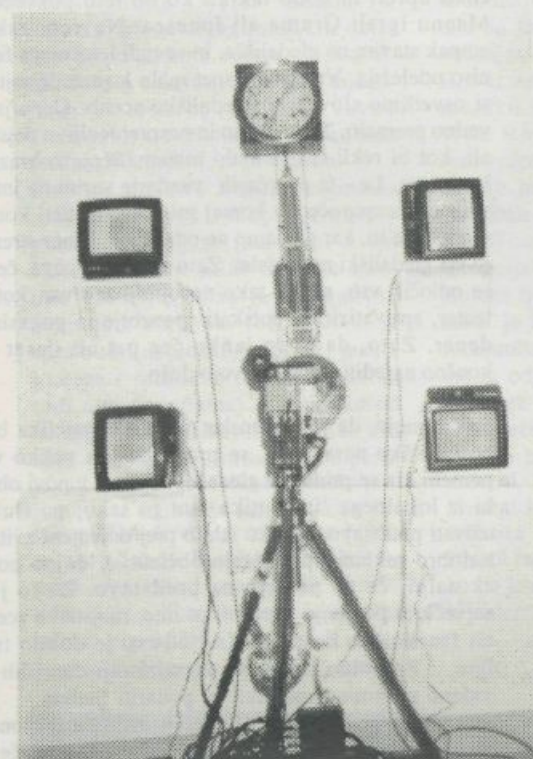

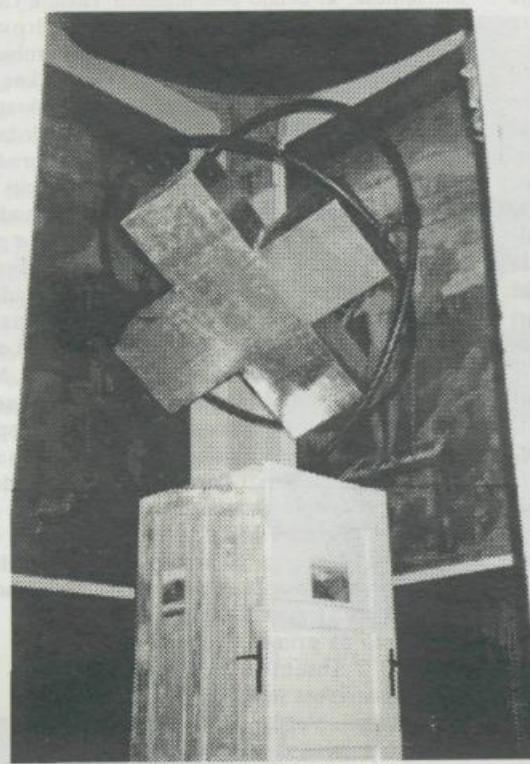
[BENEŠKI BIENALE]

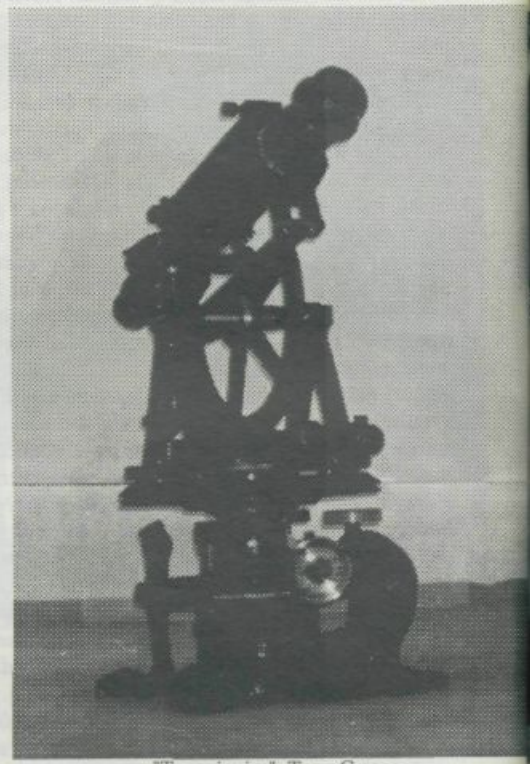
DOSLEJ MED SLOVENCMI ŠE NIKDAR NI VILA TOLIKŠNO ZANIMANJE ZA BIENALE. PRVA SAMOSTOJNA UDELEŽENJE SLOVENSKEGA UMETNIKA.

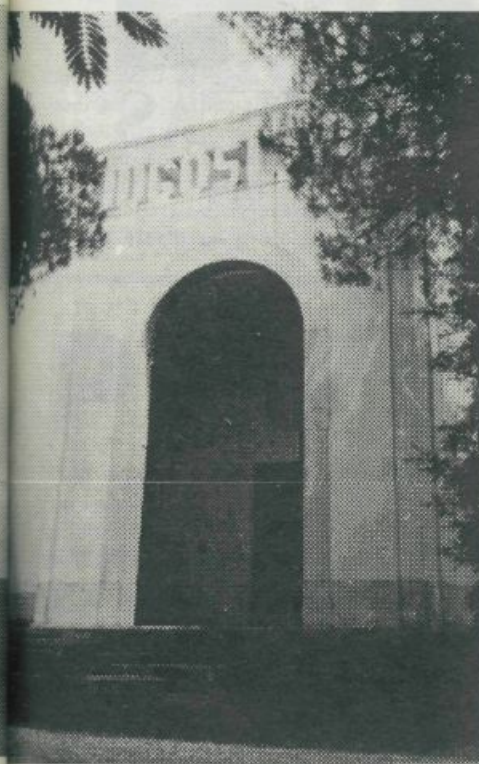
Nam Jun Paik
videoinstalacija

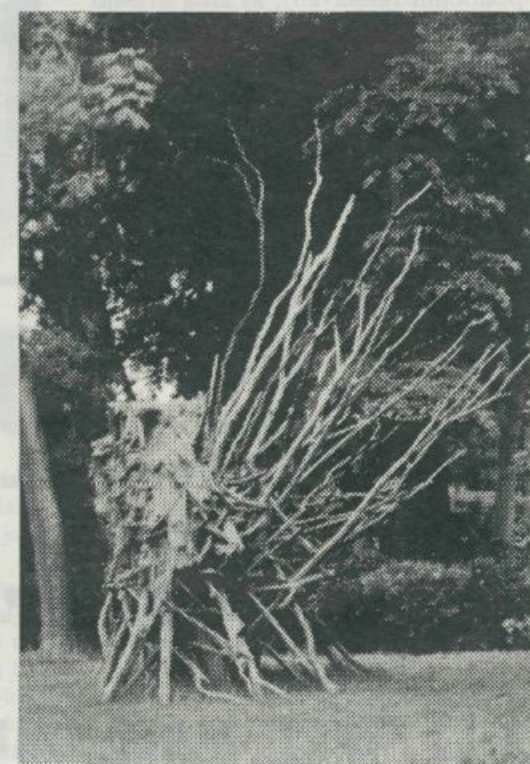
IRWIN
slovenski paviljon

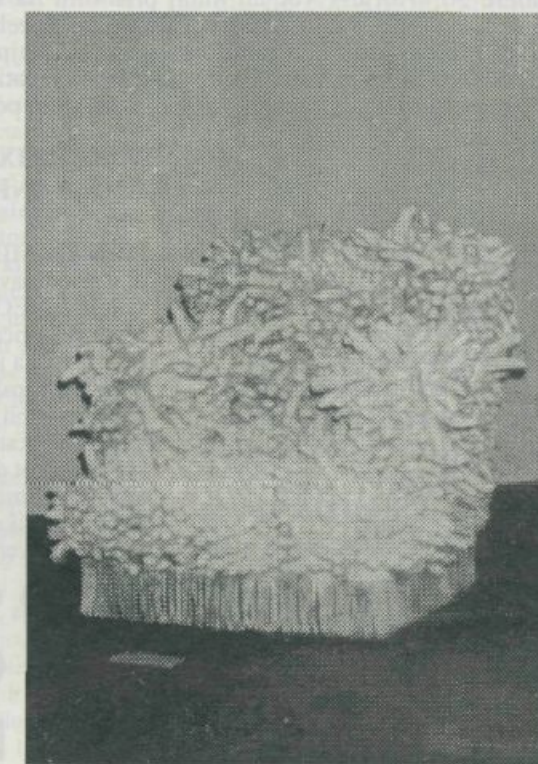
"Topovi miru", Tony Cragg
Razstava posvečena miru v Jug. paviljonu

jugoslovanski paviljon

Peter Nikoloski, Makedonija, "Wall Landscape", predbienski prostor, v parku pred vhom v Giardine

Yayoi Kusama - v organske oblike oblečeni fotelji
japonski paviljon

Vhod v paviljon bivše Sovjetske zveze

Ob prihodu v Benetke ni čutili nikakršnega vzdušja, ki bi opozarjalo na ta kulturni dogodek - nobenih plakatov ali drugačnega reklamnega gradiva.

Vse dogajanje je postavljeno na Giardine v številne nacionalne paviljone ali včasne paviljone, raztresene po mestu, ki so si jih poiskale države brez stalnih paviljonov. Tako je tudi Moderna galerija na najbolj obiskani turistični točki, poleg cerkve Sv. Marka, v cerkvi, opuščeni bogoslužja, našla prostor slovenskemu paviljonu. V njem se predstavljajo "gostujoči" predstavniki države NSK - IRWIN-i z instalacijo Transcentrala, ki najbolj prepričljivo presega meje kakršnekoli vkalupljenosti. Izbira ambience je idealna. Rotirajoči križ v mračnem cerkvenem prostoru, s freskami v ozadju, deluje veličastno. Skratka, ambient in postavitev drug drugega dopolnjujeta. Žal pa instalacija Marjetice Potrč **Dva obraza utopije** ne najde sožitja s prostorom. Primernejši bi bil klasično osvetljen galerijski prostor.

Na beneških vrtovih Giardinah se v nacionalnih paviljonih predstavlja 29 držav z 38 umetniki. Številni so svoje instalacije in skulpture postavili na travi ali ob poteh.

Med njimi sta pred vhom v osrednji del krajinski instalaciji Makedoncev Petra Nikolskega in Gligora Stefanova. V bivšem jugoslovanskem paviljonu je po

odločitvi o odprtju in selekciji organizatorjev razstava posvečena miru. Dela različnih avtorjev, med drugim tudi T. Cragg-a, slabo izpolnjujejo namen razstave. Po mnenju večine bi zaprta vrata jugoslovanskega paviljona povedala več o stanju na tem delu Balkana. Problem delitve paviljona pri bivši SFRJ in SZ ni tako lahko rešljiv kot pri Češki in Slovaški, ki sta si skupni paviljon preprosto razdelili na polovico.

Italijani so v svoji tipični maniri in preobsežnem paviljonu hoteli pokazati preveč - količina izniči kvaliteto razstavljenih del.

Avstriji so k sodelovanju poleg domačega Gerwalda Rockenschauba povabili Švicarja Christiana Philipp-Muellerja in Američana Andrea Fraserja. Avstrijski Gangway, stopničasta pot, ki nas vodi v višje nameščen prostor, se nadaljuje v maniri sodobnega "ganka" dopolnjena z avdio-instalacijo Američana. Razstavljena zvočnikov, pritrjenih na steno prihajajo zvočki in tekste v različnih jezikih - turistično usmerjena postavitev stranskem prostoru, v prijetnem hladu, ki je v običajnem vročinskem valu obiskovalcu prava osvežitvena postojanka. Razstavljena z iglastim drevjem na eni strani botaničnimi risbami le-tega na steni, je postavljena "Zelena meja" Švicarja.

V nasprotju z letristično izvedbo Josepha Koshute z gornjih prostorih madžarskega paviljona delujejo

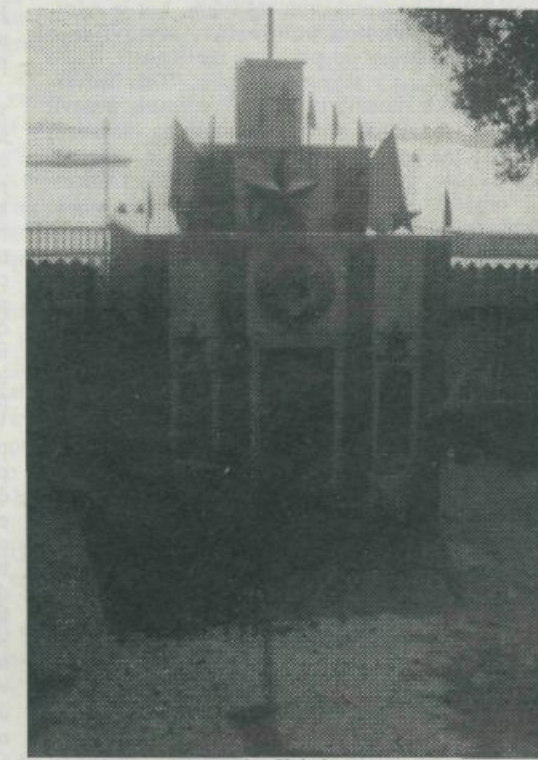
Ekspoziti Yayoi Kusama, v organske oblike oblečeni dekorativno nakičeni čolni, fotelji ipd. v živih in fluorescentnih barvah, delujejo kot domiselna oprema prostora. Japonka se v nasprotju s pričakovanjem robotike ukvarja zgolj z vizualnimi problemi.

Aperto, v katerem se predstavljajo mlajši umetniki, je postavljen v predelu Arsenale in temelji na selekciji kuratorja. V ogromnem hangarju je razstavilo svoja dela 166 umetnikov, ki povečini izpostavljajo vprašanja sodobne ekozavesti in grozeče prihodnosti. Razen nekaterih zanimivih postavitev, med njimi tudi instalacije Pesek v oči slovenskega predstavnika V.S.S.D., razstavljenih dela niso pokazala pričakovane svežine ali zares novih idej.

Poleg glavnih prireditev na Giardinah in Apertu se vzporedno odvijajo številne spremljevalne razstave in prireditve: razstava proti Aidsu v muzeju Peggy Guggenheim, izjemno kvalitetna retrospektivna razstava M. Duchampa v palači Grassi, Koegksistenca umetnosti - razstava posvečena Francisu Baconu, na kateri poleg številnih umetnikov sodeluje Marjetica Potrč. Odvijajo se tudi koncerti, gledališke predstave, za katere pa v prenatrpani produkciji bienala, kjer se je predstavilo 54 držav z več kot 80-imi umetniki, brez daljšega bivanja v Benetkah žal ne najdemo časa.

FOTO: TADEJA ROZMAN

SIMON SOKLIČ

Ilya Kabakov

MINI PRIX

LUCAS 93

V petek, 18. 6. 1993 je bila svečana otvoritev razstave slik malega formata na papirju v vili Bled v ravno tako imenovanem kraju.

Udeležba na razpis je bila precejšnja, kar 360 slikarskih in drugih del na papirju sto dvajsetih avtorjev vseh generacij.

Zirija je izbrala: nekaj znanih, nekaj manj znanih (ampak so prijatelji od tistih znanih), enega najstarejšega, pa enega, ki je najmlajši, niso pozabili niti na ilustratorje in naivce, neko delo je celo spominjalo na program iz prvega letnika slikarstva. Tako se počasi nabere 30 avtorjev (več ali manj prisotnih na vseh podobnih razstavah), ki zdaj krasijo plesno dvorano, rahlo stisnjeni. Razstava je celo prodajna, vendar je bolje, da cenika ne vidite pred ogledom, vzemite ga domov. Najprej je odšel spat Zaplatil, saj je bil takoj razprodan. Bizovičar in Makuc sta morala ostati pozno v noč, če ne celo do jutra. TV je zamudila ves začetek in komaj še ujela podelitev nagrad.

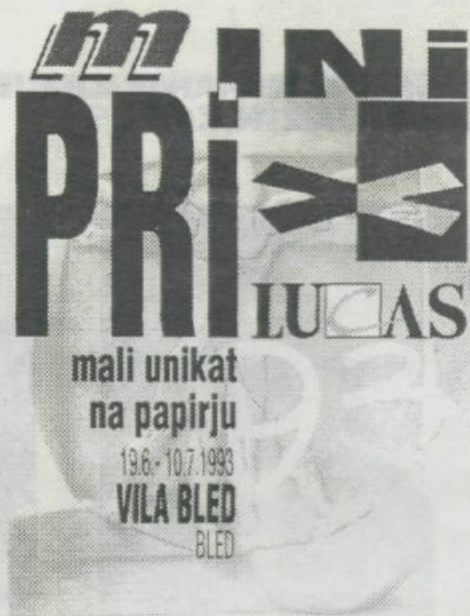
Te so prejeli:

ŽARKO VREZEC grand prix
CRTOMIR FRELIH prix I
KLAVDIJ TUTTA prix II
VLADIMIR MAKUC
ZVEST APOLLONIO
KLEMENTINA GOLJA
KAREL PLEMENITAS
VINKO ZELEZNIKAR
RUDI SKOCIR
BOJAN BENSA
MILENA USENIK
MARKO TUSEK

MINI PRIX VERSUS GRAFIČNI BIENALE

Prireditev MINI PRIX LUCAS 93 je v primerjavi z otvoritvijo GRAFIČNEGA BIENALA presegla vsa pričakovanja. Organizacija je bila več kot na nivoju evropske. Ker je Hude Katalog je bil v celoti barven, za razliko od kataloga bienala, ki je izgledal, kot da bi ga v tiskarni postavili sami. Za tiste slučajne barvne grafike ( ), ki so ga krasile, so verjetno avtorji sami

poslali fotolite. Ker je Hudeček s TV pri MINI PRIX-ju zamočil, je tokrat poskušal stvar popraviti in je cel večer skakal okoli vodnjaka pod Tivolskim gradom z mikrofonom v roki. Znaki izčrpanosti so se dobro poznali.

NATAŠA NOVAK

Ena od najbolj problematičnih zahtev, s katero se srečuje vsak ustvarjalni proces, je ohranjanje celovitosti, kontinuitete in enotnosti posameznega dela ali opusa. Že sama narava umetniškega dela sili pesnika ali slikarja, da se giblje znotraj nekih okvirov, ki kot tabulatorji pisalnega stroja skrbijo, da se stvar ohranja v začetni shemi. Tako se ustvarjalec, da bi obdržal "harmonijo" umetniškega dela, lahko zateče k najpreprostejšim načelom, ponavljanju in simetriji, ali pa k bolj kompleksnim rešitvam, kot je združevanje po principu kontrastov, sestavljanje posameznih delov po principu različnosti. Tako Roman Jakobson v nekem eseju piše: "Teži (ustvarjalec) bodisi k simetriji in se drži preprostih, ponavljajočih se, razvidnih shem, zgrajenih na binarnem naelučelju, ali pa se odmika od njih in išče 'organski kaos'. In tisto, kar bi pri Franzu Westu lahko imenovali 'organski kaos', bi bilo prav dopuščanje razlik, toleranca do različnih govoric, različnih izraznih sredstev, ki pa jih vseeno povezuje avtorjeva sintezatorska moč, kot nek organizem, ki dopušča govor posameznim delom, a jih vseeno povezuje v celoto. Seveda je marsikaj odvisno tudi od senzibilnosti gledalca, od njegovih povezovalnih, asociativnih zmožnosti in sposobnosti združevanja v celoto. Občutljivo oko bo na mestu, kjer nekdo opazi samo nezdružljivost predmetov, lahko našlo točke podobnosti, analogije in povezovanja. Na tem mestu se pojavi eden od najbolj kritičnih trenutkov likovne umetnosti - kdo je tisti, ki je tu posvečen v pogled, ki vidi in povezuje tisto, kar je za "navadnega gledalca" nevidno? Čeprav je očitna problematičnost takšne formulacije, je v aktualnem likovnem življenju moč vpogleda, cehovska, obrtna izurjenost očesa povezana tudi z voljo do moči. V cerkvi učijo, da bog vse vidi, da mu ne uide še noben tako skrit in nepomemben greh, in ta želja za uniformnostjo in totalnostjo pogleda se žal prenaša tudi na likovno sceno, na njene intrige in medsebojna obtoževanja. Da ne govorimo o oblasti, ki za svojimi smehljajočimi se maskami skriva perverzno željo po "vseviden-

o r g a n s k i k a o s

FRANZ WEST, MALA GALERIJA, JUNIJ 1993

ju", totalnem vpogledu v življenje svojih podložnikov. Franz West s svojimi likovnimi koncepti govori o dopuščanju dialoga, o komunikativnosti in parcialnosti pogleda bolj kot o njegovi uniformnosti in

volji do moči. Gledalec je najprej presenečen nad raznolikostjo oblik in izraznih sredstev, potem pa lahko začuti avtorjevo komunikativno moč in številne možnosti, ki jih dopušča takšna postavitev. Westove postelje, ki so kot nekakšna kovinska ogrodja osvobodjene svoje funkcionalnosti, s svojo prisotnostjo v galerijskem prostoru, torej z izločenostjo iz svojega vsakdanjega okolja, predstavljajo lovišče za številne asociacije. Postelja kot prostor počitka, sanj in spolnosti, torej trenutkov, ko je človek najbolj ranljiv, je vzeta iz konteksta domačnosti in izpostavljena javnemu pogledu. V galerijskem prostoru delujejo Westove postelje kot nekakšni arhitekturni predmeti, ki popolnoma obvladujejo prostor. Plakati z Westovih razstav, polepljeni po steni, pa dopolnjujejo prostor domačnosti in privatnosti z javnim prostorom, prostorom ulice. Namen plakata je pač v tem, da ga vidi čimveč ljudi, zato je serija plakatov kot del razstave eden od tistih postopkov, ki problematizirajo izločenost, odmaknjenost galerij iz uličnega dogajanja in s tem njihovo "posvečenost": večsah galerije bolj kot prostor dogajanja postanejo sakralni objekti. Mala galerija, v kateri je bila postavljena razstava, je ena od redkih izjem. Bližina prometne Dunajske ulice, neprestani pretok mimoidečih in velika stekla, ki omogočajo vpogled v notranjost, ji omogočata tesen stik in odprt dialog z ulico. Manjše postavitev, kot je Westova, v tem prostoru odlično zaživijo. Odnos med skulpturo in podstavkom je eno od tistihh

razmerij, ki v likovni umetnosti pogostokrat ostajajo nerešena, ali pa so uporabljena kot nekaj popolnoma samoumevnega. Podstavek kot nekaj, kar nosi skulpturo in ji omogoča, da trdno stoji v prostoru, naj bi bil čimbolj nevtralen, skrit, zabrisan, in naj bi bil namenjen le temu, da skulpturo postavi bližje gledalčevemu pogledu.

Iz tega "samoumevnega" razmerja se lahko izvlečemo le tako, da podstavek obdelamo enakovredno skulpturi, da vzpostavimo dialog med obema. In tako kot Westove postelje niso več samo "podstavki" za človeško telo, ampak predmeti z lastno izrazno močjo in izjemno sugestivnostjo, tako tudi njegove skulpture niso več nošene z brezizraznimi, nevtralnimi nosilci. Načelo, po katerem naj bi podstavek služil samo zato, da bi "osamil" skulpturo in ji pustil več izraznega prostora, je tukaj sprejeto v korist obojestranskega pretoka energije.

Nič ni samoumevno, v umetnosti pa sploh ne. Kljub razvoju likovne umetnosti se kot njen del še vedno pojavljajo številni predsodki in konvencije, ki kažejo tudi na razmere v vsakdanjem življenju. Franz West govori o nujnosti dialoga in komunikacije bolj kot o uniformnosti pogleda. Če govorimo v terminih vsakdanjega življenja, gre pri Franzu Westu za tiste pojme, ki so izgubili že precejšen del svoje moči - za tolerantnost in dopuščanje različnosti.

Crack na megatoboganu

Kaj sploh še ostane majhnim? Ne prav dosti. Najbolje, da se na velike sploh ne ozirajo in delajo tako, kot je za njih same najbolje. Tako bi jim še nekako šlo, a kaj, ko se majhni potem ujamejo v večvrednostni kompleks in postanejo tako samovšečni in samozadostni, da si privoščijo stvari, ki sploh ne koristijo, še več, nepotrebne in škodljive so jim. Tak primer je najmanjša občina Izola, ki je v nekaj letih oponašanja Zahoda postala občina z največ črnimi gradnjami. Res je, v Sloveniji je na stotine črnih, vendar je Izola v ospredju in to ne po številu, temveč po dejstvu, da v Izoli na črno gradi kar občina sama!

Najbolj smrdljiv in do neba vpiječ primer je izolska marina. Če pustimo ob strani vsa vprašanja potrebnosti marine, ostane dejstvo, da si je družba Marinest pridobila ogrom-

na zemljišča, ki so nekoč bila v družbeni lasti, po zelo čudnih zakonih in poteh, ter za to plačala zelo čudno nizko ceno. Tudi to, da so projekt uskladjali z družbenimi načrti šele pred kratkim, ko so bili glavni valobrani že narejeni, se čudno sliši. V Izoli so take stvari možne. Oblast in denar ima v rokah nekaj (post)komunističnih direktorjev, pa tudi občinski parlament (če ga smemo tako imenovati) ni bil prav posrečeno izvoljen, povrh vsega pa je opozicija v njem prešibka in neenotna, da bi se stvari lahko bistveno spremenile. Marina bo zgrajena, čim prej, tem bolje. To si želijo tudi občani, pa ne, ker bi jim srce hrepenelo po njej, temveč zato, ker jim je dovolj iger v izolski kuhinji, po dveh letih pa so se tudi naveličali gledati gradbišča. V Izoli je eden najlepših stadionov v Sloveniji, ki na svoje tribune sprejme 7000 in več ljudi. Verjeli ali ne, tudi najnovejša tribuna je črna gradnja. Sreča, da se v stadion nihče ne vtika, saj Izolani in vsi Slovenci nismo smeli gostiti lizbonske Benfice kar na njivi, obdani k kanelami. Kaj pa se bo zgodilo, ko bo na dan prišel kakšen star ureditveni načrt, in bo stadion na

njem predviden na čisto drugem koncu mesta, ne ve nihče.

Na severni strani nekdanjega otoka so pred petimi leti zalili obalo z betonom, da je nastala največja betonska plaža v Sloveniji za Bernardinom. Tudi ta plaža ni imela in nima potrebnih dovoljenj, čeprav v tem primeru črnogaditelj ni bila občina, je pa ta občina za gradnjo vedela in je ni ustavila, kar pomeni, da je najmanj sokriva za betonski zmazek. Sploh pa se izolski izvršni svet kar naravnost poigrava z zakoni. V normalni pravni državi bi člani take vlade že zdavnaj sedeli, v Izoli pa se jim niti stolov ne da menjati. Za konec polotoka, kjer je zrasla omenjena betonska plaža, je bil šele zdaj predstavljen ureditveni načrt, pod katerim piše - "naročnik S.O. Izola". Pa tudi temu ni tako. Občina je res naročnik, a kdo se zmeni za naročnika, ki ni plačilno sposoben? Izdelovalci načrta so poslušali tistega, ki plača, in to je Društvo mišično obolelih, ki ima slučajno v tem delu mesta svoj počitniški dom. Tako so si Izolani kot Butalci hodili ogledovat razstavljeni osnutek in nejeverno gledali višek umetnosti urejanja prostora. Nato pa svoje pristavi še občina, ki že vnaprej izda, še preden je osnutek! sprejet, gradbeno dovoljenje za ureditev 150 meterske obalne ceste in promenade. Obenem pa poziva občane, naj vendar podajo svoje pripombe k osnutku ureditvenega načrta. Radi bi izvedeli, kaj si Izolani želijo?!

Mladi Koprčani o Izolanih pravijo takole: V Izoli so samo trije tipi ljudi; najboljši so brezposelni, sledijo džankiji, najslabši tip so džankiji na čakanju. Res, tukaj vlada vsesplošna apatija (zadetost), zato je težko verjeti onim, ki pravijo, da bo po naslednjih občinskih volitvah bolje. Ljudje so ravnodušni in jih prav nič ne zanima, kdo bo o čem odločal.

Z nečem pa se v Izoli lahko celo pohvalijo. Največji vodni tobogan v državi. A, vidi ribu!!! Tudi s toboganom so bile pizdarije. Izvajalci so dobili od občine vse potrebne papirje in začeli so z izgradnjo. Čez kakšen teden pa se oglasi Medobčinski zavod za varstvo kulturne in naravne dediščine in prepove nadaljnjo gradnjo, saj se tobogan vendar gradi v arheološkem parku (starorimsko pristanišče Haliaetum). Ne vem, kako so zadevo uredili, a ker je tobogan za javnost odprt, menim, da je zapleta konec.

Tobogan je zdržal, ne izdrži pa več predsednik izvršnega sveta. Na zasedanju skupščine je namreč nepreklicno odstopil. Slišati je, da bo svoje naloge vseeno opravljal dalje, ker za izvolitev novega predsednika do naslednje pomladi, ko naj bi bile občinske volitve, ne bi bilo dovolj časa.

Vse naštetu pa ne ubija duha v meščanih. Izola ostaja eno najbolj žuraških mest. Zato, Slovenci, pridite in se spustite po megatoboganu ter preizkusite najnovejši izolski crack. Ne bo vam žal.

P T U J

-Dve obvestili, ki govorita (in igrata) o mariborski in štajerski neodvisni underground sceni.

Prvo. Mariborska neodvisna založba Front rock in nov ptujski mladokulturni organizacijski up Komuna interesnih dejavnosti ali kratko KID, sta v petek, 25.6., organizirala (končno spet) open-air festival z imenom No border jam festival Ptuj 93 in drugačno počastitev Dneva samostojnosti Slovenije. V okolju, odličnem za takšno početje, na Muršičevi v Ptuj (med domačini bolj znano kot nekdanjo ptujsko kopaljšče), se je odvijal festival v dveh delih. Uradnem in Neuradnem. Brez panike, nobenih vihrajočih zastav slave in zanesenih govornikov, polnih ust hvale naše nove "demokracije" ni bilo. Uradni del je pomenil tiste bende, ki so se pojavili na prvi kompilaciji, v pripravi je namreč tudi druga, imenovana "No border jam" mariborske založbe Front rock, neuradni del pa so zapolnile skupine, za katere na kompilaciji ni bilo prostora. Pričelo se je ob desetih (dopoldan) z nastopom ptujskih bendov M.I.L.K., Beerbusters in Artificial Pussys. Sledil je uradni del, kjer so zapeli in zaigrali Hello Misery (Ptuj), G.R.B. (Ljutomer), Razzle Dazzle (Cirkovce), Fleischpost (Gradec, avstrijska Štajerska), It's not 4 sale (Laško), CZD (Trate), Kurort (Bad Ischl, A), The Search for What (Lendava), Gotschee (Kočevje), Sleazy Snails (Ptuj), Pridigarji (Ormož), Polska Malca (Krško) in Pure Lain (Gradec, avstrijska Štajerska). Kot gostje naj bi se pojavili še Baby zdravo, Hladno pivo in Demolition group, a po (samo)volji

moža za mešelo mizo, ki se je po nekaj dežnih kapljah zbal za feršterkerijo, je bilo koncerta konec. So it goes.

Povejmo pa, da je bilo vzorno poskrbljeno za obiskovalce. Dan prej in dan po koncertu so lahko zastoj bivali in spali v tri kilometre oddaljenem mladinskem taboru-kampu, kamor je vsako uro vozil zastoj avtobus. Je kdo omenil hipije?

Drugo obvestilo. Prav tako vzročno povezano s Front rockom, ki javnost obvešča o sodelovanju na mednarodnem glasbenem sejmu in festivalu v Bratislavi imenovanem Bratislava Liry 93. Tam je založba predstavila mednarodni založniški projekt CD No border jam in z njega skupino Pure Laine. Bratislavski sejem in festival se je odvijal na več prizoriščih, sodelovala je množica českih, slovenskih, slovinskih, rakuskih, francuzskih, ruskih, španskiških, americkih in britaničkih bendov. Kot zvezde so nastopili Faith no more in Chuck Berry.

Ob tej priložnosti uredništvo Tribune izkorišča priliko in neodvisnežem s Front rocka in KIDA podarja za uspešno promocijsko, koncertno in založbeno dejavnost našo trideseto jubilejno zlato kitaro (na zadnjem sedežu ferrarija).

By the way, mogoče bi veljalo razmisliti o Ministrstvu za rock'n'roll in ostale svobode. Da se ne bodo milijoni tolarjev več brezkoristno izgubljali v aferah in orožju. Sieg!

BORUT OSONKAR

ENO NA

LDS se je odločila, da bo ukinila TRIBUNO, ker je čez noč postala leglo nacionalistov (skinheads, op.p.). Če pa se nas ne bodo mogli znebiti, zahtevajo, da se sedež preseli v Prevalje.

Nekoč Dom JLA, zdaj velečastna slovenska institucija, NARODNI DOM, trenutno čaka na novega programskega vodja. V razpisu, ki ga je objavila mariborska mestna skupščina, je zahtevani izobrazbeni pogoj končana srednja šola. Tako bo dosedanji programski vodja, gospod VLADIMIR RUKAVINA, imel možnost vložiti kandidaturu in jo bo najverjetneje tudi dobil, saj je bil razpis po njegovi meri. Zatakne se lahko le, če se bo vmešala LDS s svojimi univerzalnimi kadri.

V procesu razdeljevanja parcel v mariborskem središču ima nekoč študentski, zdaj akademski časopis, založba in TV - HIT KATEDRA, trenutno najboljšo izhodiščno pozicijo. Podjetni zapoznani študentje so v zadnjih letih svojega urednikovanja uspeli "nadgraditi" časopis z enim računalniškim centrom next to park, z eno pivnico v Naskovem dvorcu, najnovejša Katedrina pridobitev pa je še ena pivnica v sicer težko pridobljivem atriju Mariborskega gradu.

GOBEC - 2.

LA PIOVRA

Popeljal bom ljudstvo v boj ...

INTERVJU:
SAŠO
HRIBAR

Med dolgočasnim tavanjem po grosupeljskih ulicah je pot nanesa mimo Hribarjeve "domačije" (domovanja velečastnega Saša Hribarja). Odšel sem k njemu na obisk, da bi si malce razvedril dan. In res je bilo tako! Pogovor sem posnel čisto slučajno, če bi se še kdaj počutil slaboumno. Povedal sem mu tudi, da bom najin pogovor mogoče predelal in ga uporabil za intervju za Tribuno. Ko sem ga prosil, naj me spravi v dobro voljo, je predlagal, naj ga kar nekaj v tri krasne sprašujem. Z veseljem sem odvrnil, da ga bom spraševal izključno neumnosti, kajti pričakoval sem, da bo za razliko od drugih najinih pogovorov končno odgovarjal resno. Med drugim si je kolega Hribar zaželel, da se pogovarjava o politiki.

Kakšna osebnost pravzaprav si ti?
Sem karizmatična osebnost in kmalu bom delavski razred popeljal v boj. Najprej se bom dal zapreti, kar imam že precej časa v načrtu. Zaprl pa naj bi me v Taborsko jamo.

Kako si prišel do takšnih idej?
Vse te stvari pripravljam v imenu stranke, ki še ni ustanovljena. V stranki so mi povedali, da se je pred 33 leti rodila karizmatična osebnost, in da sem to jaz. Tako kot v vsaki politiki, bom tudi jaz celo življenje samo lutka, približno tako kot Tito. Celó življenje ne bom vedel, kdo stoji za menoj, tako kot tega ne vedo niti Drnovšek, Janša, Bavčar, niti Kučan.... Do smrti bom živel kot Tito in postal nova karizmatična osebnost v Sloveniji. Še enkrat ponavljam, ljudstvo bom popeljal v boj in prevzel oblast. Potem bom pa "ta glavni".

Ali se boš dal zapreti sam? Namreč v modi je, da zapirajo po štiri ljudi hkrati.
Ne bom sam v zaporu. Jaz pa še trije župniki se bomo dali zapreti. Ena nuna bo pa na Koščakovem hribu v Grosupljem imela govor in bo poziva

vala obubožan narod, naj osvobodi Hribarja. Pa še nekaj je zelo pomembno pri vsej stvari. Zaprla me bo namreč Krščanska združena lista. Kasneje bo prišlo tudi na dan, da sta Šuštarjeva in Kučanova žlahta zagrozili, da hočeta imeti otroke krščanskih demokratov s prenovitelji. To naj bi bila edina možnost za preživetje slovenskega naroda.

Zanima me, kako se skladajo tvoji politični načrti s tem, da v teh dneh in tednih ravno krščanski demokrati in neki župnik iz Mengša zahtevajo tvoj radijski "linč" in zbirajo podpise za ukinitvev Radia Ga-Ga?

Poglej, celo življenje sem delal samo za vero. Bil sem krščen, obhajan itd. Iz zanesljivih virov pa vem, da se med sinove Jezusa Kristusa vrivajo Satanovi sinovi. Vedno se bom boril, da bo vera ostala vera, da bo kristjan ostal kristjan, da bo čim več ljudi krščeni, obračunal pa bom s tistimi "kristjani", ki vero pretvarjajo v svojo lastno korist. Menim, da vera mora biti, človek mora moliti, ljudje morajo verjeti v Jezusa, v cerkev jim pa ni treba hoditi.

Kaj praviš na to, da bodo na Radiu Slovenija odpustili 300 snažilke?

Vedno sem si želel biti snažilka. V tem času, ko se na radiu to dogaja, bom stopil v njihove vrste. To bo samo povod mojega vzpona na oblast. Si predstavljaš, kaj bodo ljudje rekli na to, da so na radiu odpustili Hribarja. Za menoj bodo stopili pravi verni ljudje in bodo prepričali tiste, ki hodijo v cerkev, da je edino vera v

Hribarja tista vera, ki odpušča vse grehe tega sveta. Skupaj z božjo pomočjo in prenovitelji (tistimi, ki bodo še vedno imeli v sebi duh Marxa in Engelsa) bomo prevzeli oblast. To se bo zgodilo približno leta 2000.

Ali boš takrat ustanovil svojo lastno radijsko postajo?

Kakšno postajo!! Takrat bom predsednik države. Začel bom vladati etatistični sistem. Ljudje me bodo sicer zabejavali, da sem drugi Tito, kar bo čista resnica. In takrat ko bom na oblasti, bom izselil cele Murgle (op.p. "barakarsko" naselje v Ljubljani, kjer živijo "živine") in Rožno dolino. To bo vse moje ozemlje. Zgradil bom 30 bazenov, rezidence bom imel v vseh občinah. Zahteval bom tudi, da me ljudje častijo.

Kakšna je tvoja vizija Slovenije pod tvojo oblastjo?

Približno en odstotek ljudi bo zelo bogatih, 99 odstotkov pa bomo prepričali, da jim gre najbolje na svetu. Važno bo samo to, da bomo ljudi o tem prepričali.

Ali boš tudi ti v tem strašno bogatem odstotku ljudi?

Jaz bom tako bogat kot nihče drug, naokrog bom hodil pa kot revež; oziroma naokrog bom moral hoditi kot revež. Celó sam bom prepričan, da sem revež. Vozil se bom z mercedesom, ljudje bodo pred avto metali še zadnje rože s svojega vrta, vendar bodo prepričani, da sem revež.

Ali verjameš v reinkarnacijo? Kajti

Sašo Hribar

foto: Tina Hauser

Sašo Hribar in Bulič

foto: Tina Hauser

to, kar ti zdaj govoriš, je zelo podobno reinkarnaciji Josipa Broza-Tita.

Strašno se bojim za svojo prihodnost, kajti župnik iz Mengša mi je prerokoval, da bom v naslednjem življenju krompirjeva plesen. Če bi se kaj takega res moralo zgoditi, potem bi bil raje lubadar...

...Zakaj ravno lubadar?

Zdi se mi, da je lubadar zelo zaposljaljena žival, ima pa toliko duhovnih in etičnih vrednot.

Zadnjič sem bil v templju Hare Krišna v Ljubljani. Imaš tudi o njih kakšno "resno" mnenje?

Želim si, da bi jih bilo čim več, da bi bil vsak človek v gibanju Hare Krišna. Všeč so mi njihove roza majčke, kar na cesti zelo dobro izgleda. Danes tudi razni roza klubi postajajo moderni, se pravi, vse je nekako v znaku roza barve. Pri Hare Krišnovcih mi je všeč tudi to, da ves čas pojejo čisto enostavno pesmico z nekaj besedami pa eno majhno harmoniko imajo, ki jo lahko daš v vsak žep. Ozvočenje imajo prav tako zelo majhno. So samozavestni. Ostriženi so tisti, ki so plešasti, in zato so še toliko bolj zadovoljni, da so v gibanju Hare Krišna. Pa vsaki babi rečejo, da imajo sicer veliko las, vendar se strižejo. Hare Krišna je prava prihodnost ravno za plešaste.

Glede na to, da je slovenska družba zelo tradicionalna (kjer družina veliko velja), me zanima, kakšen bo tvoj predsedniški odnos do družine? Družina je osnovna celica vsake družbe. Je pa res, da je največja vrednota vsakega slovenskega možakarja v tem, da ima več družin. Takšnemu razmišljanju, ki ga zagovarjam tudi

jaz, se reče "ortodoksni šovinizem" (op.p. razlage za ta pojem nisem zasledil v nobenem otroškem leksikonu).

Zabredla sva v zelo zapleteno filozofsko debato. Ker mi filozofija ne leži preveč, mi počasi zmanjkuje gradiva za pogovor.

Predlagam ti, da prepíšeš citate iz Kanta, Hegla..., vse pomešaj, vključi še Šopenhaverja (op.p. piši kao što govoriš)....

Če bom to naredil, bo še kdo izmed intelektualnejših ugotovil najino zaroto!

Ne, ti vse zmešaj, da se nihče ne bo znašel. Ti bom jaz dal knjige (op.p. pokazal je s prstom na knjižno polico 3*3 metre - samo filozofija Kanta, Hegla, Šopen...bla, bla, bla..., Descartesa itd.).

Pustiva zdaj te fore. Zanima me, kako boš hierarhično uredil svoj sistem, ko boš prišel na oblast?

Na vrhu bom jaz, do zadnjega podložnika bo vse moja zlahta, potem bomo pa še videli, kdo bo z mojimi sorodniki v dobrih odnosih.

Kakšne knjige bereš, da si tako filozofsko razgledan?

Otona Župančiča, Grimmove in Andersenove pravljice.... To so bili prvi udbaši na svetu. Tisti, ki dobro pozna Grimmove pravljice in Župančičeve pesmice, vse ve, kaj se bo zgodilo.

Zdaj so popularne afere. Kaj bi ti naredil s Hitom, Visom idr.?

Izvedel bi nekakšen Nuemberški proces, vsakemu od vpletenih bi dal ime iz tega procesa (npr. Goebels). Dokazal bi jim krivdo in jih obsodil na smrt. Potem bi jih pa tik pred usm-

rtitvijo pomilostil. Vsem bi dal nagrade, plače bi jim dvakratno povečal, še sam bi jim denar odnesel v Švico. V glavnem, še pomagal bi jim. Ko je človek enkrat obsojen na smrt, si zasluži boljše življenje.

Zdaj imaš yugota (op.p. športni traktor). Boš imel kot predsednik boljši avtomobil?

Jaz sploh nimam yugota. Folk sploh ne ve, s kakšnim avtom se jaz vozim. V garaži imam tak avto.... Samo jaz vem, kakšen avto imam.

No, no, za Tribuno pa že lahko izdaš, kakšen avto imaš?

No, prav. Imam trabanta, vendar ročno izdelanega in sfriziranega.

V današnjih časih so spet v modi osvajanja ozemelj. Imaš ti kot bodoči predsednik kakšne ozemeljske želje?

Najprej bom dosegel, da se bo odcepila Štajerska, potem še Primorska, pa Gorenjska.... Potem se bodo odcepile posamezne občine na Gorenjskem. Ljudi v Kranjski gori bom prepričal, da so za tiste iz Šentilja Bosanci. Na koncu bom vse skupaj ponovno integriral in šele potem bom pohopsal Avstrijo, Italijo, kjer smo z mafijo tako in tako že povezani, vendar po napačni poti. Jaz bom to čisto drugače naredil. Mi se bomo z mafijo drugače družili. To bodo res čustvene in prijateljske vezi. Par Dolenjcev bo zaplodilo otroke po Kalabriji (op.p. eno od domovanj italijanske mafije), pa bo. Počasí bo cel svet moj in na koncu bo šlo vse v p... m... (op.p. postaja Milice).

Imaš že kakšne diplomatske stike po svetu?

Ja, ja, tega še nihče ne ve. Imam že

veleposlanika v Togu, Zimbabveju, Centralnoafriški republiki, Somaliji; to v Somaliji je vse moje maslo. Te spopade sem vse jaz zakuhal. Tudi prvi borci v Vietnamu so bili Hribarji. Ja, Hribarji izviramo še iz Potočke Zijalke. Takrat smo tiste krapinske ljudi "prefukal".

Ker je Tribuna študentski časopis, nas bi zanimalo, če si kdaj študiral?

Ja, vpisal sem se na faks, hotel sem hoditi na predavanja, pa sem šel samo na eno predavanje in kot bi mignil so minila tri leta. Začelo se je pa tako prišel sem na faks in se pozanimal, katere predmete imam v prvem, drugem, tretjem in četrtem letniku. Vpisal sem jih v indeks skupaj z ocenami. Bistvo faksa ni, da se kaj naučiš, ampak da narediš izpite. Najlažje je, če si ocene vpišeš kar sam, ker sam najbolje veš, koliko znaš. Sam sem si napisal tudi diplomu, si podelil priznanja in pripravil podelitev priznanj. Kaj hočeš, danes smo tržno usmerjeni. Poiščeš si sponzorja in ta ti kupi častni doktorat katerekoli univerze....

Kam si šel pa na absolventski izlet?

Hmm, to vprašanje pa kar spusti... Kaj je že to absolvent? Hmm, ciciban, pionir, ..., lopov. Absolvent pa res ne vem, kdo je.

Po pogovoru mi je Hribar predlagal, naj si nadaljevanje intervjuja kar zmišljujem, in da bo vse, kar bom napisal, držalo. Kljub njegovemu blagoslovu sem se odločil, da bo zaenkrat smeha dovolj tudi za izvoz. Zahvalil sem se mu za pogovor, spila sva še par litrov vode in odšla malo žurat po Sloveniji.

n e p o g r e š l j i v i

TRŽENJE 1

Spet nazaj! Najprej Business Week (27/5): pivovarna in pisateljica romantičnih romanov skupaj v osvajanju trga. Nenavadna zveza, boste rekli. Morda, toda, kakor doslej kaže, prav tako perfektna partija. Ameriška pivovarniška družba Adolph Coor je namenila kar 300.000 \$ (ameriških dolarjev) za marketing knjige *Perfect* avtorice Judith McNaught, ene od "ikon sodobnega ameriškega romanticizma". V romanu je glavni junak nepismena ženska (dama seveda postane pismena), ki na koncu odkrije seks in najde srečo s filmskim zvezdnikom. Coors promovira knjigo kot del svoje 40 mio \$ vredne petletne kampanje proti nepismenosti (!)?... In trud očitno deluje. *Perfect* je bila na 10. mestu *New York Timesove* lestvice najbolj prodajanih knjig (9. maja), od 15. aprila, kar so knjigo spustili v prodajo, pa je kar 6000 bralcev odposlalo dopisnice, ki jih je knjigi priložil založnik Pocket Books, da bi dobili več informacij o programih opismenjevanja... Si predstavljate Union ali Laško, ki bi sponzorirala kakšnega slovenskega pesnika?

TRŽENJE 2

Še bolj briljantno idejo pa si je omislila pisateljica Penny Wallace iz San Franciscas, ki je prejela več kot 150 klicev od moških, ki so odgovarjali na oglas za njen "1977 Chevy Malibu Classic". Ko je spoznala, da je odkrila nov "naravni vir", je v nekem lokalnem časopisu zagotovila bralkam, ki želijo spoznava)ti moške, da je bil njen oglas "za porscheja, letnik 1962 (!)", pod "RABLJENI AVTOMOBILI". Pravi način, da se pritegnejo ta pravi moški. Možje, ki so se ji oglasili, so bili na pogled privlačnejši, vitkejših linij in samozavestnega vedenja; za razliko od moških, ki odgovarjajo na "ZASEBNE STIKE", niso živčni. Wallace pojasnjuje, da so možje, ki ljubijo hitre avtomobile, "lovci na velike živali" in da je "pri moških z misijo nekaj srhljivega"... Študentke, veselo na delo, Salomonov oglasnik čaka. Nikdar se ne ve!

TRŽENJE 3

Vam manjka denarja? Papežu ga. Oziroma, vsaj tako izgleda. Ameriška katoliška cerkev je nedavno prekinila s stoletno tradicijo (dolgo je že, kar je prodajanje podobice sprožilo val reformacije) in podpisala nekaj prodajnih pogodb, da bi pokrila 25 mio \$, kolikor ocenjuje, da jo bo stal prihod papeža Janeza Pavla II. pa še kakšnih 150 000 vernikov na Svetovni mladinski festival, ki bo avgusta letos v Denverju. Med vrsto najrazličnejših proizvodov, ki so jih licencirali in ki bodo kmalu na razpolago v nekaterih trgovskih verigah, so npr.: čule, očala, majice in celo periskop, imenovan the Pope Scope. "Brez strahu," pravi g. Paul Hoffehein v *Fortune*-u (14/7), "cerkveni organizatorji niso izgubili vsega dobrega okusa"... Med idejami, ki so jih zavrnili, je tako bilo milo "Pope on a Rope"... Licenčnik John Lemke, tudi predsednik FAME (Famous Artists Merchandising Exchange) je na vprašanje, kako se mu zdi delati s cerkvijo odgovoril: "Nune so kar kul. Vendar, če rečeš kaj narobe, te bodo še zmerom hotele udariti po prstih."

JUNIJSKI FAKT

Ni lepšega, kakor v debati preiti od (cerkvenega) biznisa k seksu. Veliko zabave v poletnem času: ameriški Playboy (maj 1993) trdi, da skoraj 30% ameriških najstnic in najstnikov izgubi nedolžnost hitro po koncu šolskega leta, v juniju ali juliju. Pri nas bo tega manj - letos bodo glavni krivci za to srednješolski učitelji, ki so se tik pred koncem pouka spomnili stavkati, nič dosegli, sprožili vrsto novih štrajkov in - kar je najbolj žalostno - zagrenili konec leta marsikateremu dijaku ali dijakinji, ki tako prav gotovo ne bosta dosti razmišljala o razdevičenju. Učiteljice so vsega krive - če pa so dobre, je treba jebat njih, da se razmnožijo.

VEČ SEKSA, MANJ KOND...

Nova vseameriška študija znanega Alan Guttmacher Institute-a pa razkriva, da je v ZDA poraslo število spolno aktivnih najstnic z dvema ali več partnerji, in sicer z 39% v 70. letih na 62% v 1988. V celoti je študija ugotovila, da le ena od petih žena vztraja na uporabi kondomov in da uporaba kondomov ni narasla med dekletih z več partnerji. Te ugotovitve so med zdravniki povečale zaskrbljenost, da ljudje še vedno ne jemljejo resno tveganja nevarnih spolnih bolezni...

"VEČ SEKSA, MANJ KOND..." - OZNAČENO ZA OUT

AUSTRAL-AZIJA

Avstralska federacija organizacij proti AIDS - u pa po pisanju *The Washington Blade* - a išče donacije v obliki zrabljenih dildojev alias umetnih penisov, ki da jih rabi za učne pripomočke na Tajskem, v Maleziji in ostalih "deželah v razvoju". Instruktorji varnega seksa pravijo, da z uporabo korenja, banan in ostalih faličnih sadežev domorodcem enostavno ne morejo dopovedati, kar bi radi... Kaj pa Kitajci? Sodeč po nedavni raziskavi spolnih navad med njimi, je delež tistih parov, ki spolno občujejo samo z oblačili na sebi, kar 87%! 80% vprašanih Kitajcev smatra masturbacijo za nemoralno, pred poroko pa jih je imelo spolne odnose - 23%.

KO TO TAMO PEVA...

Ob sredah zvečer na RGL? V ZDA bi bilo to rahlo drugače: višina kazni, ki jo je FCC namenil delodajalcu g. Howarda Sterna, ki je neko jutro na svojem radijskem programu vodil diskusijo o erekcijah, masturbaciji in homo-seksu: 600.000 \$. Višina kazni NBA za g. Charlesa Barkleya (Phoenix Suns), ker je slučajno pljunil na osemletno deklico: 10.000 \$. Kazen zvezne države Teksas za moža, ki je bil aretiran zaradi posedovanja štirih mitraljezov in petih dušilcev: 1000 \$.

NEMOJ DA IDEŠ MOJOM ULICOM...

Sodeč po Gallupovi anketi tisoč dveh Američanov, je odstotek tistih, ki so dejali, da imajo pištolo - 25%. Med tistimi, ki jo imajo, jih 22% še nikdar ni streljalo z njo, 43% pa jih je dejalo, da je nabita! Odstotek lastnikov revolverjev, ki imajo svoje orožje v avtu: 39%, odstotek tistih, ki jo nosijo s seboj: 23%, odstotek tistih, ki ne vedo, kje je - 6%!

OH, ŠKANDAL!

V decembru 1992 je moral Health Johnson, študent na Colorado State University sneti svojo sliko z razstave v Lory Student Center. Poimenovano kot "*Sesame's Threat*", je Heathovo platno prikazovalo Muppetova junaka Berta in Erniea v intimnem položaju, medtem ko Big Birdščije skozi okno. Children's Television Workshop je univerzi zagrozil s tožbo, če slike, ki da krši predpise o avtorskih pravicah, ne uniči. Univerza je sebi v ugled prepustila odločitev o nadaljnjem razstavljanju dela samemu avtorju, ki je platno nato odstranil prostovoljno. Heath ga je nameraval zamenjati s povečano kopijo pisma, ki je sliko cenzuriralo, ne vemo pa, če je svojo namero tudi uresničil.

KDO NE BO UMRL OD LAKOTE

Zanesljivo ne bodo poginili zaradi lakote tisti, katerih imena so objavljena na tabeli. Najbogatejši človek na svetu je še vedno, sedaj 46-letni, Sultan Haji Hassanah Bolkihah Mu'izzadin Waddaulah, ki je oktobra lani praznoval 25-letnico svojega prihoda na prestol svoje nafti plavaočne države Brunei. Tudi ostali med prvih 10 so še zmerom isti, razen (!) bratov Mori (Minoru & Akira), ki sta se na seznam prebila naenkrat, potem ko je zgasnil njun oče Taikichiro, o čemer je pisalo tudi slovensko časopisje, in sester Cox, ki sta lani nekako uspeli izgubiti bori 2.4 mrd \$. Že nekaj let zapored siromaši tudi Elizabeta II. Med najbogatejšimi desetimi so štirikrat Američani, dvakrat Japonci, Angležinja, Šveda, ki živita v Londonu, (Saudov) Arabec in - omenjeni sultan. Kuvajtski šejk je na 11. mestu (7.0 mrd \$), na 12. pa vse do letos najbolj znani ameriški samec William Gates III (6.7 mrd \$), bolj znan kot Bill Gates, šef Microsofita ki je s svojimi 37 leti tudi daleč najmlajši med prvimi 30 bogatini... Ne zafrustrirajte se ob pogledu na njihovo bogastvo! Nekateri so začeli iz nič. Poleg tega vam za udobno življenje tako ali tako ni treba več kot kakšnih 5 mio \$ v šusu ali, recimo, 20 000 \$ na mesec. Hm... Ampak - si zamislite, da bi slovenska vlada poskušala pregovoriti sultana, da investira kaj od svojega bogastva pri nas? Recimo, da mu za kakšen milijon prodamo Titove ladje, ki si jih baje tako zelo želijo Hrvati...

milijard \$

1. sultan Haji Hassanah Bolkihah	37.0
2. družina Walton	23.5
3. družina Mars	14.0
4. brata Mori	13.0
5. brata Newhouse	10.0
6. kralj Fahd	10.0
7. John Werner Kluge	8.8
8. brata Rausing	8.5
9. kraljica Elizabeta II.	7.8
10. Toiči Takenaka	7.1

GLOSA I S T R I

Kako smeha vredni so vsi oni Slovenci, ki se dan na dan s solzami v očeh spominjajo, kako so izgubili lepo svojo Koroško. Ušla jim je, ker so bili tiho kot ritke in si niso upali spustiti glasu od sebe. Pizda, kar dvakrat jim je ratalo! Najprej 1919, pol pa še 1945. Drugič so jo vsaj dobro prodali. Dobili so možnost, da pobijejo 20 do 30 tisoč svojih mulcev. Potem so v zameno uvozili nekaj deset tisoč bratov, da žene in punce postreljenih Slovencev ne bi venele v celibatu. Dober plan njihovih rdečih bratov, a ne? Ne moremo imeti enonacionalne Slovenije!

Tako so ponosni Slovenci prodali Koroško, a ni jim bilo dovolj. Slabih deset let po drugi prodaji Koroške obdarijo naši zavedni Slovenci brate Hrvate s cono B, Kardeľju je kot mejna reka Dragonja bolj všeč od

Mirne. Kdo bi hodil tako daleč čez mejo?

A Koroško so Slovenci dvakrat zapravili, zakaj bi Istro le enkrat?

Sedaj se meja vleče dokončno, sedaj imajo priložnost, da podarijo sosedom še eno slovensko manjšino, da se jim dežela ne bo nagnila od sramu nad izginulimi koroškimi rojaki. Kako lepo bo — na vsaki strani ena izginjajoča, prodana manjšina, Korošci na severu, Beneški Slovenci in Tržačani na zahodu, Porabje in Štrigova na vzhodu, Istra na jugu. Kako uravnoteženo!

Teško bi bolje zrihtali.

GLAS IZ ZAHODA

U A A A M E A S Y Y Y, E N D I ' Z R E D !

Gimpel Eck je, kot smo zadnjič že napovedali, dobil nove sile v obliki Red Sonje, čudovitega bitjeca, ki ima poleg lepih oblin še to odliko, da zna dobro pisati. Tako bo poleg turbo libida poskrbel za znatno višjo kvaliteto Gimpel Ecka. Če drugače ne, pa tako, da bosta MC Ashtray in Easy Mucy tekmovala, kdo bo boljše delal, da bi si pridobila njene simpatije. Seveda ima ena taka lepota tudi svoje slabe strani. Zgodilo se je namreč, da je Mucy, ko jo je prvič zagledal, tako močno rinil vanjo, da je strgal verigo, na katero smo ga imeli privezanega, podrl steber, skozi katerega je udaril bližnjico do Sonje in povzročil, da se je cela Kersnikova 4 pogreznila za 15 centimetrov v barje. To je povzročilo odtrg druge ketne, na katero smo imeli privezanega Ashtraya, ki je takoj vzel kanto barve in prebarval pred stavbo parkiranega policajskega golfa v rdeče. Bog ve, zakaj. V glavnem, katastrofa. Ženske so nam vsem v vzpodbudo, pobudo in pogubo. Kakor za koga.

V pogubo nam je še marsikaj. Take a lookni našo politiko. Spet, boste rekli. Ja, spet. Kam rinemo? Smo se znebili tega Balkana, zdaj pa hočemo v Evropo? Ja, a enkrat ni bilo dovolj? Mislim, poglejte malo okoli sebe, ko boste otovorjeni z ruzaki, spalkami in armaflexi potovali po Evropi mili, ne naši, ampak njihovi. Ko se boste vrnili domov, si vzemite še dva tedna za Slovenijo in si jo dobro ogledajte. Kaj boste videli? To, da bi morala EVROPA prositi za vstop v Slovenijo. Guarda questa merda. Recesija, terorizem, problemi z gosti n' bajtarji, neofašizem, standardi v kurcu, to je Evropa. Evropska skupnost je kup senilnih sentimentalnih penzionerjev, ki mislijo, da so bog i batina. Ampak ES lahko pokaže samo ARIANE rakete in še kak tak blesav (neuspešen) projekt, za kar pa me težko boli vsebina gat. A hočete še? Recimo, avtomobili? V Italiji danes vidiš tisto, kar smo pri nas vozili za časa komunizma, sam krš, tudi drugod imajo v povprečju že slabše avte od naših. Ceste naših "zahodnih" sosed niso nič boljše od naših, več je štiriinsovoznik, ki jih pa mi itak ne rabimo za teh par ovinkov. Še kaj? Nezaposlenost imajo zunaj tako, da se ti v rit zmeša, tolk štrajkov imajo, da se nihče več ne spomni, kako je, če se NE štrajka... Ej, in mi silimo v ta drek? Ne me basat! Mi bi morali lepo Evropi zagroziti, naj ga neha srat, če ne bomo uvedli embargo, zaprli meje pred gastrabajtarji iz Nemčije, uvedli vize za države ES... Tako je treba, ne pa da jim v rit lezemo, saj nismo Bolgarija,

al pa Hrvaška, da Bosne i Rasturcegovine ne omenjam. Oni res rabijo ES. Slovenije pa noben senilen pohlepnež ne bo molzel, še manj mu bom pa za to še v rit lezel. FUCK OFF EUROPE!!!

Ej, saj Evropa ni tak šit. Poglej Dulbinerse, na primer. So prišli, rasturili in vsadili v mnoge naše mladce in mladke in mladičke željo po tem, da bi tudi pri nas imeli tako folkloro, ne pa tisti Zmetne vrrrrniceee, berte videomeeeeh, pojejte svoj televizor in vohajte drek. Saj pravim, če si lačen, pij, če si žejen, jej, če hočeš crknit, crkni dokler si še živ. Umro pred sam kraj života. Po drugi strani, Fejt Nou Mor so bli pa poda. Umrl, še predeh so umrli. Ja, pa saund na koncertih pri nas je tak, kot aljbanska plehmuzka. Pihajo plehmuzkontarji na plejbek iz tranzistorja Ravno tako se je slišalo na Fejtih. Ja, pa cel koncert smo čakal na Ajmizi, potem so ga pa dal za bis. Saj smo samo zato hoteli slišati bis, da bi slišal tisti Uuuuaaamiiiiizeee. Uaaa, mize. Sej mam Evropo tukej pri nas. Pa ne samo Evropo, ampak tudi Ameriko. So prišli v Marilboro-Defunkt. In folk je po treh urah ful norenja in ful savne, ej švic, ej, pa spolzko rata po tleh od samih trupel, pa pivo so imel, na fejtournor so imel samo uni, pa še tega je po dveh komadih zmankal, ker je folk samo za šankom visel. Kó z užitekóm rečeš, NEEEE!!! Aja, difantk. Ej, čudo prečudno, na difantkih je bilo pol Ljubljane. Kul, ne? Pa še Pattonova punca je grda kot buldog.

Mislm, kvajzejto, a je Gimpel ratal mjub rubrika,

al kaj? Čujte te pa bumo malo po štojersko zavijali, nej tak? Kon se pokeroš Pišta? V Ištambol. Kamo? Te sem kupo traktor in sem dobo frej korto v Ištambol. Samo, jebiga, ne vem, a bom šel s tistim biciklom, ki so mi ga gratis dal, al bom moral s traktorjem v Ištambol. Cuj Pišta, bolj v Ištambol neg na Šentilj mejo zapirat. Ej, saj res, zato pa je bila taka reklama za traktorje na televiziji, ker so jih kmetje fulka nove rabili, ker so jim jih vsak dan ene pet do deset s šleparji na Šentilju v palačinke predelali.

Zunaj pada dež. Ne, brez veze. Kako naj grem zdaj na faks, pa superge imam zluknjane, mislim, radius dva centimetra luknja. Pa lase sem si opral. Ha, je rekla Sonja, da bi me rada videla, kako zgledam blond, zato naj grem kar na dež. ??? Ja, kislina, pa to, ej, greš na dež, naravno barvanje las. Saj se mi je zdelo, da malo rdečkasti postajajo...

Zadnjič, ko je imela Red Sonja Sonček tisto rdečo miniko in je dež padal, je morala skakat čez luže in se ji je izrez (okej, pa razpork, kakor kdo temu reče) na kiklici razparal do pol riti in je spet požela velik apjavz. Rad imam dež. Zdad greva s Sonjo malo ven, mogoče se ji še kaj strga... Cao!

ŠKRABATA: RED SONJA & EASY MUCY
SLIKO ČIST SFALIL M.C. ASHTRAY

OD NEKDAJ LEPE SO

Oh, what a miss!

LJUBLJANKE SLOVELE

DDan radosti je minil brez izbora Miss Univerze, na veliko žalost tistih študentov, ki so se v Križanke zgrnili pretežno ali predvsem zaradi tega. Uradna razlaga: le 6 prijav, ergo: izvajati je nesmiselno. Napaka! Miss Univerze bi bilo treba izpeljati, pa čeprav bi bila na razpolago ena sama misica. Nekje in enkrat je treba začeti. Če je ljubljanska študentarija v povprečju skromna, poštena ter ponižna in če študentke nerade kažejo svoj jošk in

celulit (razen na plažah), ni treba demoralizirati še tiste manjšine, ki bi stanje ne-kulture telesa zmogla ne-sramno spreminjati. Končno, tudi tista prelestna bitja, ki jih v svojih regionalnih pregledih ameriških univerz npr. kaže Playboy, niso tako zelo lepa, če gledate fotografije dlje in pozorneje. To seveda ne implicira, da med ameriški študentkami ni lepih - najbrž pa je tudi v ZDA to tako, da je lepota najlepših pač rezervirana "za nekoga" in se ji zato ni treba navedati raznim fotografom. Razen če gre za nečimrnost in/ali željo po slavi, ki jo je v Ameriki ob priložnosti vsakdo dolžan izkoristiti. Miss! Katera univerza na svetu pa sploh ima najlepša dekleta? To se je vprašal celo Fortune, elitna mednarodna poslovna revija, in glede na analizo tistih nekaterih podatkov, ki so sploh kdaj bili na voljo, predpostavil: Harvard! Zakaj spet - Harvard?... Fortune se je oprl na nekdanjega profesorja na univerzi John M. Olin, Ernesta van den Haaga in njegov rokopis "Ali naredi demokracija dekleta čednejša?". "Ko sem živel v fašistični Italiji, so se mi dekleta zdela dokaj neprivlačna, ko pa sem se po Mussolinijevem obešenju in vrnitvi demokracije vrnil, so dekleta izgledala lepša," piše van den Haag in obenem zanika povezanost opažanja s svojo preferenco do svobodnih volitev. Fortunov komentator se strinja:

"Dekleta so lepša v svobodnih deželah"; argumentira svoje stališče s primerjavo Vzhodnega in Zahodnega Berlina leta 1963 (slednji je seveda bil superiojniji) ter zaključuje, da so "izven filmov o Jamesu Bondu bile lepe sovjetske ženske vedno redkost" (!??) No ja... Kako to? Van den Haag ocenjuje, da se seksipilnost (iz ang. sex appeal!) v totalitarnih režimih - ki značilno zatirajo vse poskuse samostojnega izražanja - uvršča med politično neprimerne pojave. Druga plat odgovora je, da je v "svobodnih gospodarstvih", v katerih je (oz. je vsaj doslej bil) praviloma višji standard, privlačnost omogočena večim ženam! Dober zobozdravnik in ustrezna nega kože sta bolj na razpolago ljudem z denarjem. Prehrambeni pouk: v Evropi in ZDA študije vztrajno prikazujejo močno negativno korelacijo med višjim družbenoekonomskim položajem in debelostjo!... Še en razlog za višje ocene seksipilnosti med bogatejšimi ženskami je to, da se dobroizgledajočim mladenkam kar uspeva poročati s premožnejšimi dedci, kar potrjujejo celo nekatere raziskave in eseji, med njimi "Koristi od biti privlačen: različne obresti za moške in ženske". Avtorja, sociologa J. Richard Udry &

Še ne filmska zvezda Sharon Stone aprila 1990.

Bruce K. Eckland z University of North Carolina, sta izvedla fascinirajočo poizvedbo: več kot 1300 moških in žena v 40-ih sta rangirala glede na fizično privlačnost. Range, ki so temeljili na srednješolskih fotografijah posameznikov, so nato povezali z dohodkom in drugimi merili družbenega statusa. Rezultat: med ženskami je bila čednost v močni korelaciji z dohodkom - ne toliko z lastnim zaslužkom kot s celotnim družinskim (!), torej prihodkom gospodinjstva. Gospoda ugotavljata: "Tu je odnos jasen in skoraj linearen. Bolj privlačna je ženska, višji je njen gospodinjski dohodek..." Privlačnejše se torej poročajo z bogatejšimi?... Medtem ko je v individualnih primerih seveda vse mogoče, lahko domnevamo, da so hčere iz teh zakonov tako pametnejše kot čednejše in da izstopajo iz povprečja. Udry & Eckland zaznamujeta, da na splošno "prihajajo zelo privlačne ženske iz družin, v katerih ima oče višjo izobrazbo, visok delovni položaj & visok dohodek" (oppa! študentje!). Mlada dekleta, ki izhajajo iz takšnih družin, imajo navadno tudi boljše predpogoje za visokošolsko izobrazbo. To potrjuje tudi profesor psihologije vzgoje na University at Berkeley Los Angeles, g. Arthur Jensen, ki pravi, da je med svojimi dolgoletnimi predavanji po ZDA opazil in mu je sčasoma postalo očitno, da so najlepše študentke prav na najelitnejših univerzah. Če torej vzamemo Harvard za najelitnejšo obstoječo univerzo v Ameriki (in na svetu), potem je Fortuneova šaljiva predpostavka nemara le ustrežajoča...

Miss, Miss

Komentar: tudi Sharon Stone je pozirala Playboyu, preden je udaril Basic Instinct; na straneh taiste revije ne boste videli deklet s Harvard-Radcliffa. Najlepšim in najbogatejšim se ni treba navedati. Naših deklet, kakršna pač so, se ni treba sramovati. Zatorej, čimprej izbrati najlepšo študentko Ljubljane - kakor je bilo zamišljeno in kakor ŠV obljublja, narediti študentski basket-team, združno naskakovati Evropo in sploh jebati mater vsem po vrsti!

MIODRAG DJURDJEVIĆ

NAŠI RAČUNALNIKI SO PREPROSTO ODLIČNI!

**S KONKURENČNO PONUDBO, ZNANJEM
IN IZKUŠNJAMI SMO PRIDOBILI SLOVENSKE KUPCE**

računalniki **GAMBIT**, svetovanje, tiskalniki
EPSON, računalniški inženiring, lokalne mreže
NOVELL, servis, risalniki **ROLAND**, modemi in
telefaksi **ZYXEL**, zastopstva, monitorji **EIZO**,
programska oprema, **DEICO**, izobraževanje, **SMC**

GAMBIT™
ODLOČITEV POSLOVNIH LJUDI

GAMBIT TRADE, Ljubljana, tel. 061 341 390, 061 341 715, fax. 061 343 938
SAGA, Nova Gorica, tel. 065 21 131, fax./tel. 065 32 322

Spominjajoč se starega vica o premoženju Mihe Marinka ("Kako smo dobili hišo, Mihec?" "Delal smo, delal.") uredništvo Tribune razpisuje nagradno uganko - "kolikšen del ministrske plače je dal vsak mesec na stran Igor Bavčar, da se je leto tega lahko vselil v novo hišo na Murglah?"

Nagrada? Velika pica pri Julči za dva reševalca. Rok? 10. julij.
Izbrali bomo najbolj eleganten odgovor.

Na pobudo dr. Petra Glaviča (LDS) svet mariborske univerze ni sprejel kandidature Ludvika Toplaka (SLS) za rektorja, češ da kandidat ni dovolj mednarodno uveljavljen, da bi kot rektor popravil omajani ugled mariborske univerze. Najbrž bo tako ta omajani ugled obvisel na majavih nogah nekoč cenjenega rektorja Križmana, prijatelja LDS, dokler stranka ne bo našla treznejšega nadomestila. Voščimo sožalje Univerzi v Mariboru.

Dr. Manca Košir je nekoč (1987-88) naredila Tribuni precej sitnosti, ko je osvaja Mačkovega sina, ki je na njeno pobudi postal predsednik časopisnega sveta. Kasneje se je dala krstiti in smo jo videvali s Peterletom. Drnovšek, kaj še čakaš?

Za pozornost, ki nam jo je nedavno namenil mariborski Večer, se pristočno zahvaljujemo. Ko je "slovenska pomlad" prinesla na položaj sedanjega urednika Večera, Milana Predana - Pipija, so naši štajerski znanci pričakovali radikalno

boljši in celo dober časopis. Žal je Pipija premamila Mussolinijeva misel, da se pomena vodilnih kadrov ne meri s kvaliteto dela, temveč z metri preproge med pisalno mizo in vrati pisarne.

Udeleženci majskih Lampijončkovih iger v Mariboru so lahko opazovali močno nalitega rektorja Križmana, ki je zelo vztrajno dvoril neki študentki. Blagor univerzi, kjer so tako sproščeni, da se ga rektor lahko mirno javno napije, in kjer še pijani rektor uživa spoštovanje študentov in potrpežljivost študentk! Ko bi bilo v zatohli Ljubljani kaj takega mogoče!

Ljubljansko sodišče je nedavno začelo sojenje proti mlademu ustanovitelju KPS. Grozi mu več let zapor. Fant je pred tem osem mesecev preždel v priporu, kjer se mu je skoraj zmešalo. (Naši pripori so hujši od zaporov, čeprav naj bi priporniki veljali za nedolžne.) Sodni razlog? Navajanje h goljufiji. Vse postane jasnejše, če vemo, da je nesrečni mladenič lani pomagal postavljati na noge še eno izzivajočo stranko - Jelinčičevo SNS. Ker je nekoč prej sodeloval pri nastajanju Ruplove/Bavčarjeve SDZ/DS in Tomšičeve/Pučnikove/Janševe SDSS, je nedvomno vedel, kako in ZAKAJ.

Trojica študentov fizike je doživela, da jih je prof. Rupel ob izhodu na ljubljansko obvoznico skoraj povozil s svojim XM. Jasno! Imeli so samo jugota, njemu se je mudilo na vikend, in na zadnjem sedežu je sedel štopar, ki ga Rupel sovraži.

GOBEC - 3.

ENO NA

MORILCI SO MED NAMI

Sošolec, ki se je v zadnjih letih prigural do kar uspešnega podjetnika, mi je maja besen in zgrozen govoril, kako se je v podjetniški družbi postaven štiridesetletnik hvalil, kako je nekaj let nazaj kot delavec SDV UBIJAL LJUDI. S podrobnostmi. Uspešen poslovnež z lepim avtom, družino in vsem, kar gre zraven. (Mimogrede bodi rečeno, prasca po naključju poznam.)

Pridružujem se mnenju, da je predvsem po zaslugi 3xB - Bavčarja, Brejca in Bučarja - zločinski aparat udbe oz. SDV ohranil družbeno moč. Verjamem, da so ti podjetniki, profesionalci, ki jih je izšolala zločinska državna agencija, substrat, iz katerega je zrasla slovenska mafija. Verjamem, da se ta camorra državi smeje, in da ima, upoštevajoč relativno moč države in mafije, za to vse razloge. (Z mafijskega stališča ima slovenski narod državo najbrž zato, da ta država njenim članom omogoči legalno bogatenje in udobno, varno, ugledno življenje.)

Verjamem, da sedanja SLO demokratična politika to mafijo občuduje in posnema. Da so možje, kot je zgoraj omenjeni zadovoljni eksekutor, trendsetterji slovenske družbe. Pripravljen sem verjeti, da je Igor Bavčar morda res najbogatejša oseba v Sloveniji, če ga kolega Janša ne prekaša. Pripravljen sem verjeti, da bi bilo za državljane bolje, če bi bil kakšen poslovno uspešen heroj slovenske pomladi malo "revnejši". A "zlato" me manj skrbi od krvi.

V osemdesetih letih sem dokaj naivno verjel, da država v Sloveniji ne ubija več. Slišal sem spomine na znance znancev, ki so izginili v 50-ih, ker so preveč odpirali gobec, a verjel sem, da so ti časi minili. Potem je pomladi '91 tedanja podpredsednica Sveta SDZ (stranke štirih zelo državotvorno ambicioznih ministrov), bojda na poti na sejo Sveta, kjer naj bi nameravala odstopiti s funkcije in izstopiti iz stranke — v politično občutljivi pomladi '91, ko bi to dejanje lahko sprožilo razcep v stranki, ki je potem razpadla šele v varnejši jeseni istega leta — doživela svoj samomor. In nekaj starih kolegov iz demokratičnega gibanja 80. let, ki smo dobro poznali vodilne osebe v tej stranki, nas je zgroženo in obupano reklo, "ubijati so začeli, prasci." Rudi Šeli-

go mi je takrat rekel, da je šel povpraševat pri znanjih pokojne in da je končno verjel, da je bil samomor pravi, nek drug znan znanec, ki mu ne bi rad naredil težav, mi je v daljšem pogovoru rekel, da so punco psihološko zgonili v smrt, in sedaj sem pripravljen verjeti, da ji ni nihče direktno pomagal umreti. Takrat sem dvomil, in sem skušal diskretno ugotoviti nekaj čisto tretjega. Namreč, verjel sem, da imata Igor in Janez na voljo aparat, ki lahko koga odstrani izpod nog. Verjel sem, da je Igor dovolj podel. Janez pa dovolj fanatičen, da ne bi imela moralnih pomislekov, in kolikor sem poznal stvari, varnostnih mehanizmov ni bilo, ne državnih ne civilnih, oziroma niso delovali. Nisem pa vedel, ali obstaja "navada, da se ubija". Potem sem govoril s študentom, ki sem ga preko skupnih prijateljev spoznal poleti '88, ko je bil še skoraj bruc (diplomo ima že skoraj v vezavi), in človek mi je izjavil, kako je njegov stric v 80. letih sodeloval v izvensodni eksekuciji. Fanta dovolj dobro poznam, da verjamem, da mi je govoril resnico. Povedal mi je še za drug podoben recenten dogodek.

In tako se ne morem več smehljati analizi starejšega prijatelja novinarja o spopadu v SDSS jeseni '90, da bi tedaj, če bi uporniki v stranki dobili še eno rundo, Pučnik verjetno dal ubiti človeka, ki je bil v revoltu najbolj izpostavljen.

Čudežna deželica. Ni čudno, da se pametni ljudje raje ne dajo zvabiti v konfliktno situacijo, in da kreativno reševanje konfliktov ni del splošne kulture. Če bi bil pogumnejši, bi letos za obletnico tiste smrti dal na radio pesem "Salvador" — so se vam je kdaj ujeli v uho verzi — "ne pozabi vzeti osebne, ko boš hodil po ulicah / ... sodniki, ki te obsodijo, nimajo imen / ... tudi junaki morilcev igrajo nogomet..."? A spominjam se članka pisatelja Gabriela G. Marquiza o osebnih odločitvah sodnikov v Kolumbiji, iz revije Granta.

Torej mi dovolite, da rečem tole, in če se motim, bi bil zelo zelo vesel:

Verjamem, da je Igor Bavčar naročil umor Ivana Krambergerja. Verjamem, da sta bila Brejc in Janša zraven. Verjamem, da sta Rupel in Spomenka poki-

mala ali pogledala stran. Da se je France Buča nedolžno in dečkovsko smehljaj, kot vedno, kadar zraven pri kaki svinjarji. Verjemem, da se je Peter strinjal, ali pa je bil preneumen, da bi razumel, za kaj gre. O Pučniku ne bom govoril, ker se s prevelikim gnusom spominjam njegovega prezira in mrznje o Krambija iz volitev '90.

Kakorkoli, ti politiki vedo, kaj se je zgodilo. Morda je to, kar sem napisal, da verjamem, dobesedna resnica. Morda je zgolj poetična resnica in se je v božjih očeh zgodilo le to, da je na smrt pijan kmet pomolil puško skozi okno in ustrelil nekam proti eni od strani neba in po naključju dobro zadel Krambija. Bog ve, jaz pa verjamem, da je Igor Bavčar naročil umor.

In da so zgoraj omenjeni poskrbeli, da morilci zadovoljni bogatijo med nami.

Naj bogatijo, ko bi le zgolj bogateli, a mislim na mulčka, ki je sedaj nekje v gimnaziji in bo čez nekaj let morda pisal za Tribuno ali kak underground študentski list članek z naslovom "Morilci nam vladajo" *Let's think about solidarity, guys*. Končno smo si tej mali deželi vsi sosedje. In kako se boš imenoval človeka, če nisi pripravljen varovati svojih sosedov? Povedal sem.

SAMO RESNI

RECIMO BOBU BOB ROCK

Milan Kučan vsekakor zasluži mesto v pozabljivi zgodovini "mirnega in dostojanstvenega" prehoda v postsocializem, ki ga pesniško navdahnjene duše imenujejo demokracija. Slednja nam je poleg reklam za Coca Colo in Marlboro prinesla še najbolj črno obliko kapitalističnega izkoriščanja, ki ga polpismeni apologeti imenujejo "svobodno podjetništvo". Gospod naš Milan (edini Kučan) je sicer deležen vseh mogočih kritik na račun rdeče črne sockomunistične preteklosti, resnica (težka beseda) pa je ta, da ni storil prav nič zoper demokracijo v Sloveniji (kakor tudi ni storil prav nič za demokracijo v Sloveniji). Enako zadržan je bil do zdravih sil in štorastega Demosa. Kolo vladanja se je zavrtelo naprej po ustaljenih tirih in ga potegnili s seboj.

Vedno je bil majhen, siv, ponižen, skromen in preudaren (še danes ne zmora na vprašanje, ki zahteva da ali ne, odgovoriti z da ali ne). Nekoč davno je celo bratom Srbom pokazal potrebe prvotne akumulacije kapitala v severni provinci in je demonstrativno zapustil sejo vrhovnega sovjeta. Sonja Lokar je takrat tako jokala, da so se še meni orosile oči. Takrat se je nam, delovnim ljudem, ženskam in občanom prirasel k srcu. Slutili smo sicer, da nas nekdo grobo posiljuje v glavo, a zaradi pomankljive izobrazbe nismo bili sposobni povedati "kaj nas boli". Kakor že, danes je Kučan, kot Triglav in goveja godba, že zakoreninjen v slovenski mitologiji, po kateri sicer lahko pljujemo, pa se je ne prime noben pljunek. Za likom predsednika stoji ogromna armada bebastih in nevrotičnih gospodinj, ki berejo (če že berejo) samo Victorio Holt, Nedeljskega in Jano (tam med jedjo berejo, da ni zdravo jesti med kosilom). Ta mirna večina ne bo nikoli pripravljena sprejeti dejstva, ki na kakršenkoli način podira lik Veličega Brata.

Spomin je kratek in ciničen. Da je morda France Tomšič karkoli prispeval k ustanovitvi prve stranke v Sloveniji, ki ni prepovedala drugih strank, je že pozabljeno, kot ga je pozabil nek star predvolilni plakat, ki je propagiral vseevropsko socialno demokracijo. Jebi ga. Papež ima mogoče boljši spomin in se globoko zamisli, ko v svoji palači sprejema bivše komuniste, ki zastopajo bivše socialistične države. Dobrohotno jih treplja po rami, ker smo konec koncev vsi božji otroci, ampak morda še vedno ne more preko svoje človeške narave in pogreša sogovornika z "neomadeževano" preteklostjo. Pa nič zato, v nebesa pridemo tudi brez njega.

M.C.ASHTRAY